

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

Pot do vsega,

kar potrebujemo, vodi skozi „Jutro“ mali
oglasnik.

Danes 556 ponudb in povpraševanj.

Mandžurski spor pred Društvom narodov

Odgoditev razprave o Lyttonovem poročilu do sredi
novembra — Poročilo anketne komisije o kitajsko-
japonskem sporu bo objavljeno 1. oktobra

Zeneva, 24. septembra. AA. Svet Društva
narodov je dopoldne razpravljalo o zahtevi
japonske vlade, naj se Japonski dovoli rok
najmanj šest tednov od trenutka, ko bo po-
ročilo Lyttonove komisije objavljeno, pa do
dne, ko ga bo svet Društva narodov vzel v
pretes.

Predsednik De Valera je izjavil, da bi
postala, če se te želji ugodno, nova odgo-
ditev skupščine DN in sestanka odbora de-
vetnajststotne neizbežna. Če pa se Japonska
zahteva zavrne, bi se odbor devetnajststotne
sestal 1. novembra, svet DN pa sredi no-
vembra, da prouči poročilo Lyttonove ko-
misije. Pomenilo pa bi pomanjkanje odkri-
tosti, če bi predlagal sprejetje japonske za-
hteve, ne da bi istočasno izrazil obžalova-
nje, da je Japonska, še preden se je delo
Lyttonove komisije popolnoma zaključilo,
sklenila z Mandžurijo poseben dogovor, ki
prejudicira končno ureditev tega spora.
Svet DN ves čas trajanja ankete ni hotel
izreči nikakega mnenja, da ne bi vplival na
poročilo komisije in s tem na sprejetje ali
odložitve japonske zahteve. Kitajsko - ja-
panski spor je prevelikoga pomena in ker
je Japonska pripravljena podati pojasnilo,
je De Valera predlagal, naj se v načelu
sprejme njena zahteva.

Zastopnik Japonske Nagaoka je pripom-
nil, da ni namen njegove države zavlače-
vati diskusije. Lyttonovo poročilo je nasto-
lo iz čisto praktičnih razlogov. Nagaoka
je prosil svet, naj upošteva možnost izstopa
Japonske iz DN in naj dan debate o po-
ročilu določi tako, da rok ne bo prekratek.
Glede predsedniških besed o priznanju
Mandžurije je treba imeti pred očmi, da
načrtuje vprašanje problem v celoti in
ga bo treba preresetati, ko pride čas za to
tudi v celoti.

Za njim se je oglašil k besedi kitajski de-
legat dr. Yen, ki je izjavil, da bi njegova
država želela čimprej čuti japonske razlo-
ge. Utemeljeval je svojo željo s tem, da je
Japonska v zelo dobrih in naglih komu-
nikacijskih zvezah z Zenevo. Če pa bi se
pokazalo, da japonski kurir ne bi mogel
priti pravočasno iz Tokija v Zenevo, bi Ja-
panska lahko zahtevala podaljšanje roka.
Dr. Yen je nato naglasil, da bi njegova dr-
žava gladko pristala na ugoditev japonski
želji, če bi imela občutek, da Japonska te-
ga roka ne bi zopet izrabila v svoje name-
ne. Upoštevat je, da je 400.000 km² kitaj-
ske zemlje zasedene danes po japonskih
četah, nadalje, da v Tokiju pripravljajo celo
nove operacije in da japonske čete stalno
izzivajo pod Velikim zidom. Zato bi vsako
odlaganje samo poslabšalo položaj. Rešitev
tega spora je treba čim bolj pospešiti, saj
je šestmesečni rok, ki ga določa čl. 12 pakt
o DN za sestavo poročil anketnih komisij,
že potekel. Zato prosil, naj japonsko zahte-
vo odkažejo odboru devetnajststotne.

Predsednik De Valera je zavrnil Yenov
argumentacijo in opozoril na to, da je po-
ročilo zahteval svet DN, ki je tudi usta-
novil anketno komisijo za proučitev polo-
žaja v Mandžuriji, in prav tako je to po-
ročilo tudi naslovljeno na svet DN, ki ga bo
moral proučiti. Nato je španski delegat Ma-
rriaga poudarjal razliko med kitajsko -

japonskim sporom, ki se v glavnem tiče
teh dveh držav, in vojaškimi operacijami
kakor vpadom v Mandžurijo in prestopom
japonskih čet čez železniško progo, kar
spada na mednarodno področje ter se di-
rektno tiče odnošajev, temelječih na paktu
DN. Tudi priznanje Mandžurije je močno
skalilo mednarodne odnose, ki se jih sku-
ša v Zenevi urediti. To priznanje kaže, ka-
ko veliko vlogo igra v tem vprašanju
čas.

Na vprašanje dr. Yena, ali so japonsko
zahtevo proučili pravilno, prideljeni tajni-
stvu DN, je De Valera odgovoril, da se je
to zgodilo. Pravilni so bili soglasno mne-
nja, da ima svet DN pravico proučiti po-
ročilo, in prav tako ima pravico dovoliti rok,
v katerem se mu mora poročilo predlo-
žiti.

Generalni tajnik Drummond je zatem iz-
javil, da je poročilo prispelo v Zenevo 22.
septembra in bo mogoče bilo izdelano šele
med 1. in 8. oktobrom.
Po več ko enurni debati je svet Društva
narodov doobil dan 1. oktobra kot za obja-
vo Lyttonove komisije poročila, 14. novembra pa
naj bi se, če predsednik sveta drugače ne
odredi, sestavil v Zenevi svet DN, da prouči
poročilo anketne komisije.

Azijsko Društvo narodov

Pariz, 24. septembra. AA. Iz Tokia po-
ročajo, da je japonski vojni minister Araki
izjavil zastopnikom azijskih listov,
da nameravajo Japonci, če bi Društvo nar-
odov obsodilo japonsko akcijo v Mandžu-
riji, ustanoviti posebno Društvo azijskih
narodov. Araki je dodal, da Japonska v
nasprotju z glasovi, ki se zadnje čase ši-
rijo, nimá namere takoj zapustiti Društvo
narodov

Samostojnost Iraka

Zeneva, 24. septembra. Na dnevnem
redu današnje seje sveta Društva narodov
je bilo tudi vprašanje poteka angleškega
mandata nad Irakom in sprejema Iraka v
Društvo narodov. Poročevalec je bil jugo-
slovenski zunanji minister dr. Boško Jef-
tić, ki je v daljšem govoru orisal položaj
in izrazil zadovoljstvo nad vzpostavitvijo
popolne samostojnosti Iraka. Angleški zu-
nanji minister Simon se je toplo zahvalil
za lep besede dr. Jefića, ki je v svojem
poročilu omenjal vlogo Anglije kot man-
datorke. Svet Društva narodov je sprejel
na znanje, da se mandat Velike Britanije
nad Irakom konča v trenutku, ko se spre-
me ta država v Društvo narodov, kar se bo
najbrže izvršilo na prihodnjem zasedanju
skupščine Društva narodov. Francoski de-
legat Paul Boncour in italijanski delegat
baron Aloisi sta v imenu svojih držav
toplo čestitala Veliki Britaniji, da je tako
odlično pomagala Iraku k samostojnosti.

Terjatve DN

Zeneva, 24. septembra. AA. Iz spomeni-
ce, ki jo je izdelal generalni tajnik Drum-
mond o finančnem položaju Društva nar-
odov, se vidi, da je dosežla še ne plačana
vzdrževalna država — članic Društva nar-
odov — vsoto 17.049.120 zlatih frankov.
Izmed vseh držav je doslej samo Anglija
poravnala svoj prispevek za l. 1932 v višini
3.466.450 zlatih frankov. Večina južno-
ameriških držav je še vedno v zostanku
s plačili. Največji dolg izkazuje Kitajska,
ki je sedaj dolžna 9.462.645 zlatih frankov.

Napredovanje učiteljev

Beograd, 24. septembra p. Z odlokom
ministrstva prosvete so napredovali v IX.
položajno skupino naslednji učitelji pri-
pravniki, odnosno učiteljske pripravnice:
Marija Mate pri Sv. Gotardu, Stanko Po-
nikvar v Zagorju, Marija Ruter pri Sv.
Rupertu v Slovenskih goricah, Maks Žit-
nik v Sevnici ob Savi, Ivana Kranjec v Ve-
liki Polani. V VIII. položajno skupino so
napredovali: Ladislav Razinger v Koroški
Beli, Franja Galović v Trbovljah in Al-
bert Bregant v Nespahju.

Napredovanje učiteljev

Beograd, 24. septembra p. Z odlokom
ministrstva prosvete so napredovali v IX.
položajno skupino naslednji učitelji pri-
pravniki, odnosno učiteljske pripravnice:
Marija Mate pri Sv. Gotardu, Stanko Po-
nikvar v Zagorju, Marija Ruter pri Sv.
Rupertu v Slovenskih goricah, Maks Žit-
nik v Sevnici ob Savi, Ivana Kranjec v Ve-
liki Polani. V VIII. položajno skupino so
napredovali: Ladislav Razinger v Koroški
Beli, Franja Galović v Trbovljah in Al-
bert Bregant v Nespahju.

AGRARNE DRŽAVE MORAJO SAME ISKATI IZHOD IZ GOSPODARSKE KRIZE

Minister Mohorič o konferenci v Stresi — Rezultat konference je
razočaral in kaže, da od mednarodnih konferenc ne smemo prič-
kovati nobene posebne pomoči

Beograd, 24. septembra r. Kakor
znano, je bila pred dnevi zaključ-
na konferenca v Stresi, ki naj bi
pripravila načrt in sestavila predlo-
ge za gospodarsko obnovo srednje-
in vzhodno-evropskih držav. Rezul-
tat konference je tak, da agrarne dr-
žave z njo niso ničesar pridobile in
so jo zapuščale z dokaj deljimi
občutki. Z ozirom na nade, ki so se
stavile na konferenco in njene ne-
gativne rezultate se je vaš poro-
čevalec obrnil na ministra trgovine
in industrije g. Ivana Mohoriča
s prošnjo, da izrazi svoje mnenje o
rezultatih konference. G. minister se
je prošnji ljubeznivo odzval in dal
naslednjo izjavo:

Mednarodna konferenca v Stresi, ki
se je vršila v svrhu ekonomske rekon-
strukcije južno-vzhodne Evrope, ni ro-
dila pričakovanih konkretnih sklepov.
Namesto tega smo prišli, kakor je iz-
javil sam predsednik konference, v novo
etapo v reševanju kompliciranega vpra-
šanja gospodarske obnove Evrope. Na-
pravili smo morda na tem potu korak
ali dva naprej, a še ta skromni rezultat
predstavlja samo predloge za tako zva-
ni začasni gospodarski odbor evropske
unije in morda za svetovno gospodarsko
konferenco, ki bi morala o tem po-
novno razpravljati in te predloge šele
odobriti. Gospodarski in politični mo-
menti so v enaki meri preprečevali
stvarjenje, radikalnejše rešitve proble-
ma agrarnih držav Evrope in zdi se, da
so ti momenti prevladovali nad sploš-
nim občutkom medsebojne odvisnosti in
potrebne solidarnosti.

Povsem naravno je, da so agrarne dr-
žave južno-vzhodne Evrope nezadovolj-
ne in razočarane. One so kot enoten
agrarni blok, osnovan v kolektivno
obrambo lastnih interesov in olajšanja
mednarodnega sodelovanja, v nizu svo-
jih konferenc dovolj jasno pokazale pot,
ki vodi k uspešnemu ozdravljenju njil-
hovega gospodarstva. Ta pot je: postopni
povratak k režimu gospodarske svobode,
odstranitev vseh ovir pri zamenja-
vi blaga, zlasti pa revalorizacija (dvi-
ganje) cen žita, kar predstavlja najnuj-
nejši ukrep, ker je to najboljša pot za
zopetno vzpostavitev gospodarskega in
finančnega ravnotežja agrarnih držav.

Glede prve zahteve se, kakor izgleda,
ni moglo ničesar doseči. Druga zahteva
je dovela do gotovih predlogov, ki
predstavljajo deloma nadaljevanje do-
sedanje akcije za sklepanje preferenčnih
sporazumov, deloma pa predvidevajo
dopolnilne ukrepe k tem sporazumom v
obliki fondov, iz katerih bi se s pri-
spevki vseh evropskih držav financiral
izvoz viška cerealijskih, ki niso omenjeni v
sklenjenih preferenčnih sporazumih.

Čeprav izgleda, da se bo v bodoče pre-
ferenčni sporazum bolj toleriral kakor
dosedaj, kar bo ne samo olajšalo skle-
panje novih takih sporazumov in jim
dalo večjo vrednost, pa agrarne države
kljub temu ne morejo biti zadovoljne s
takim razvojem tega problema. Agrar-
ne države so kot pogoj za svojo gospo-
darsko obnovo postavile zahtevo, da se
jim v bodoče preferenčni tretman zasi-
gura ne samo za cerealijske, marveč tudi
za živino, sadje, jaja in druge pogla-
vitne proizvode njihovega izvoza. Kon-
ferenca v Stresi pa ni dosegla niti tega,
marveč je preferenčni sistem omejen

samo na tri skupine agrarnih pridelkov,
t. je pšenico, rž in koruzo.

Prav tako na konferenci v Stresi ni
bila sprejeta zahteva agrarnih držav po
suplementarnih kontingentih, ki bi slu-
žili izključno za odplačilo dolgov agrar-
nih držav v blagu.

Kakor je iz tega razvidno, upniške dr-
žave še vedno nečesto uvideti, da je edi-
na pot, po kateri lahko pridejo do svo-
jega denarja: uvoz iz držav-dolžnic. Na-
sprotno, upniške države še ta uvoz na
vse mogoče načine otežkočajo. Niti ome-
njeni fond ne predstavlja neke določene
rešitve. V tem pogledu je nesoglasnost
med posameznimi državami najbolj očit-
na in to vprašanje se bo reševalo šele
naknadno. Toda treba je naglasiti, da
zamišljeni prispevki evropskih držav v
fond za revalorizacijo žitnih cen niso
predvideni kot enostranska podpora
agrarnim državam, marveč se od njih
zahtevajo druge koncesije v pogledu
znižanja raznih drugih carin.

Vprašanje gospodarske obnove južno-
vzhodne Evrope torej na konferenci v
Stresi ni niti do daleč rešeno. Ni sicer
izključeno, da bo nadaljnje prizdava-
nje agrarnih držav rodilo povoljnije
uspehe, toda konferenca v Stresi je zno-
va pokazala, da se od mednarodnih kon-
ferenc ne sme mnogo pričakovati. Mi
bomo sprejeli vsako olajšavo, ki nam bo
ponudena, toda pravilno in uspešno rešitev
bodo morale poskusi agrarne države same.
V iskanju te rešitve se bo morala po mojem
mnenju gibati vsa bodoča akcija držav,
združenih v agrarnem bloku.

Nemčija vztraja pri abstinenci

Posredovanje angleškega zunanjega ministra med Nem-
čijo in Francijo

Zeneva, 24. septembra. d. Angleški zu-
nanji minister John Simon je sredi pose-
til v hotelu „Carlton“ nemškega zunan-
jega ministra Neurath in se z njim razgo-
varjal skoro dve uri. O poteku razgovora
močje na obeh straneh, gotovo pa je, da
sta se oba zunanja ministra razgovarjala
o razorožitvenem vprašanju. Kakor za-
trjujejo, niso bila od nobene strani predlo-
ženi gotovi predlogi in tudi nadaljevanje
razgovorov ni bilo določeno.

V italijanskih in angleških krogih za-
trjujejo, da je Simon nemškemu zunanjemu
ministru pojasnil namen angleške spome-
nice, da bi odstranil gotovo nerazpolože-
nja, ki so nastala zaradi nje v nemški
javnosti. Vse kaže, da skuša Anglija po-
sedovati med Francijo in Nemčijo.
V krogih nemške delegacije demantirajo
pariško vest, da se je Nemčija obrnila na
neko izvenevropsko velesilo s prošnjo za
posredovanje in vprašanju enakopravnosti,
ki naj bi jo omogočilo nadaljnje sodelova-
nje na razorožitveni konferenci. Za ta ko-
rak ni bilo nobenega poviča in se Nem-
čija toliko časa ne bo udeleževala razoroži-
tenih pogajanj, dokler se na nasprotni
strani ne pokaže izprememba v naziranjih.
Urad razorožitvene konference se je
v večer popoldne ponovno bavil z vpraša-
nim, ali je uravničen razvneljati o poli-
tičnih vprašanjih ter predložiti glavnemu
odboru konference, ko se bo sestal k za-
sedanju, izdelane predloge. Predsedstvo
konference je o tem razpravljalo tudi da-
nes popoldne. Prihodnja seja bo bržkone
v ponedeljek popoldne, ker bo dopoldne le

mit in indiskimi voditelji določa, da dobe
»nedotakljivi« 148 mest v pokrajinskih za-
konodajnih skupščinah. Razen tega bi »ne-
dotakljivi« dobili tudi gotovo število mest
v osrednji zakonodajni skupščini na podlagi
splošnih volitev. Za prvih 10 let je določen
poseben volilni sistem. Dogovor omogoča
tudi vstop »nedotakljivih« v javne službe.

V kablogramu, ki so ga voditelji Indov
in »nedotakljivih« poslali Macdonaldu, iz-
javljajo, da pošlijeo napis sklenjenega do-
govora vladi v Bombay, ki ga bo poslala
indijski vladi in britanskemu ministrskemu
predsedniku.

Ker se z »ustvstveno stanje Gandhija od
ure do ure slabša, nadaljuje kablogram,
smo hoteli preprečiti katastrofo ne samo v
njegovem interesu, nego tudi v nacional-
nem interesu. Zato vas prosimo, da umak-
nete sklep o ločenih volitvah, da Gandhiju
omogočite prekinitev posta. Vsako zavlače-
vanje bi ogrozilo njegovo življenje in raz-
burkalo javno mnenje Indija s teenobo ča-
ka vaše takojšnje odločitve.

Zopet zavrjeni bolgarski teroristi

Beograd, 24. septembra. AA. Banska
uprava moravske banovine poroča, da so
v lužičnem srezu pri Goli Cuki dne 23. t. m.
ob 19.30 prestopili našo mejo iz Bolgarije
štirje moški, ki so 100 m od meje naleteli
na našo obmejno stražo. Straža jih je po-
zvala, naj se ustavijo, toda neznanec so na-
to odgovorili s streljanjem, na kar je tudi
naša straža začela streljati. Napadalcu so se
umaknili v bližnji gozd na mej. Ker je bila
že tema, se je šele drugi dan mogla izvrši-
ti preiskava terena. Na kraju spopada so
našli peklenški stroj, prazno čutaro, kos
kruha in nekaj živeža, plašč in še nekaj
manjših stvari. 50 korakov od ondot so od-
krili še drugi peklenški stroj, ki je bil za-
vit v moder papir. Kakih 10 korakov dalje
pa so našli plašč, ki je bil preluknjan od
strelcov.

Hasslova misija v Rimu

Beograd, 24. septembra p. Dosedanji nem-
ški poslanik v Beogradu von Hassel je
imenovan za poslanika v Rimu. Nemški li-
sti obširno komentirajo to imenovanje in
naglašajo, da spada Hassel med najodlič-
nejše diplomate Nemčije. Svoječasno je bil
določen že za zunanjega ministra. Njegovo
imenovanje za poslanika v Rimu smatrajo
za dokaz, da hoče Papev uvesti v nemški
diplomacijo konservativno strujo. Glavna
naložba Hassla v Rimu bo, da prepreči na-
raščanje vpliva narodnih socialistov v rim-
skih krogih. Kakor javljajo iz Berlina, bo
nemška vlada zaprosila za agremet za
svojevo novega poslanika v Beogradu še te
dni. V Beogradu pride dosedanji državni
tajnik in delegat pri Društvu narodov Du-
four Feronce.

Novi poveljnik mariborske garnizije

Beograd, 24. septembra p. Nj. Vel. kraj
je podpisal ukaz, s katerim je postavil
za poveljnika garnizije v Mariboru peša-
djski podpolkovnik Marko Nikolić, dose-
daj komandant II. bataljona 40. pešpolka.

Nov umor v Sofiji

Sofija, 24. sept. 8. Krvavi obračuni med
makedonstvušičimi se nadaljujejo. Sinoči
je padla v tej bratomorni borbi zopet no-
va žrtev. Tokrat je plačal s svojim življe-
njem protogrovec Peter Pavlovič Stankov.
Ko se je zvečer vračal proti domu, ga je
začel zasledovati neznan moški Nenadoma
je morilec oddal na Stankova od zadaj re-
volverski strel in ga smrtno zadel v glavo.

Madžari bi radi posnemali Nemce

Budimpešta, 24. sept. M. Madžarska vlada
je na zahtevo rimske vlade pristala na
to, da bodo pri vseh bodočih nacionalnih
in vojaških manifestacijah javno nastopile
vse one vojaške formacije in one vrste
orožja, ki so Madžarski po trianoski miro-
vni pogodbi prepovedane. To naj bi bila
javna demonstracija za revizijo mirov-
nih pogoib in moralna okrepitev nemške
zahteve po enakopravnosti v oboroževanju,
ki bi se morala via facti uveljaviti tudi za
Madžarsko.

Pogajanja Rumunije z Rusijo

Rumunska vlada je obnovila pogajanja z Rusijo za zaključitev pogodbe
o nenapadanju

Bukarešta, 24. sept. d. Rumunska vlada
se je na prigovarjanje francoske vlade od-
ločila, da sklene kljub predlogom london-
skega poslanika Titulesca z Rusijo pogod-
bo o nenapadanju. Zdi se celo, da so našli
glede na besarabsko vprašanje formulo, ki
bo zadovoljila tako Rumunijo kakor Rusijo.
Titulescu vztraja na svojem stališču,
da nima pogodba o nenapadanju v Nem-
čijo poleg že podpisane Kelloggove pogodbe
za Rumunijo nobenega pomena. Rumunski
poslanik v Varšavi, dr. Cadere, je odpo-
toval na Dunaj, da informira poslanika Ti-
tulesca, ki se tamka mudi, o stališču ru-
munske vlade kakor tudi o drugih aktualnih
vprašanjih. Do prvega sestanka med Litvi-
novim in rumunskim poslanikom je došlo
že na nekem poljskem kolodvoru, ko je po-
toval Litvinov v Zenevo.

Bukarešta, 24. sept. g. V osrednju politi-
nega interesa je vprašanje pogodbe o ne-
napadanju med Rumunijo in Sovjetsko Ru-
sijo. Zunanje ministrstvo je objavilo opo-
dne komunikve, v katerem izjavlja, da se
politiška rumunska vlada v tej zadevi ni iz-
premenila. Pogajanja z Rusijo, ki so bila
svoj čas prekinjena, se bodo v kratkem v
medsebojnem prijateljstvu nadaljevala. Pri
tem vodni rumunsko vlado iskrena želja, da

utrudi mir in brani interese rumunske države.
Nadalje uradna izjava demantira govo-
rice, da obstoja v tej zadevi med Titules-
com in rumunsko vlado nesoglasje. »Ade-
verulce ugotavlja, da so se pogajanja z Ru-
sijo pričela že pred enim tednom in da je
rumunski poslanik Cadere sondiral pri Lit-
vinovu glede ruskega stališča. Baje je Lit-
vinovu pokazal večjo spravljenost kakor
svoičas v Zenevi. Vlada išče sporazum s
kraljem, način, po katerem bi se izločilo
besarabsko vprašanje, ki je smatra rumun-
ska vlada za rešeno.

Napredovanje učiteljev

Beograd, 24. septembra p. Z odlokom
ministrstva prosvete so napredovali v IX.
položajno skupino naslednji učitelji pri-
pravniki, odnosno učiteljske pripravnice:
Marija Mate pri Sv. Gotardu, Stanko Po-
nikvar v Zagorju, Marija Ruter pri Sv.
Rupertu v Slovenskih goricah, Maks Žit-
nik v Sevnici ob Savi, Ivana Kranjec v Ve-
liki Polani. V VIII. položajno skupino so
napredovali: Ladislav Razinger v Koroški
Beli, Franja Galović v Trbovljah in Al-
bert Bregant v Nespahju.

Budni čuvarji

Spor o problemu slovenstva, ki ga je nedavno za lase privlekl v javnost majčena skupina naših kulturnih delavcev, je končan s njenim strahovitim porazom. V obupno prizadevanje pigmejev, kako bi utesnili in omejili dinamiko našega narodnega življenja v kolovoze svoje lastne ozkosrčnosti, je s svojo avtoritativno besedo posegel prvak naše poezije in mojster naše besede Oton Zupančič ter z moško odločnostjo zavrnil njihovo kratkovidno ideologijo v prave meje. Z Zupančičev izjavo v zadnji številki »Ljubljanskega Zvona«, ki jo je naš list v izvirku ponatisnil že v petek, je pravda o problemu slovenstva za omenjeno maloštevilno skupino izgubljena in široka javnost je z Zupančičevim v kulturno-političnem pogledu prevažno izjavo dobila z najbolj poklicane strani potrdilo, da je ozkosrčno samoslovenstvo temna zabloda, ki bi mogla zavreti ves naš razvoj in proti zdravemu življenjskemu instinktu našega ljudstva postaviti kot maksimo emarvost, domišljavost in bolno megalomanijo.

Budni čuvarji — obzirna Zupančičeva ironija na naslov ljudi, ki bi jim Canlar rekel nahodni cerkovniki — so slovenski problema rešili tako, da so nam za vse večne čase predpisali pot, pravice in cilj življenja. Ustvariti moramo na naših tleh novo Atene ali novo Florenco. Postili so nam samo alternativo, da se odločimo za eno ali za drugo. Naš narod bi se ne smel svobodno izživljati, kakor mu veleval njegov zdravi življenjski nagon, marveč bi moral pričeti graditi nove Atene ali novo Florenco, vzporedno s tem pa še velikanski zid kitajskih razmer ob Sotli in Kolpi, da se obvaruje škodljivih vplivov z juga na našo duhovnost. Ni nikako čudo, da Oton Zupančič ni mogel molčati spriči te brezprimernosti.

Oton Zupančič pa ima tudi nad vsak dvom vzvišeno legitimacijo, da poseže kot arbiter v spor o problemu slovenstva in da v njem odloča z jasno svojih misli, s prepričevalnostjo svojih argumentov in s svojo toplo ljubeznijo do našega naroda. Njegova pesniška dela od nekdanj preveča zavest nevarnosti, ki preti našemu narodu iz tujine. S toploto svojih verzov je približal trpljenje naroda srca vsakega posameznega Slovenca, ko je zapel o vranih, ki nosijo črne pozdrave od Save, od Soče, od Drave. Postavil nam je štiri mejnike — Celovec, Maribor, Gorica, Trst — s prstom je pokazal, kje krvavi naše narodno telo, ob Sotli in Kolpi pa ni postavjal mejnikov, ker tam meje ni. S pesmijo na ustih in z ljubeznijo v srcu je spremljal naše ljudi, ki jih je glad gonil z domačih tal v westfalske rudnike in preko morja, goječ tiho nado, da bo domovina vendarle priklicala te lastovce v rodno gnezdo. Bil je glasnik naše boli in našega hrepenenja po svobodi, njegova pesem je bila mladini — kladivarjem — svetla lina na težkem potu, ki ga je narod podzavestno in nagonsko usmerjal v zarje Vidove. On je med prvimi s svojo globoko pesniško intuicijo začutil »tisti veliki strah, ki je šel skozi vsako zavedno slovensko srce, ki je mučil vse naše velike ljudi, ker niso mogli zapreti oči pred dejstvom, kako se slovenstvo od zunaj ruši, kako se zožuje območje slovenskega jezika.«

Kdor je občutil s pesnikom ta veliki strah in se obračal po bratsko pomoč proti jugu, so ga »budni čuvarji«, nagnali s polinteligentno, s površnim časnarjem in s sebičnim politikom, obenem pa so mu natovorili očetek strahopetnosti, češ: kaj naše majhno število in ogromni milijoni sovražnikov, duh ob odločal! »Kakor da živimo v nekakem mi-

stičnem kraljestvu duhov«, jim odgovarja Oton Zupančič in kakor da so številne množice naših sovražnikov golazen brez duha, pri nas pa je njega monopolni in neusahljivi izvirek, bi pristavili mi. Rekli smo: Ob Sotli in Kolpi Oton Zupančič ni postavjal mejnikov slovenstva, vedoč da se Slovenec na tej strani ne more izgubiti. Sam je o priliki Domjanjeve proslave v operi dejal, da so le gol slučaj, neznamna imponderabilia usmerila njegov korak v kulturno sfero tostran Kolpe; ponovno je to poudaril v svoji zadnji izjavi, ko bi ga bila zopet neznatna zadeva pripeljala v območje srbščine in hrvaščine. Zato se Zupančič ne boji oploditve s te strani, marveč »budnim straharjem« priporoča: Tam, kjer se ni bati, se ne boj. In ne omejuje možnosti, ne oviraj bodočnosti!

K izredno jasnim Zupančičevim besedam je težko kaj dostaviti. Vsak komentator bi oslabil spontano in globoko občuteno ogorčenje pesnika, ki je moral iz svoje rezerve, da nauči pameti one, ki hočejo z nekako suverenostjo samozavcevaločati našemu ljudstvu življenjski pot in z visokega piedestala namišljene veličine proglašajo za slabe domoljube vse one, ki brez pridržkov ne pristajajo na siromašno ideologijo nepoklicanih čuvarjev in nepotrebnih zaščitnikov slovenstva. Njihovo pojmovanje označuje pesnik za nestrpno, megalomansko in jalovo ter porojeno iz strahopetstva in precepenjanja samega sebe. Sicer huda, toda pošteno zaslužena lekcija.

Ko so vstali ti budni stražarji in sredi čistega miru prav po nepotrebnem udarili plat zvona, je bil del naše javnosti nekoliko zastrašen in desorientiran; mladina, ki je plavala v tej blodni struji, je z navdušenjem, vrednim boljše stvari, pritrčila alarmu ter v trenutku prve brezglavosti sklepala izjave udanosti in solidarnosti borcev za hermetično izolacijo slovenstva. Bila je podoba, da podraščajoče pokolenje ne pozna Zupančičevih pesmi, v katerih se prepleta v raznih oblikah srca velika skrb za obstanek našega rodu. Slo je za »budnimi straharji« in se naenkrat znašlo v zagati s svojimi čudnimi voditelji. Zato bo izjava Otona Zupančiča, ki je s svojo umetnostjo pomagal vzgojiti k pravemu domoljubju vso mladino polpretekle dobe, zavedeni mladeži dobrodošel vodnik iz meglene labirinta, kamor je zašla, misleč, da se bori za dobro stvar. Saj je morala medtem že spoznati, da služi jalovi ideologiji, neposredno pa podpira one, ki so iz grde politične spekulacije navrnili mlado navdušenje v svojo usehlo strugo.

Svoj esej o bistvu slovenstva je Oton Zupančič naslonil na osebnost ameriškega pisatelja Louisa Adamiča, ki je že s prvimi svojimi korakom na jugoslovenska tla korenito dejavno naša »budna straharja«, ko je z vedrim smehom in z globokim ponosom ugotovil: Dalmatinci so moje ljudstvo — maj narod. To herizijo, ki biva v obraz ideologom samoslovenstva, so slednji Adamiču velikodušno odpustili, češ, saj ne pozna naših razmer. In resnično, samo pod zornim kotom naših prilik se da Adamičovo čustvovanje označiti za krivoverstvo. Bridka pa je, da z enakim očitkom ne morejo pošteno in možati Zupančičevi izjavi vzeti niti trohice njene resničnosti, pravilnosti in utemeljenosti.

Veliko delo je izvršil Oton Zupančič, ko je v umestno brezobzirnostjo nastopil proti duševnemu incestu — Zupančičeva beseda! — ki so mu pripravljali pot budni stražarji, hotoč slovenstvo za vse čase potisniti v osamelost, ozkosrčnost in obskurantstv

Grške volitve

Danes se vršijo na Grškem volitve v parlament. Posebne razmere so dale volilnem gibanju prav poseben značaj in povzročile, da je bila volilna propaganda zelo živa in da se pričakuje volilni izidi z veliko napetostjo.

Gospodarska kriza, ki je pritisnila s posebno hudo težo tudi na Grčijo, je povzročila, da je občinstvo postalo v veliki meri nezadovoljno z vladnimi predstavniki. Ker pa so to republikanci, se sedanje razmere hote ali ne hote primerjajo z lepimi stari mi časi, ki so bili na Grškem monarhistični; in tako postaja v popularni predstavi staro kraljestvo antiteza — sedanji republikanci, ki jo vodi Venizelos, vodi zlasti skozi najhujšo dobo. Tak razvoj gospodarskih razmer je že sam po sebi prispeval k temu, da so akcije monarhističnega krila zelo poskočile, da si je rojalistična ljudska stranka, ki jo vodi Tsaldaris, silno opomogla in da je treba računati z močnim njenim napredkom.

Toda čim je monarhistični tabor emotno organiziran v eni politični stranki pod preudarnim vodstvom Tsaldarisa, so republikanci razporejeni na več strank; vse te so se sicer razvile iz prvotne liberalne stranke, stoječe pod vodstvom živahnega »večnega revolucionarja« Venizelosa, vendar si kljub temu danes med seboj močno nasprotujejo. Venizelosa popularnost je zadnji čas zelo trpela in poznavelec razmer trdijo z gotovostjo, da bodo venizelisti pri današnjih volitvah prav temeljito naradovani in da je kar izključeno, da bi v bodoči zbornici imeli večino.

Še več, vprašanje je celo, če bodo vse republikanske stranke skupaj dosegle večino. Stotisoči maloazijskih beguncev, ki so postali poseljavni pristavi republikanizma, ker je monarhija zakrivila nacionalno katastrofo in povzročila, da so morali iz toliko tisočletne domadije, se ne čutijo vsi enako dobro v novi situaciji; zato niti njihova opora republikanski stvari ni več tako povsem izven dvoma. V notranjosti, pretežno agrarni, zlasti v Moreji, pa so se šanse rojalstev najtemeljiteje utrdile, saj so bile tu od nekdanj najmočnejše. V celoti torej niti ni ved gotovo, da bi imele vse republikanske stranke skupaj večino nad Tsaldarisovo ljudsko stranko.

In ravno to daje volitvam prav poseben značaj, to veča napetost in podžiga nervoznost v pričakovanju. Naj potem, se vprašuje politični svet. Tsaldaris je sicer videti zmeren; prav nič se mu ne mudi z rojalističnimi parolami, marveč samo naglašava načelo ljudske volje. Ako pa se izkaže, da je ta monarhistična, da je stranka dobila večino, potem postane tudi njegova zmernost drugačna in se nedvomno postavi vprašanje — oblika vladavine. Tako gledajo opasnost monarhistične reakcije na republikanski strani, dočim se vojaški krogi pripravljajo na najenergičnejši odpor. Vodilni vojaški krogi, znani generali s političnimi ambicijami, se pripravljajo, da posežejo aktivno v potek stvari, ako bi se Tsaldarisevi stranki zares nasmejal uspeh. Ti generali so neizprosnj republikanci in odločeni, da živijo z armado državni prevrat, ako bi imeli monarhisti z volitvami dospeti zopet v sedlo. Ta njihov afekt pa ima tudi prav posebno ozadje. Isti generalji so namreč izvedli prevrat leta 1922, zrušili monarhijo in pri tej priliki justifikirali voditelje ljudske stranke, ki so jih kot ministre krivili za katastrofalni poraz Zmaga Tsaldariseva bi mogla pomeniti obnovo procesa in reakcije, ki bi nedvomno napravil konec marsikatere generalski — karjeri. Ta zadeva potemtakem temeljito komplicira grške politične odnose in povečuje politična nasprotja. Vmešavanje vojske v politiko pa ne nasprotujejo samo rojalisti, marveč tudi mnogi republikanci; naklonjeno pa računata z njim za skrajni slučaj tudi Venizelos, kar so mu nasprotniki silno zamenjali.

Taka je situacija pred volitvami. Ako se je razpoložljive volilcev zares tako močno premaknilo na monarhistično stran, kakor se napoveduje, potem bi moglo pomeniti današnje volitve pričetek hudih notranjih komplikacij. Ako pa je večina volilcev ostala zvestih republiki, se s tem obeta mirnejši razvoj države.

Nova švedska vlada

Stockholm, 24. sept. AA. Nova švedska vlada, sestavljena iz samih socialistov, je popoldne prislegla. Predsednik vlade je Hansson, zunanji minister Sandler, finančni Wiforte, minister za vojsko Vennerström, minister za trgovino Fritjof Eckman.

Planinka čaj
Bahovec Vas stori mlade, okretne, vitke in duševno sveže. Zavitek Din 20.— v apotekah.

Beograjski proces pred zaključkom

Beograd, 24. sept. p. Danes so se v procesu proti dr. Jovanoviću in tovarišem nadaljevali govori braniteljev obtožencev.

P prvi je govoril branilec obtoženega št. Jaka Daviča dr. Samojlo Demajo. Naglašal je, da je Davičo še mlad dečko, ki se ni nikdar bavil s politikom. Šele zadnji mesec se je pod vplivom prof. Jovanovića zapletel v to afero in ni zagrešil ničesar proti zakonu o zaščiti države. Zato apelira na sodišče, da ga oprosti.

Zagovornik poštnega uradnika Demetra Dedića dr. Marko Natlačen je zasnoval svoj zagovor predvsem na to, da Demić ni bil inkriminiranih dejanj v službi, marveč v svojem prostem času. Bil je vedno dober Jugoslov in je celo prestopil iz katoliške v pravoslavno vero.

Branilec obtoženega Trifunovića, dr. Vujanac, je pobiljil navedbe obtožnice glede svojega klijenta in naglašal, da ni bil ne komunist, ne anarhist in ne terorist. Njegovo delanje bi spadalo krevjemu pod člen 64. tiskovnega zakona. Dokazuje, da sodišče za zaščito države zaradi tega ni kompetentno, je prosil, naj njegovega klijenta oprosti.

Dr. Velko Petrović je zagovarjal obtoženo novinarka Sržentića, ki je sodeloval pri sestavi Jovanovićeve brošure in poskrbel za njen tisk. Dokazal je, da v brošuri ni nič takega, kar bi bilo proti državi, ter naglašal, da je imel njegov klijent zgolj dobre namene. Tudi on je predlral za popolno oprostitvev.

Zadnji je danes govoril dr. Rajko Džermanović, ki zagovarja obtoženega zdravnika dr. Simo Mloševića. Narajal je, da se delovanje njegovega klijenta ni nanašalo na izpremembo državne ureditve, marveč da je imel samo namen sodelovati pri snovanju nove stranke. V ostalem pa se je zagovornik bavil z znostvenim delom svojega klijenta in ga predstavljal kot medicinsko kapaciteto, ki uživa sloves odličnega parazitologa.

Ob 1. je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala v ponedeljek.

Iz gornjegrajskega okraja

V Gornjem gradu, 23. septembra.

Organizacija vsedržavne stranke v našem srcu prav lepo napreduje, čeprav je na delu vse polno ljudi, ki bi radi zavrnili njen razvoj. Odkriti in javno se ti ljudje ne upajo nastopiti, tem bolj pa rujejo proti JRKD na tihem in skrivaj, razširjajoč med ljudstvom o režimu in stranki najrazličnejše lažne vesti. No, ljudstvo tem vestem nič več ne veruje. Ker se je že šestokrat pričalo, da se doslej še ni ničesar uresničilo, kar so gosposde okrog Vrbova napovedovali.

Tudi sreski odbor JRKD je pridno na delu. Pretekli četrtek je sklical sejo v Božo ter pozval nanjo tudi domačega poslanca g. Rasta Pustoslemška, ki se je vabilu tudi odzval ter priredil pred sejo sestank svojih volilcev iz Božne in okolice v Zmajčevih gostilni. Sestanka se je udeležilo prav lepo število volilcev, ki so z največjim zanimanjem sledili poslančevim izjavljanjem. Največjo pozornost pa je vzbudilo poslančev izbržno poročilo o stanju agrarne reforme in o vladnem načrtu novega zakona o razdelitvi kmeta. Gosp. poslanec je med drugim navedel vzroke, zakaj je poljedelski minister odredil, da se naj z 2. avgust določena agrarna komisija, ki bi imela urediti pašniško vprašanje na skofevem veleposlovstvu, odgodi za nedolžen čas ter očitno motive, ki so ga vodili, da je dal svoj pristaneč k imenovanju za člana odbora, ki naj začasnno prevzame upravo onih gozdov v dravski banovini v svoje roke, ki so bili z zakonom o agrarni reformi razlašeni.

Govorječ o novem zakonu v varstvo kmeta, je g. poslanec poudarjal, da poteče veljavnost starega zakona v zaščito kmeta 11. novembra. Ker pa se razmere še niso tako temeljito spremenile, da bi se lahko pustilo kmeta brez posebne zaščite, pripravila vlada nov zakon, ki bo bolj kakor stari upšteval dejanske razmere in nudil potrebno varstvo po možnosti ne samo kmetu, marveč tudi onim, ki so z njim v tesni zvezi. Da se da Narodnemu predstavništvu možnost, da se temeljito in vsestransko posvetuje o novem zakonu, bo veljavnost starega zakona podaljšana za en mesec. Tako bo Narodna skupščina lahko mirno in brez vsakega prenaplajanja, upoštevajoč razmere v vseh posameznih banovinah, izdelala zakon, ki bo res na korist vsem kmetovalcem.

Zborovalci so vzeli z zadoščanjem na znanje poslančevu poročilo ter zlasti na predlog župana bočenskega g. Zehlja odobrili njegovo poslopanje v stvari agrarne reforme.

Župan občine okolica Mozirje g. Venče Znidariš je načel vprašanje trošarine na vino in žganje ter naglašal, da stoji vse občine v dravski banovini zaradi novega trošarinskega zakona pred gospodarskim lomom. Prosil je g. poslanca, naj se zavzame za to, da bo ta zakon spremenjen, kar je le-ta radevolje obljubil. G. Martin Zidara iz Smartnega v Zadrletju, je sprožil vprašanje ribolovov na veleposelstvih, ki so pod agrarno reformo. Razpredla se je daljša razprava, tekem katere je dal g. poslanec R. Pustoslemšek vsa potrebna pojasnila. Po dvehurnem trajanju je župan g. Zehelj zaključil dobro uspeši zbor.

Pod predsedstvom g. dr. T. Šbrizaja se je nato vršila seja sreskega odbora JRKD. Na njej so razpravljali o raznih aktualnih organizacijskih in osebnih vprašanjih. Prihlovanja seja sreskega odbora bo na Ljubnem.

Posrečena konverzija francoskih rent

Paris, 24. septembra AA. Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila pod predsedstvom predsednika republike Lebruna, je finančni minister sporočil, da se je konverzija popolnoma posrečila. V izplačilo je bilo predloženo samo za dve milijardi frankov obveznic od 85 milijard. Ves ostali znesek bo konvertiran.

Posvetitev temeljnega kamna nove palače ministrstva za socialno politiko

Jutri bodo v Beogradu slovesno posvetili temeljni kamen nove zgradbe ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje — Izjava ministra Ivana Pucija

Beograd, 24. septembra v. Povodom blagoslovitve temeljnega kamna nove zgradbe ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, ki bo v ponedeljek v ulici Miloša Velikega, na prostoru, zvanem Gubenač, je vaš dopisnik posetil ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivana Pucija, ki mu je izjavil naslednje:

Čim sem prevzel ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje, je bila ena mojih prvih nalog, da najdem izhod iz težke »stanovanjske krize« ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Ministrstvo vrši neštete posle, ki se tijejo vseh panog človeške revščine. Imam mnogoštevilen uradniški aparat, ki je nastanjen v zelo neprimernih prostorih. Poslopje, v katerem se sedaj nahaja ministrstvo, je bilo izlano za hotel in ni skoro v celi zgradi niti ene primerne sobe za uradno poslovanje. Sobe so majhne in nekatere med njimi, nad vse slabo razsvetljene. Arhivsko uradništvo pa mora delati celo v prizemlju, v prostorih, ki so bili zgraženi za hotelske kleti. Če se pomisli, da plačuje ministrstvo za to neprimerno zgradbo in njene pomankljive prostore 744.000 Din najemnine na leto, potem bo takoj vsakomur razumljivo, zakaj sem se s tolikšno energijo odločil za zidanje lastnega poslopja. Nova zgradba, ki ji bomo položili temelj v ponedeljek, bo stala pod kompleksom bolnišnice in bližnjice, torej na tistišcu svojega delokroga. Zgradba bo trinadstropna in bo imela 125 velikih svetlih, udobnih in higijensko zlahni sob, dočim razpolagamo sedaj z 88 neprimernimi in po večini premajhnimi sobami klub ozromni najemninj. Če še dodam, da bo nova stavba veljala komaj 6

milijonov Din in bo torej z najemnino plačana v 7 letih, da denar ni vzet iz proračuna, nege iz fondov ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, potem je jasno, da je bilo tudi z gospodarskega stališča nujno potrebno sezidati ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje lasten dom. Seveda polagan še večjo važnost na politično vrednost lastnega krova. Tako razumejo in tolmučijo to dejstvo tudi oni, ki jim je ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje v prvi vrsti namenjeno. Za danes omenjam samo pisno generalnega tajnika delavskih zbornic, dr. Zilva Topalovića, ki mi je na moje vprašanje k stavnosti odgovoril naslednje:

»Beograd, 23. septembra 1932. Gospod minister! Jako mi je žal, da se 26. t. m zaradi odsotnosti iz Beograda ne moram osebno udeležiti svečanosti pri proslavi blagoslovitve temeljnega kamna nove zgradbe za ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje. Dovolite, da ob tej priliki pozdravim to važno tvorbo, gledajoč v njej definitivno stabilizacijo centralne ustanove naše socialne politike. Čestitajoč vam, da je bil pod Vašim ministrovanjem izvršen ta važan napredek. Vas prosim, da izvolite sprejeti izraze mojega odličnega spoštovanja.«

Svečanost se bo pričela v ponedeljek točno ob 11. ter smo nanjo povabili vse naše odlične, zastopnike vseh ustanov in korporacij, ki imajo posla z našo hišo, ter duhovščino vseh treh veroizpovedi, da se tako manifestira tudi verska harmonija v znamenju kurbene do bližnjega kot osnovne poteze vseh treh ver in šteje, v katere znamenju dela in ustvarja današnji režim.

Kliring z Avstrijo

Beograd, 24. septembra. AA. Finančni minister je v zvezi s čl. 4. in 6. kliringskega dogovora z Avstrijo izdal dne 23. septembra ta-le odlok:

Jugoslovenski dolžniki lahko svoje dolgove avstrijskim upnikom plačajo bodisi v tuji valuti bodisi v dinarjih, če so nastali pri uvozu blaga v našo državo, in sicer po privatnem kliringu. 80 odst. dolžne vsote lahko plačajo s kupnino za terjatve jugoslovenskih upnikov, nastale z izvozom blaga iz naše države v Avstrijo, in sicer po tečaju, ki se določi med kupcem in prodajalcem. Ti posli se morajo izvršiti preko beograjske, zagrebške ali ljubljanske borze, njih likvidacija pa na podlagi bornih sklepov tečajev pri pooblaščenih bankah, kakor predpisuje pravilnik o ureditvi prometa z devizami in valutami.

Ostalih 20 odst. dolga jugoslovenskih dolžnikov se mora nakazati preko pooblaščenih bank Narodni banki kraljevine Jugoslavije za račun inozemskih upnikov, po tečaju, določenem s kliringskim dogovorom med našo državo in Avstrijo.

Tako uvozniki kakor izvozniki morajo svoje obračune z inozemskimi komitenti vršiti izključno samo po uradem kliringu, obračune po privatnem kliringu pa samo na gori navedeni način.

Vsaka kršitev tega odloka se bo kaznovala z globo na podlagi zakona o kazenskih sankcijah z dne 8. oktobra 1931.

10letnica beograjskega Avtokluba

Beograd, 24. septembra. Beograjski Avtoklub proslavlja te dni 10letnico svojega obstoja. Proslava je združena z raznimi prireditvami. Danes so prispeli v Beograd številni avtomobilisti, ki so se udeležili pri tej priliki prirejene zvezdne dirke s ciljem v Beogradu. Vsa udeležena dirke je moral prevoziti najmanj 600 km. Jutri se bo pričela velika gorska dirka za avtomobile in motocikle, ki bo vodila po najboljšem goratem terenu naše države. Danes popoldne ob 5. se je vršila slavnostna seja, katere so se udeležili zastopnik kralja, zastopniki vlade, parlamenta, mestne občine vseh Avtoklubov v državi ter razni drugi odličniki. Ljubljanski Avtoklub sta zastopala predsednik g. Aveust Praprotnik in podpredsednik g. dr. Ciril Pavlin.

Vojaške vežbe žel. osovja

Beograd, 24. septembra AA. Na vlogo generalne direktcije državnih železnic naj bi se eksekutivno osovje ne klicalo na vojaške vaje v dobi izvozne sezone, je minister za vojsko in mornarico odredil, da se vojaški evazanci, ki spadajo v eksekutivno osovje železniške službe, ne bodo klicali na vaje med izvozno sezono, ki se je začela 15. septembra.

Mlada žrtev zvodništva

Zagreb, 24. septembra n. Na zagoneten način je izgnila že v sredo popoldne 13-letna hčerka železničarja Zorica Šćuric. Policija misli, da je deklica, ki je bilo za svoja leta zelo razvito, postalo žrtev kakozvodnice in vcdi v tej smeri preiskavo.

Dva obupanca

Ljubljana, 24. septembra.

Na Glincah so bili ljudje danes popolne priče precej razburilnega dogodka. Pri Vojnovičevem mostu, kjer se stekata Gradševica in Glinščica, so potegnili iz vode brezposelnega delavca Antona Gregorca. Mož je star 52 let, rojen na Brezovici, pristojen na Dobrovo pri Ljubljani. Ko so ga spravili na suho, je prihitela ponj reševalna postaja in ga v sva premočenega in premrznega prepeljala v bolnico. Tu pa so ga enostavno osušili, na kar ga je prevzela v oskrbo odgonska postaja na magistratu, ki ga bo v teku jutrišnjega dne odpravila v domovinsko obćino.

Iz občine Brezovice je tudi Franciška Uršičeva, žena delavca tobacne tovarne, ki je oupala nad življenjem. Živčno je precej bolhna in razburljena. Pa se je danes zaradi malenkosti sporekla v družini in takoj nato segla po lizolu. Mož je to opazil, ji strup odvzel in poskrbel, da so ljubljanski reševalci prepeljali ženo v bolnico, kjer bodo poskrbeli za njeno okrevanje.

Imenovanje veroučiteljev

Beograd, 24. septembra p. Z odlokom ministrstva prosvete sta imenovana za veroučitelja Jakob Zidanšek na meščanski šoli v Senovem in Franc Kirar na meščanski šoli na Rakeku.

Upokožitev

Beograd, 24. septembra p. S kraljevim ukazom je na predlog ministra pravde na lastno prošnjo upokojen sodnik sreskega sodišča v Kranjski gori Milan Kalan.

Hmeljski trg

Zatec, 24. septembra h. Nakup hmelja se je nadaljeval pri mirni tendenci. Položaj na hmeljskem trgu na raudniškem ozemlju je neizpremenjen ter je bilo le malo nakupov pri cenah 450 do 627 Kč za 50 kg. Hmeljski trgovci so rezervirani in čakajo.

Nov grob

Umrli je v Ljubljani v Gubčevi ulici 17 ukokojeni strojevodja Andrej Finc. Pogreb bo danes ob 17. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, nestalno, deževno in vetrovno, nekoliko hladneje. — Situacija večrainsjega dne: Barometriki maksimum se je z Zapadne Evrope premedil nad Centralno in Južno Evropo ter gre dalje proti vzhodu. Za njim prihaja barometrika depresija iz Bajkalskega zaliva, ki se združuje z manjšo ciklono nad Islandsko. Zaradi tega je na zapadnem kontinentu pritisk padel ter je nastopilo toplejše, a nestalno vreme s padavinami. V južnem delu kontinenta je ostal visok pritisk, zato prevladuje tam južni veter s porastom temperature. Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Kljub kritičnemu vremenskem položaju najbrž precej jasno in toplo.

Lambert Mally
TRGOVEC IN POSESTNIK

Naznanjam žalostno vest, da je moj dobri družabnik oziroma brat, stric in svak, gospod

Lambert Mally

v soboto 24 t. m. po kratki boleznj previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek 26. t. m. ob 10. uri popoldne na domače pokopališče.

Zalujoči družabnik FRANC BLEIWEIS ter sorodniki-družine: MAL-LY, Tržič; RÖGER, Ljubljana; ENGELSBERGER, Tržič.

Naši kraji in ljudje

In memoriam Slomšek

»Med vsemi jeziki mora Slovincem naš materin jezik najljubši biti... Oh, veliko se najde Slovincem, ki se svojega materinega jezika sramujejo in ne pomislijo, da je pogrešno se svojega jezika sramovati, ga zatajiti in celo pozabiti... Kdor svoj

sede je izpregovoril Slomšek v mariborski čitalnici.

Slomšek je pa tudi že s prvega početka spoznal jugoslovansko skupnost in pomen slovanstva. Kajti že v svojem zgoraj opisanem govoru v Blatnem gradu l. 1838 je poudarjal: »Pojdi za jugom do morja, našel boš po dalmatinskem in hrvaškem ljudju, ki slovenje govorijo, kakor Ti. Prehodi ogerško, češko, poljsko in moravsko deželo, povsod boš našel svojo slovansko žlahto.«

Kajti Slomšek je bil mož dejanja. Šolsko nadzorstvo je bilo takrat poverjeno cerkvenim oblastem. Že kot kanonik je vršil šolsko nadzorstvo in je v tem svojstvu skrbel za pouk v materinščini. Skrbel je za jezikovno usposobljenost duhovnikov in učiteljev, sam je napisal šolske knjige in skrbel za mladinsko literaturo. Storil je prve korake za ustanovitev društva za izdajanje dobrih slovenskih knjig, iz katerega se je porodila »Družba sv. Mohorja«.

Največje njegovo nacionalno delo pa je razmejitev lavantinske škofije in prenos njenega sedeža iz Sv. Andraža na Koroskem v Maribor. Tega velikega, državniškega akta ni mogoče oceniti v okviru našega spominkega članka. Poudariti moramo pa nepobito dejstvo, da je Slomšek — zopet iz samega sebe in brez zunanje pobude — s tem aktom rešil nad 200.000 slovenskih duš nacionalnega pogina. Zarisa in dosegel je že takrat — l. 1859 — slovensko mejo približno tam, kjer teče naša sedanja državna meja. Akti nam dokazujejo, da je v pravem spoznanju slovenskega narodnega območja hotel inkorporirati v narodno telo škofije še več, pa je njegovo

materin jezik zavrže, ter ga pozabi, je zmedenemu pijancu podoben, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škodo si dela... Materin jezik je najdražja dota... Želim, kakor hvaležen sin svoje ljube matere, da, kakor je moja prva beseda slovenja bila, naj tudi moja poslednja beseda slovenja bo... Te besede, nove za dobo in ljudi, so zaplamtele s preproste lece selske župnije Blatni grad v celovski okolici. Izpregovoril jih je nacionalni svetnik, poznější knez in škof Anton Martin Slomšek. Izpregovoril jih je leta 1838, tri leta pred Bleiweisovim prihodom v Ljubljano, pet let, predno je zagledala beli dan prva številka »Novice«.

Bila je takrat iz zgodovine znana in nazvana predmarčna doba. Zvezda Napoleona je bila ugasnila, njegova Ilirija se je zopet potopila v okvir avstrijskih dednih dežel in je bila v narodu, kjer radi kratke dobe ni mogla pognati preglobokih korenin, pozabljena. Princip legitimizacije, ki ga je čuvala »sveta alijanca«, se je povsili skoraj morda na vse življenje narodov, bogova sta bila Metternich in Sednitsky, njuno orožje pa policijski sistem.

Kaj so bili avstrijski narodi? Kaj posebej Slovenci? »Brez domačega plemstva, ki je pri drugih narodih igralo važno vlogo, brez slovenskega meščanstva; celo nižja duhovščina, ki je še najbolj čutila z narodom, t. j. s kmetom tlačanom, na Koroskem in Štajerskem ni bila zmožna slovensčine niti za najnavadnejše molitve; po šolah in uradih je gospodovala tuščina; politična in cerkvena razcepljenost je podpirala separatistne želje in morila narodno zavest; ni bilo skupnega imena, rabile so se tri različne pisave, vsaka po posebnem narečju; peščica izobražencev se je bojevala med seboj za vpliv in duhovniški-janjenisti so v zvezi z absolutno vlado nasprotovali svobodnemu razvoju slovenskega slovstva.« — Tako nam karakterizira predmarčno dobo naš zgodovinar. (Dr. Lončar: Bleiweis in njegova doba.)

Slomškove besede pred cerkvenim zborom slovenskih koroskih kmetov so bile cel program. Bile so, kakor plamen, ki je šel skozi noč pred Izraelci. Ta plamen pa je vstal iz rodoljubnega, nacionalnega srca slovenskega svečenika, sina preproste kmečke hiše. Ne od zunaj, iz samega sebe je dobil Slomšek spoznanje in moč za svoje poslanstvo med narodom.

Narodno probujenje in prerod, ki ga je započel Bleiweis, je imelo pred vsem svoj vpliv v krogih inteligence. Potom nje je prodiralo novo spoznanje vedno širje in globlje. Slomšek se je obrnil že s prvega početka naravnost na kmetstvo ljudstvo, spoznavajoč, da mora spoštovanje lastnega jezika in s tem narodna zavednost pognati kalli baš v najsišjih plasteh, tam, kjer je tekla zibelka tudi naši inteligenčni generaciji.

Probujenje narodne zavednosti in s tem rešitev slovenskih duš iz tuje nadvlade — to je bil Slomškov program za vse njegovo življenje. Temu programu je bil zvest že v času svojih študij, ko je v celovski bogoslovni razširjal med tovariši znanje slovenskega jezika, bil mu je zvest kot kanonik in nadzornik šolstva v lavantinski škofiji, ostal mu je zvest tudi v svojem najvišjem dostojanstvu kot knez in škof.

Delal je z živo besedo in s knjigo. Vse je moral ustvarjati sam. Dal je ljudstvu nabozne knjige, dal mu je pa tudi šolske knjige in mladinske spise. Učil je ljudstvo, — ne asket, ampak pastir —, pošteno se veseliti, učil je otroke in odrasle peti. Zbral je stare popevke, koroške in štajerske, in jih rešil pozabljenosti. Zapel je tudi sam. Ni bila visoka poezija, ki jo je dal, ali bila je pognana iz duše preprostega ljudstva, katere inkarnacija je bila njegova lastna duša. Po nekdanji štajerski se še sedaj prepevajo »Slomškove« in so — v najboljšem smislu — ponarodele.

Slomšek je ostal sam sebi zvest in dosleden v svojem nacionalnem delu. Ko se je ustanovila v Mariboru čitalnica, je takoj pristopil kot član in se je — on, knez in škof — redno udeleževal sej in zborov in nastopal kot govornik. Leta 1862 je spregovoril na čitalniškem zboru: »Hočemo, naj bi slovenska beseda slovela, imela čast vpriči narodov, naših sosedov: sami jo prvi spoštujemo, ne toliko v praznih besedah, temveč v dejanju in slavni obnoši slovenski. Beseda materna bodi nam navadna v naših družbah in pri veselicah; na izprehodu, kakor doma naj se beseda materna čuje in slovi.« Važen opomin za one čase, ko je v družbi inteligence še prevladovala tuščina; važen dvakrat, ker je bil izrečen od moža visoke avtoritete.

»Držimo se z obema rokama slovensčine, skrbimo za njeno omiko sebi in svojim! Jezik je najzlahtnejši telesni dar božji; pismo našega roda, po kojem se spoznamo in spoštujemo; narodna beseda je večidel mati narodne slave.« Tudi te be-

Gospodom, ki si želijo res lepih oblek

za jesen, bo gotovo ustregel atelje tvrdke LUKIČ v Stritarjevi ulici. Krasno delo po meri. Lepi moderni vzorci. 11609

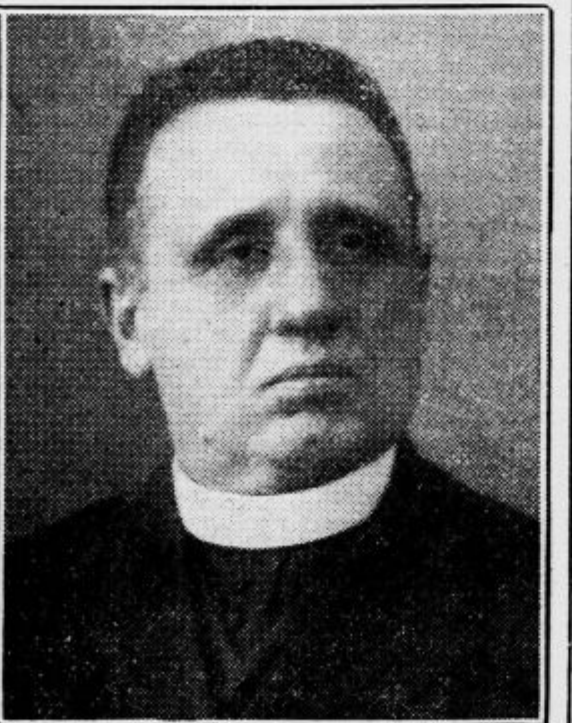
Poklonitev primorskih Sokolov kraljevi družini

Preteklo nedeljo so se v Novem vršile velike svečanosti: primorski Sokoli so se poklonili kraljevi družini. O teh veličastnih manifestacijah je obširneje poročalo ponedeljsko »Jutro«. Nj. Vel. kraljica Marija je prisostvovala svečanostim s prestolonaslednikom Petrom; kraljevičema Tomislavom in Andrejem, z grško princeso Marino, sinom kneza Pavla in dvornico damo Djundjersko.

Nova uprava ljubljanske univerze

Po zakonu nastopi s 25. septembrom svojo dvoletno funkcijsko dobo novo izvoljeni rektor univerze kralja Aleksandra univ. prof. dr. Matija Slavič. Rodil se je 1877 v Bučevcih, v občini Sv. Križ pri Ljutomeru, Gimnazijske in bogoslovne študije je dovršil v Mariboru, kjer je bil 1900 posvečen za duhovnika. Zatem je nekaj časa

kaplanovel v Hočah pri Mariboru, a je že 1901 odšel na Dunaj na visoko šolo in je 20. julija 1905 promoviral za doktorja bogoslovja. V letih 1905 do 1911 je služboval kot katehet in pridigar v Celju, jeseni 1911 pa je bil imenovan za profesorja svetopisemskih nauk stare zaveze in orientalskih jezikov na bogoslovju v Mariboru.

vo prizadevanje presevalo njegove sile. Uprla se mu je državna in cerkvena oblast. Ni sprejel meje kot nekaj stalnega. Njegove klavzule »ad interim« pa niso več upoštevali njegovi nasledniki na škofijski stolici. Da je Slomšek uspel in dal šoli in cerkvi teh danes žal skoro pozabljenih krajev slovenski jezik, bi ne bila naša meja vrh Kozjaka in Mura.

Seveda je moral Slomšek prestatu mnogo preganjanja. Nadzorovala ga je policija, zasledoval ga je poznejši avstrijski nemško-liberalni režim. Skušalo se mu je omajati tla med narodom in mariborsko mesto, katero je s prenosom škofijskega sedeža dvignil iz brezpomembnega pokrajinskega mesta v važen centrum, je po njegovi smrti odreklo prostor za njegov javni spomenik.

Slomšek pa v svojem slovarju ni poznal besede »strah«. Ostal je nacionalist v najplemenitejšem pomenu te besede.

Pretrjesljiv je Slomškov »Ogovor Slovincem« malo pred smrtjo, ki je objavljen v zadnjem letniku njegovih »Drobtinice«, to je oni spomin, v katerem še v zadnjih dneh svojega življenja ponovno opominja k nar. zavednosti in spoštovanju narodnega jezika, oni opomin, katerega vsak odstavek izzveni v globoko občutenem vzdihu: »Prijetelj, ne pozabimo, da smo Slovenci.«

Anton Martin Slomšek tega ni pozabil, pač pa že njegov prvi naslednik na škofijski stolici, pozabil je škof na stolici ljubljanski in poznejši škof, publicistični intranzigent v Gorici, ki je proglasal narodnost za poganstvo.

Njihova imena so že danes zapadla malone v popolno pozabljenje, Slomškov spomin pa še živi in bo živ, dokler bo živ naš narod.

Meseca septembra 1862 je Slomšek zatisnil svoje oči — prezgodaj. Prezgodaj za takratne čase, mnogo prezgodaj tudi za nas vse. Ni še dovršil vseh svojih načrtov.

Pa to, kar je storil za naš narod, nam nalaga dolžnost, da obujamo znova in znova spomin na enega največjih narodnih buditeljev in prepovediteljev. Da se s spoštovanjem klanjamo pred imenom enega naših, prvih nacionalistov, posebno letos, ob sedemdesetletnici njegove smrti.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova grenčica« do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za ženske so preizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

"Tako dober - a zdaj tako poceni!"

Znižanje cen VIM-a:

- Velika doza ... zdaj Din. 6.—
- Velik zavitek ... zdaj Din. 4.50
- Mali zavitek ... zdaj Din. 2.50

Cene nižje — kakovost kakor do sedaj:

tvorijo: prof. dr. Rado Kušej, prof. dr. Ivan Prijatelj, prof. dr. Lambert Ehrlich in univ. sekretar dr. Matej Šmalc. Inskripcija na univerzo traja od jutri do 4. oktobra. Zimski semester bo trajal do 15.

februarja. Inskribira se in takse se plačujejo za vse fakultete v zbornični dvorani glavnega univerzitetnega poslojca od 8. do 13. ure.

Ivan Vrančič, novi predsednik višjega deželnega sodišča

Ljubljana, 24. septembra.

Kakor smo že poročali, je Nj. Vel. kralj imenoval za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani g. Ivana Vrančiča, dosedanjega apelacijskega sodnika istega sodišča. Vodstvo naše pravosodne uprave prevzame torej odlična pravniška moč, ki ima ravno tako kakor njen prednik, upokojeni predsednik g. dr. Rogina, velike zasluge pri organizaciji našega pravištva.

Novi predsednik je ljubljanski rojak. Rodil se je 1875, študiral je gimnazijo sprva v Novem mestu, pozneje pa v Ljubljani, kjer je maturiral 1894. Pravne študije je dovršil na Dunaju, 1900 pa je bil sprejet v prakso pri deželnem sodišču v Ljubljani. Sodniški izpit je napravil že 1902 v Gradcu. Kot pristav je služboval tudi v Kostanjevici in v Kamniku, l. 1912 pa je kot okrajni sodnik in kot predstojnik okrajnega sodišča nastopil službo v Ilirski Bistrici. Iz Ilirske Bistrice je bil kot rez. oficir poklican v vojno službo, po prevratu se je vrnil v Ljubljano, kjer je postal decembra 1918 svetnik deželnega sodišča, dodeljen oddelku ministrstva pravde. Vzorno je uredil naša sodišča ter tako s svojimi velikimi sposobnostmi mnogo koristil mladi državi. Svetnik višjega deželnega sodišča je postal l. 1920 in udeleževal se je kot vizitator naših sodišč. Ko je bil l. 1924 ukinitelj oddelka ministrstva pravde v Ljubljani, je še vedno ostal sodni inspektor, poleg predsedstva civilnega senata pa je vodil tudi centralno knjižnico v justični palači.

Gospod predsednik Vrančič je svoje velike sposobnosti pokazal v pravnem in upravnem pogledu, bil je na vseh svojih

službenih mestih vzor sodnika, kajti poleg priznanja v vseh pravniških krogih je bil vedno deležen tudi največjega zaupanja in

spoštovanja v javnosti, ima pa tudi velike nacionalne zasluge in osebnostne vrline, ki so povod splošne zadovoljnosti zaradi njegovega imenovanja.

Pridite vsi,

ki cenite skodelico dobre aromatične kave, na

brezplačno poskušnjo KAVE HAG

najfinejše zrnate kave brez kofeina dne 27. t. m.

A. SVETINA

KONGRESNI TRG ŠTEV. 3. 11700

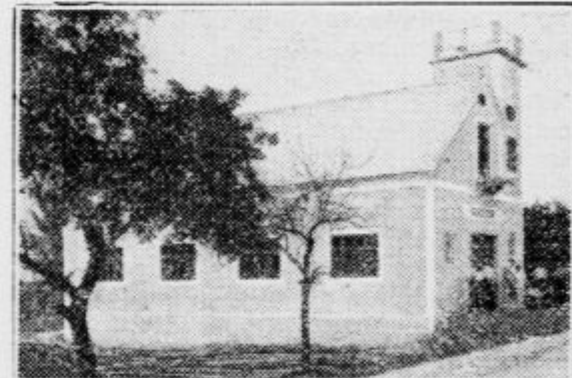
Nova šola v Ravnah pri Šoštanju

Dolga leta, vse do 1929, je prostrana pokrajina Ravne nad Šoštanjem imela samo ekskurendno šolo, zdaj pa se postavlja z

ličnim novim domom prosvete, za katerega sta si pridobila največ zaslug sreski šolski nadzornik Grmovšek Miloš ter župan Novak Anton iz Družmirja. Nova šola je stala sedesaj okrog 450.000 Din. Sam šolski vrt meri 20,5 arov in ga je iz puste laporjeve njive znal predelati tamošnji šolski upravitelj v sliki celoletnega vsakovrstnega cvetja in žlahtnega sadnega

drevja. Šola ima tudi svoj vodovod. Po vsej svoji ureditvi in podobi je Ravnam res v kras.

Novi gasilski dom na Bizeljskem, ki so ga zgradili z veliko požrtvovalnostjo. Ni še popolnoma dograjen, a je že zdaj kras vsej lepi obsoteljski dolini.

Samo še danes in jutri!

ANI ONDRA

HERMAN THIMIG RALPH AERTUR ROBERTS v sijajni ljubavni komediji

NOČ V RAJU

Najnovejši zvočni UFA tednik

Predstave danes (v nedeljo) ob 3., 5., 7/8 in 10 zvečer!

Elitni kino Matica Telefon 2124

DRŽ. RAZREDNA LOTERIJO
SREČKE
HERMES
JELAČEVI TRG 6 - POD ZIDOM 6
VEDNO DOBIVAJO
KOLEKTURA ZAGREB

Ljubljana v zmagovitem boju s krizo

Razvoj velikih gradbenih del in zaposlitev delavstva

Ljubljana, 24. septembra. Mestna občina ljubljanska je v boju proti brezposelnosti in bedi gotovo segla po najučinkovitejšem orodju, ko je z velikimi deli in visokimi vsotami dala delavstvu in obrtništvu dela in zaslužka. Javnost se še spominja izjav župana dr. Dinka Puca, ko je pozimi v svojem predavanju v trgovskem društvu »Merkur« v Ljubljani v prvi vrsti proglasil za najboljši lek proti krizi zdrav optimizem in pogumne, a globoko premišljene in temeljito pretehtane investicije za splošno koristna javna dela.

Po teh tudi v drugih državah preizkušeni načeli je mestna občina tudi letos nadaljevala in pričela dela, ki izpreminjajo Ljubljano v moderno in tudi lepo mesto. S tem je bil dan izpodbuden zgled, da tudi zavodi in privatniki z vero v bodočnost in z zaupanjem v rentabilnost investiranij kapitalov radi nalagajo za sedanje čase prave visoke vsote predvsem v zgradbe, ki dajejo kruha delavstvu in najrazličnejšim obrtnikom in trgovcem direktno ali indirektno, razen tega pa dokaj naglo blaže stanovanjsko krizo.

Iz »kaldrumškega« ali tlakarinskega fonda in v ta namen najeteja posojila je mestna občina ljubljanska z zneskom 25 milijonov Din že lani pričela tlakovati glavne ceste in graditi carinarico, ki se že bliža svoji dogotovitvi. Posojilo se to seveda plačevalo s tlakarino, ki jo pobira carinska oblast in odstopa mestni občini.

Pri carinarici je stanovanjska kolonija s 26 stanovanji s povprečno po 3 sobami že dozidana in bo gotova tudi že za vse lutev 1. novembra. Enako sta dogotovljeni tudi upravnost poslopje in carinsko skladišče razen male izpremembe, za katero je treba še odobritve ministrstev gradnje in financ, edino preložitve stare izkladalne rampe je pa zadržano s tem, da železniška uprava zaradi pomanjkanja kreditov se ne more preložitvi v poštev prihajajočih tirov. Proračun za stavbe carinarice znaša 9 in pol milijona Din brez notranje opreme. Vsega delavstva z obrtniki vred je bilo v stavbi sezoni pri carinarici zaposlenih povprečno po 100, v minulem avgustu celo po 130 oseb dnevno, pozimi seveda mnogo manj, vendar pa vsaj po 15 moč. Razen tega je treba računati tudi zaposlenost najrazličnejših obrtniških delavnic, kjer se je z naročili za carinarico preživljalo tudi prave lepe število delavcev in njih družin. Ker se je delo pričelo lani maja in bo popolnoma končano pozimi, lahko računamo, da se bo z deli za carinarico preživljalo podrgno leto več sto delavcev in obrtnikov ter njih družinski članov.

Tudi Vilharjeva t. j. dovozna cesta k carinarici je že skoraj gotova, le del tik Dunajske ceste še ni izvršen, ker ni dosežen s firmo Šrbec in Bartol sporazum. Tlakovalna dela tako na tej kakor na drugih cestah ima ljubljanska gradbena družba, ki tudi zaposluje veliko število delavcev, razen tega pa lomi na Pohorju granit in izdeluje kocke ter robnike za ljubljanske ceste v kamnolomih firme Lenarčić z Verda ter firm Res in Ehrlich iz Zagreba 200 do 300 delavcev, tako da ljubljana preživlja tudi še velik del pohorskih kamnosekov in njih družin.

Tlakovalna dela na ostalih cestah iz kaldrumškega fonda, namreč zemeljska dela, priprava podlage in polaganje tlaka in robnikov, bodo leto veljala 936.000 Din. Tlakovanje Gosposvetske in Celovške ceste od kavarnice »Evrope« do šišenske mitnice je v glavnem gotovo ter je bilo pri delu zaposlenih od začetka julija do sedaj po 20 tlakarjev ter po 50 delavcev, posebej pa moramo računati še kanale in druge napeljavne ter nadzorstvo.

Tudi občinski del Bleiweisove ceste ob notranjski progi med Gosposvetsko in Dunajsko cesto je v delu že 14 dni, trajalo bo pa v ugodnem vremenu še kakke tri tedne ter je zaposlena ista partija tlakarjev, pač pa nekaj manj delavcev. Kakor čujemo, je za ostali del Bleiweisove ceste od Gosposvetske do Tržaške ceste odobrilo ministristvo gradb alternativni načrt, da se cesta izgradi v trdo litem asfaltu, ki je bolj hrupav kakor dosedaj uporabljeni točeni asfalt. Dela bodo šele razpisana in se predvidoma izvrše prihodnje leto.

Ko bodo dela čez kakke tri tedne na Bleiweisovi cesti gotova, grede delavci tlakovati Resljevo cesto, nato pa še letos v ugodnem vremenu v Šiško, kjer bodo tlakovali s preostalih materialom krizišče ob mitnici.

Na lastne stroške gradi mestna občina nad 300 m dolgo cesto Za gradom, ki je razširjena na najmanj 6 m, ob vodni strani pa vodi z robniki in železno ograjo 2 m širok hodnik, ki je nad strminami ob Gruberjevem kanalu zgrajen kot galerija. Ker je strmi teren nad kanalom nevaren in se je že Gruberju pri kopenju kanala posiljal in usedal, so galerije zasidrane v cesto s kavljem podobnimi železobetonskimi sidri, ki se kakor po 4 do 5 m dolgi močni železniški progi čez cesto vrste pod tlakom na vsake 4 m. Za primer naglih temperaturnih razlik, zlasti pa tudi zaradi premikanj slabega terena ali potresa so pa posamezna polja galerije in tudi sklepi sider prekinjeni z delataciji z lepenco, da bodo hodniki popolnoma varni in trdni. Na novo je na tej važni prometni žili zgrajena tudi ob hišah kanalizacija za odpadno in meteersko vodo, sedaj pa cesto tlakujejo z drobnimi granitnimi kockami. Matrijal, ki ga je odveč, odvažajo za nivoiranje Streliške ulice in začasne hodnike, ki bodo morda že prihodnje leto ob eventualnem tlakovanju zamenjani s pravimi trotoarjem. Kar je izkopenega »materijala« še odveč, ga pa vozijo na Janežičevo ulico na Prulah, da se omili pešec klanca po Koslerjevem vrtu ob Karloviški cesti. Z deli so pričeli pred dobrim mesecem, dela pa okrog 50 delavcev, da bo delo ob ugodnem vremenu končano v drugi polovici oktobra.

Kadar preostajajo delavci, pa mestna občina opravlja manjša dela, zlasti pa odpira Aškercovo cesto preko Pačehovega vrta na Groharjevo cesto, obenem pa pničuje Ulico rimske legije ob Rimske ceste do Rimskega zidu, kjer bodo vodile stopnice okrog vokalnega stolpa obzidja stare Emone na Mirje.

Že lani je bilo dokončano v glavnem Tromostovje, ki ga je zgradila Sekcija za regulacijo ljubljance in je mestna občina prispevala eno tretjino stroškov, prav tako je bil prestavljen na Poljane za bolnico stari železniški čevljarški most, ki ga je mestna občina odstopila imenovani Sekciji, občudujemo pa tudi že prekrasni novi, občudujemo mojštra Plečnika zgrajeni novi Čevljarški most, ki ga je postavila mestna občina tako, da je stal okrog pol milijona Din, vsi ti mestovski skupaj so pa občino veljali le en milijon Din. V največji okras Krakovega in Trnovega je pa tudi o kresu blagoslovljeni prepotrebni Trnovski most, kjer je župni patron sv. Janez od prav čedne vsote naklonil majhen priboljšek tudi naši kiparski umetnosti.

Eno najvažnejših del mestne občine je pa zbiralni kanal za Bežigradski okraj, ki ga je nad 100 delavcev speljalo že do železnice, da je že skoraj milijon Din stroškov. Razen tega je urejen tudi zbiralni kanal na Cankarjevem in Gallusovem nabrežju, ki je stal tudi 400.000 Din, izdelani so pa tudi že načrti za zbiralni kanal v

Šiško, ki bo občina zanj žrtvovala nad milijon Din, za cestne kanale pri Sv. Križu, za Bežigradom in v Šiški pa tudi 2 milijona Din, h kateri vsoti bodo pač morali prispevati tudi interese.

Polne 4 milijone Din, kolikor je mestna občina dobila od Borze dela brezobrestnega posojila, bo pa zazidanih na oglu Gosposvetske in Bleiweisove ceste v Delavski dom, ki so mu po načrtih mestnega arhitekta Ing. Vladio Mušiča 1. avgusta pričeli kopati temelje in jih sedaj betonira 50 težakov in 7 tesarjev ter drugih obrtnikov, razen tega ima pa pri stavbi tudi že kruh oboje vodstva in nadzorstva. Kakor krater zija 10 m globoka, ogromna jama, kjer so mesec dni izkopal 10.000 kub. metrov prsti in gramoza. Na tem prostoru je bila še v francoskih časih gramozna jama, kamor so pozneje sezidali Kolizej, jama s pripravljenim gramozom pa mnogo pozneje pričeli zasipati s smetmi in drugo šaro, da je teren silno slab in so morali kopati tako globoko posebno tam, kjer bo za glavnim vhodom kotlarni, ki bo njen temelj 10 m pod Gospo-

svetsko cesto, pod ostalim poslopjem bodo pa kleti v 2 etažah. Če bo vreme lepo, bo skeletna zgradba impozantnega Delavskega doma po programu še letos zrajena do vrha.

Prav težko čakajo meščani in okoličani na prepotrebno graditev živilskega trga na Vodnikovem trgu, ki pa ni mogoča, dokler ni definitivno rešeno, kaj bo z Mahorovo hišo.

Tudi mestna podjetja dajejo obilo kruha vsem slojem, zlasti ima pa Družba za mleko železnice velike načrte z izpopolnitvijo in razširitvijo električne železnice na vse strani. Mestna elektrarna sedaj pcvšuje svoj kamn, a mestna plinarica že zida najmodernejšo komorsko peč, ki bodo za njeno zgraditev porabili blizu 40 vagonov šamotne in navadne opeke ter železa in drugega materijala, da bo zopet prišlo 2 milijona Din med ljudi, Ljubljana bo pa s to pečjo dobila skoraj popolnoma najmodernejšo plinarico v državi z najboljšim in najcenejšim plinom.

Ljubljana zmaguje! A. G.

Staršem študirajoče mladine

Društvo »Šola in dom« vabi k občnemu zboru, da se v medsebojnem pogovoru dajo smernice za novo delo

Ljubljana, 24. septembra.

Na shodu staršev, ki se je vršil decembra lani in na katerem so protestirali starši proti uvedbi celodnevne pouka, se je pokazala nujna potreba, ustanoviti organizacijo, ki naj zastopa interese staršev v vseh šolskih zadevah. Pripravljali odbor, ki je vodil decembrski shod, je izdelal v začetku tega leta pravila za tako organizacijo in maja je bilo ustanovljeno društvo »Šola in dom«.

Glavni nameni društva so, da pospešuje stike med šolo in domom in da pridobi starše za sodelovanje pri celotnem vzgojstvu šolske mladine od najnižje do najvišje stopnje. Za sodelovanje med šolo in domom je treba najprej zbirati želje staršev glede šolske uprave in discipline ter duhovne, npravnstvene in telesne vzgoje. Uspeha je pričakovati pa le tedaj, če bodo roditelji pravilno poučeni o vseh šolskopravnih, didaktičnih in vzgojnih problemih. Temu namenu naj služijo sestanki in predavanja, ki naj bi se vršila v Ljubljani in v vseh krajih, od koder prihajajo dijaki na ljubljanske srednje in meščanske šole. Na teh sestankih bo tudi prilika govoriti o lokalnih potrebah in željah. Temu namenu naj bi služili tudi družinskopedagoški list, ki naj bi prinašal načelne razprave o modernih vzgojnih problemih, o moderni organizaciji šol in pouka in o šolskopravnih zadevah.

Društvo »Šola in dom« ne zasleduje samo sodelovanja med šolo in domom, posredovati hoče tudi med starši in šolsko oblastjo v vseh splošno načelnih vprašanjih in bo predložilo želje ali upravičene pritožbe staršev in učiteljsva pristojnim mestom. Delo v tej smeri pa bo imelo stalne uspehe le tedaj, če bo društvo že sedaj širilo misel

na pravomočne roditeljske svete, ki bodo prvi korak za široko šolsko avtonomijo, kjer bodo prišli do svoje naravne veljave vs trije vzgojni činitelji: starši, učitelji in učenci.

Vsem roditeljem bo razumljivo, da ni moglo društvo doseči svojih smotrov v prvih štirih mesecih in razumljivo je, da tudi ni moglo v javnosti toliko delovati, kakor bi to člani želeli, ker je bilo prve mesece mnogo dela z notranjo organizacijo.

Kaj je društvo »Šola in dom« od ustanovitve do danes naredilo, kaj doseglo, to bo mogoče slišati na prvem občnem zboru, ki se bo vršil v nedeljo 9. oktobra v Ljubljani v dvoranji Delavske zbornice (Miklošičeva cesta). Občni zbor nima samo namena, podati poročilo o društvenem delovanju, mnogo važnejše je, da bodo povedali starši svoje mnenje in želje in da dajo novemu odboru smernice za nadaljnje delo. Na občnem zboru bo tudi prilika, da se pogovorijo starši o sedanjih šolskih razmerah. Novo šolsko leto je prineslo staršem občutna bremena — šolnino, ki ni nikakor v skladu z edino praviim principom, da bodi šoljenje od najnižje do najvišje stopnje brezplačno. Plačali so starši šolnino ter visoke takse in razočarani stojijo pred dejstvom, da je pouk na ljubljanskih srednjih šolah skrcen!

Na treh ljubljanskih gimnazijah manjka šest in trideset profesorjev, pouk je skrcen za šest tedenskih ur in razredi so do skrajnosti natpani!

O vsem tem bo prilika govoriti na občnem zboru društva »Šola in dom«, zato naj se ga udeležijo vsi starši, ki jim je pri srcu vzgoja, izobrazba in bodočnost njihovih otrok.

Skrb za kmetovalce v Krškem srezu

Uspelo zborovanje delegatov sreskega kmetijskega odbora, županov in javnih predstavnikov — Važni sklepi v pomoč prizadetim kmetijskim panogam in za prehrano siromašnega ljudstva

Krško, 23. septembra

V četrtek dopoldne se je sestel v Krškem sreski kmetijski odbor, katerega seki so prisostvovali polnoštevilno navzoči župani, delegati in poleg njih mnogo drugih predstavnikov iz vsega sreza. Sreski načelnik dr. Tine Čuš je otvoril sejo z govorom, v katerem je naglašal važnost seje, ki ima poleg volitev in proračuna za sreski kmetijski odbor podati smernice prehranjevalni akciji za siromašne sloje. Z veseljem in zahvalo je ugotovil, da so se vabili odzvali senator dr. Rajar, poslanec krškega sreza g. Alojzij Drmelj, banski svetnik g. Kurent in banski svetnik g. Pfeifer, ki z globokim razumevanjem zasledujejo brige in težave naših kmetovalcev. Soglasno je bil za predsednika izvoljen g. Horvatič Martin, župan iz Cerkelj ob Krki, ki se je zahvalil za izkazano mu zaupanje in obljubil, da bo skušal z vsemi silami delati za napredek sreskega kmetijskega odbora, ki bo v dobroti vsemu srezu. Kot delegata za banovinski kmetijski odbor sta bila nato izvoljena g. Kobal Franc, župan iz Tržiča in predsednik g. Horvatič Martin, kot namestnik pa g. Ravnikar Jožef iz Radeč.

V svrhu potrebnih pojasnil je sreski kmetijski referent g. Ambrož prečital zapisnik zadnje seje in omenil težkoče, ki so zakrivale, da seja ni bila že preje sklicana. Poročal je nadalje, da je iz važnih razlogov v odbor pritegnjen tudi sreski županski referent g. ing. Cerjak, kakar je št. tal došlo dopise. Na predlog poslanca g. Drmelja se je prešlo k proračunu, na katerega podlagi naj bi sreski kmetijski odbor razvil svoj delovni načrt.

V uvodni razpravi o proračunu eo se do potankosti pretresle vse možnosti prispevkov občinskih kmetijskih odborov, ki naj bi se določili po davčnih močeh posamez-

nih občin. V razpravo so posegli gg. Ravnikar, Brinovec, Ambrož in Pisanski, obširna pojasnila v razpravi pa so dali poslanec g. Drmelj, sreski načelnik dr. Čuš in predsednik g. Horvatič. Ker po mnenju delegatov se ni bilo umestno da bi se v splošno razpravo predlagali proračun brez strogega pretresa sprejel, se je nadaljevalo z razpravljanjem o vseh postavkah posamezno, kar je v znamenju skrajne paznje in uvaževanju gospodarskih namer dovedlo do soglasnega sklepa in sprejema proračuna v znesku 35.000 Din od katerih je 23.000 Din posvečenih govedoreji in konjeriji v srezu. Pri tej priliki se je banski svetnik g. Pfeifer zavezal toplo za to, da bi se postavke za govedorejo in konjerijo ne ertele, pač pa podpre raznim društvom, ki naj bi se uporabile za nakup krme za živino, o spremeni jevalnem predlogu je bilo vnešeno v proračun tudi čebelarstvo, g. ing. Dinko Cerjak pa je podčrtal važnost gozdne kulture, ki zahteva, da se poskrbi za brezplačno pogodovanje goščav. Ker sreski kmetijski odbor ni v to svrhu imel nikakih sredstev, je priporočil, da bi občine dajale podpore revnim kmetovalcem, ki pogodovanja ne morejo izvršiti na svoj račun. V tem je dosegel edinstvo vseh delegatov.

Zatem se je prešlo k tretji točki, pri kateri so stopila v ospredje nujna vprašanja glede prehrane ubožnih krajev. Sreski načelnik dr. Tine Čuš, je dal obširna navodila županom, ki naj jim prej pribavijo utemeljene podatke za prehrano siromašnih slojev, ki je danes najnujnejše in najbolj usodno vprašanje v srezu.

Narodni poslanec g. Alojzij Drmelj je naglašal, da je to sicer najtežja akcija, ki pa ji je treba posvetiti tudi največ pozornosti, da se ne bo gledalo, da bi ljudje umirali od glada in da bi se živina še v naprej

klala brez smisla. Poudarjal je sveto dolžnost da se krškemu srezu, ki je bil po suši tako prizadet, da se škoda niti oceniti ne more, na vsak način pomore. Bodril je navzoče k vzrajnosti in obljubil, da se bodo poslanci in senatorji toplo zavzeli, da rešijo siromašne sloje in živino.

Senator dr. Rajar je poudarjal, da mu je mnogo lažje na tem, da iz ust javnih predstavnikov izve o nujnih potrebah, ki teže tukajšnje kmetovalce. Poudaril je dejstvo, da je krški srez izmed vseh po suši najbolj prizadet in je zaradi tega gotovo potreben, da se pozornost v prvi vrsti posveti bednim krajem, ki čakajo pomoči. Nasvetoval pa je, da se ustanovi odbor, ki bo vodil evidenco, kje je pomoč potrebna.

Zatem je župan občine Radeče g. Poljanec obširno in z dokazi podprl svoj govor o potrebah mestne občine Radeče, ki je prisiljena prositi nujne pomoči. Poudaril je posebno: odpust delavcev, zaslane živilske zakole, prodajo živine pod ceno, bojazen pred zimo, ruhežni zaradi neplačanih davkov in druge terjatve ter ogrožen življenjski obstoj mnogih družin. Naprosil je vse župane, da pomagajo pri tej akciji z dejavn v dokaz kmetovalcem, da so župani krškega sreza složni in delajo roko v roki. K tem izvajanjem so dodali svoje pripombe in pojasnila gg. Drmelj, dr. Čuš, Horvatič in drugi. Krški župan g. Pfeifer je nasvetoval odkup pridevkov po državi z izključitvijo posredovalcev, razdelitev pridevkov med reveže in po suši prizadete posetnike in povišanje kontingenta pri izvozu živine. G. Grebenc je naglašal potrebo fiksiranja cen koruze in priporočal pomoč korporacij pri ureditvi tega vprašanja.

O ogroženem čebelarstvu v območju najhujše prizadetega okolisa Krškega polja je poročal tajnik čebelarstva podružnice g. Bitenc Drago, ki je na podlagi mesečnih in letnega izkaza opozarjal na pretebo nevarnost, ki grozi čebeloreji, ako pravočasno ne dospe pomoč. Skoda, ki je že v mesecu juniju bila ocenjena na 150.000 Din, bi se znala povečati v milijonsko, kar bi bil preobuten udarec za narodno gospodarstvo v najhujšem delu sreza. Prav tako pa bi z uničenjem čebelarstva v prizadetem okolisu bilo za nekaj let uničeno sadjarstvo, ki je doslej nudilo precejšen dohodek našim kmetovalcem-sadjarjem. Prosil je za nujno pomoč, da se obvaruje vsaj polovica obljubljenih panjev. Govorili so še gg. Ravnikar, Horvatič, Ambrož, Drmelj in Poljanec, nakar je bilo 5 ur trajajoče uspele zborovanje zaključeno.

Življenje upokojencev bratovske skladnice

Jesenice, 24. septembra.

Huda gospodarska kriza, ki je zadela tudi nekatera večja rudarska in železarska podjetja v Sloveniji, je povzročila redukcija številnega delavstva v ted obratih in upokojitve večjega števila rudarjev in kovinarjev, ki so dosegli polna službena leta. Tako so se morali starejši delavci, ki so pustili dolga leta v podjetjih, umakniti in napraviti prostor mlajšim delovnim silam ter iti radi ali neradi v zasluženi pokoj. Predvsem so bile zadnje leto zelo pogoste upokojitve delavcev na Jesenicah, ker so se obrati modernizirali ter opremili z modernimi stroji, ki z lahkoto nadomestujejo človeške delovne sile.

Zanimivo je opozoriti te delavske veterane, valene bridkosti in trmljenja, ko se zdej in zdaj zbirajo v velikih gruščah ter se menijo o nekdanjih časih. Iz raznih krajev Slovenije so prišli že pred desetletji na Jesenice kot krepki mladeniči, polni življenjske sile, da su tu v toplicah, valjanah in pri strojih služijo svoj vsakdanji kruh. Največ jih je prišlo iz bohinskih železarn, mnogo tudi iz Tržiča, Skofje Loke, Kroke, Kamne gorice in Radovne. Mnogo so v svojem življenju trpel ter zvesto služili svojim prejšnjim in sedanjim gospodarjem ter jim ustvarjali bogastvo. Prebivalstvo široke okolice je uživalo dobroto pridnih rok. Večina jih je delalo nepretrgano od 35 do 50 ali celo 60 let pri tem podjetju. Vedno več je teh veteranov dela, večkrat pa pospremljo tudi tega ali onega starega druga na tisto tibo in mirno domovanje. Četudi živijo skromno življenje s pokojnino od 400 do 800 Din na mesec, so vendar srečni in zadovoljni in žele samo to, da bi jim ta pokojnina vsaj tako ostala.

Vsi zelo radi poudarjajo zasluge pokojnega dr. Gregorja Zerjave, ki jim je kot minister za gozdove in rudnike izvojeval sedanjost skromno pokojnino, ker bi s pršnjo, ki je znašala od 4 do 6 Din na mesec pač ne mogli živeti. Besede polne hvaležnosti do velikega socialno čutečega pokojnika, jim gredo iz ust; šele zdaj vedo, kaj jim je bil, pred ga niso razumeli in mnogi niti volili.

Starostno zavarovanje delavstva je najvažnejša socialna pridobitev, ki nud tiso. čerim trpinom na njih stara leta sredstva za skromno življenje, zato je dolžnost vseh odločujočih činiteljev in podjetij, da to ustanovo čuvajo ter jo po možnosti izpopolnijo.

(Se bo nadaljevalo.)

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Z avtom v Alpe

V Beljaku se je že začela pesem o krizi. Sami sedimo pri večerji v prostrani, luksurijni jedilnici. Stoli se dolgočasijo ob mizah, natakarij zehajo za stebri. Po večerji nam pokažejo na vrtu pod teraso parketno plešišče. En sam par se maje na njem. Nekaj rdečih luči stije nanj izpod kostanjev. Dober džes igra znane šlagerje. Okrog plešišča vrsta okroglih mizic z udobnimi naslonjaci. Plešast gospod med dvema ovelenita damama, to je vsa publika. In vse skupaj naj bi bil bar... Seveda smo kmalu odinili v posteljo.

Lepa je zgornja dravska dolina s temni mi gozdovi po strmih pobočjih. Gradovi in razvaline čepijo po skalovju to in onstran reke. Pred noko šolo čakajo otroci, da jim odpro vrata. Kdaj imajo neki tu počitnice? Za Zgornjim Dravogradom se kmalu zablisti občestna tabla »Ost Tirol«. Tipični leseni domovi s širokimi položnimi strehami, polni cvetja na izrezljanih oknih in hodnikih švigajo mimo nas. Vrh slernena štrli več ali manj bogato okrašen nastavek, podoben golobnjaku. Pa je vanj obesen zvonec, s katerim kličejo družino h kosilu. Ta tip tirolske hiše se vedno ponavlja od vasi do vasi. In tudi ljudje, zlasti ženske s svojimi ploščatimi klobuki in dolgimi, črnimi trakovi na njih se vtrajno držé svoje tradicionalne noše.

V Dölsachu se vzpne cesta v ostrin ovn-

kih na Iselsberg. Z zgornjih serpentin se prikaže Lienz in vsa široka dolina, ki smo jo šestnajstega leta merili peš k južnotirolski ofenzivi. Goste megle se podijo po razdrapanih kuluarjih Dolomitov in čez Visoke Ture. V kočati restavraciji Defreggerhof počakamo med množico letoviščarjev, da se izliže prva ploha. Potem se spustimo med smrečjem v romantično dolino Mölle. Siva, razburkana voda izpod Vel. Kleka se premetava po ozki strugi in sprejema še niz visokih slapov z leve in desne. Razkošno meče Jungfernsprung svoje dolge tenčice prek vrtoglave višine. S težavo se ogibamo na ozki cesti širokim avtobusom. Dolina je polna solca. V Pokhornu vozimo mimo restavracije z velikim napisom: Prvi pogled na Veliki Klek. Toda tam zgoraj je vse v meglah. Nenadoma zablisti izza mecesnov vitek zvonik gotske cerkve. Koj se domislis, da sem ga zagledal tako v nekem Tauberjevem filmu. Da, to je Heiligenblut, paradiz pod Visokimi Turami. Nemirni duh turizma je izpremenil še pred nekaj leti skromno, tiho vasico v kočate hotele in penzije. Nališpal je zdravo kmečko deklo po svojem rafiniranem okusu in ji nalašč pustil ruto na glavi, da ji ohrani potrebni videz deviške privlačnosti. Čestitilji skedenj poleg cerkve že davno več ne poslušajo mlatičev. Ohranil je še svoja okorna lesena vrata, toda odpira jih samo avtomobilom. Čez nekaj let, ko »ruta« ne bo več potrebna, bodo napravili nova, lahka in prožna vrata v — moderno garažo. Počakati moramo do 1 ure popoldne, da

nas potegne avtobus nad ledenik Pasterco. Cesta je tako ozka, da je vozovi ne morejo srečavati na njej. Zato je samo vsako nepravno uro odprta za vožnjo navzgor. Nova, široka cesta, ki jo bodo podaljšali v dolino Salice, je še v delu. Težke milijone bo pogotilna, pa jih bo kmalu spet prinesla, ker bo odprla enega najlepših predelov avstrijskih Alp in vzpostavila najkrajšo zvezo med Dravo in Inom. Potem se ne bo treba več posluževati nerodnega in zamudnega ovinka na Mallnitz, kjer smo morali avto naložiti na vlak, ki nas je prepeljal skozi 11 km dolgi turski predor v Badgastein. Skoro 1200 m visoko se vzpne tu železnica, da se zagrije potem v osrčje nebotičnih gorskih velikano.

Badgastein je zdravilišče svetskega stila. Zdravilni vreli, ki dajejo dnevno 3.5 milijonov l vode 30 do 40° C, služijo za lečenje živčevja in mišičevja. Sredi orjaških hotelov in drugih impozantnih stavb, ki se amfiteatsko dvigajo nad ogromno kotlino, grmita silna slapova Ache (63 in 85 m), zadnje zatičišče siromakom, ki so obupali nad življenjem.

Cesta pada v lepo Gasteinjsko dolino in se prerije na koncu skozi divjo sotesko Klamm do l. 1821 še z vrati zaprto, v dolino Salice. Globoko pod cesto prečka železnica vrtoglavi prepad. Kakor drobna lutka se giblje tam pred predorom čuvaj, edina živa duša v tem strašnem breznu, ki se ga komaj kako uro dotakne solnce. Te službe mu gotovo nihče ne zavid. Skozi gosto naseljeni Pinzgau, preprežen z omrežjem

električne železnice in stisnjen med zelene podanke Visokih Tur in Kamenitega morja Hochkönigom (2938 m), dosežemo nedeljsko razgibanj Zell am See. Orjaški avtobusi prevažajo Hackenkreuzlerje in se komaj privravajo skozi ozke ulice. Malo pred Mittersillom krene cesta na gozdni prelaz Thurn. Prelep pogled se odpira s serpentin v zeleno Zillertalsko dolino. Žal, da zakrivajo goste megle Veliki Klek in Veliki Zvonar, ki sta nam sicer tako blizu. Kmalu je za nami gosposki Kitzbühel in že smo v St. Johannu, kjer krenemo na levo mimo razdrapanih sten pogorja Kaiser v dolino Inna. To je prava dolina gradov in romantičnih srednjeveških razvalin. Od Wörgla do Innsbruka jih je najmanj tucat, morda še mnogo več, samo da jih nisem mogel videti izpod strehe, ki smo jo morali zopet enkrat razprostrti onkraj Schwaza, znanega po svojih velikanski tobačni tovarni. Od Zillertalskih Alp pa do Karwendla je visela ena sama siva halja dežja. Ob naraslem Innu so lovili ljudje veje in deske, mokri do kože. Ponekod so jih imeli že cele kupe na bregu. Šele v Hallu je spet posijalo solnce, da smo v najlepšem vremenu dosegli Meko avstrijskega turizma, Innsbruck.

Na trgu Marije Terezije valovijo trume ljudi mimo razkošnih izložb, ki dobijo v bogati večerni razsvetlavi še posebno privlačnost. Številke so sicer nizke in zapeljive, toda če jih pomnožim z 8 in prealim v dinarje, vidim kmalu, da je pri nas vse cenejše. — Pravijo, da ni bil v Pragi, kdor

ni bil pri Fleku; nekaj takega je Breinössl in Innsbrucku: stara meščanska restavracija, v kateri le s težavo dobiš prazen stol. Zanimiva pa je še posebno zaradi originalnega kmečkega odra, na katerem dajejo kratke, tipične igre in originalne jodlerske popevke. Izvrstni komik Kienzle pa te zabava z izvirnimi dvptvi, da se moraš nasmejati do solz. N. pr.: Kaj je nesramnost? Če kdo svojo taščo vrže čez stopnice, pa zavpije za njo: Mati, kam se vam pa tako mudi? — Ali: Zakon je zveza med možem in ženo v svrhu spoznanja, da ne spadata skupaj.

Vredno je tudi, potegniti se z vzpenjačo na Hafelek (2334 m). V dobri pol uri dosežeš tako iz centra mesta visoko naših Kamniških planin in uživaš prekrasen pogled od Velikega Kleka do Ortlerja, zlasti, če ujameš tako nebeški dan, kakor smo ga imeli mi. Z dobriim daljnogledom uzreš celo malo selišče Gurgl v ųtztalskih Alpah, kjer je pristal slavni Piccard z svojega prvega poleta v stratosfero.

(Se bo nadaljevalo.)

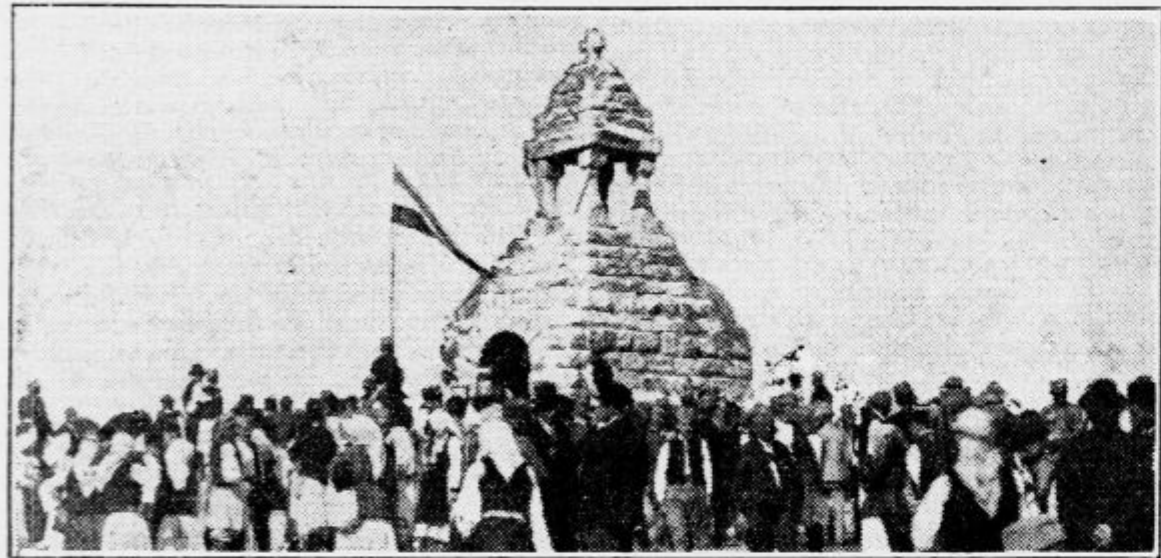
Vtiski s svečanosti na Mačkovem Kamnu

Tolikokrat smo že čuli krilatico: »Narod, ki ne ceni svojih velikih mož, jih ni vredna!« — da se ob tem niti ne poglobimo več v vrednost teh kratkih besed. Zato pa je za naš narod prav svetla pohvala dejstvo, da ne pozablja v času gospodarske krize moralnih dolžnosti in je pijeteten čut med nami kljub vsemu še ves topel in svež. Posebno lepo je to dokazalo zahvalno počaščenje, preteklo nodeljo na Mačkovem Kamnu in v Krupnju.

Do Krupnja dospemo po krasni cesti, ki veže Beograd z znano Banjo Koviljačo, priljubljenim letoviščem, slavnim kopališčem. Nekako 50 km izven Valjeva se odcepi stranska pot, do 25 km dolga. Le redkokdaj jo poseti kak avto. Ni negovana in je valovita kakor bi se vozil po razburkanem morju, niti nima stvarilnih znamenj za avtomobiliste. Pa so se znašli takoj v situaciji seljaki račevinskega okraja. Sami med seboj so organizirali prometno-redarsko

ko jih je lansko leto zbiralo vojaštvo okrog kapelice. Preostanek so shranili v novi cerkvi v Krupnju, ki leži 10 km pod Mačkovim Kamnom. S posebno radostjo — sam je član saveznega odbora — nam je inž. Korunović omenil, da je daroval Savez Sokola KJ dva zvana, enega za kapelico, drugega za cerkev. Pristopili smo kakor v tihi molitvi k zvončku in smo pozvonili: odsekan zvonov glas je zavalovilo nad prostrano zeleno planjavo. Zvonček na ozkem zvoniku visoke kapelice se mi je zdel kakor zvon želja na blejskem otoku. Zatopljeni v tihe misli smo se vrstili in pozvanjali. Naše želje so bile tople in iskrene.

Tako dolge vrste govornikov, kakor ob svečanostih na Mačkovem kamnu, že zdavnaj nismo beležili. Nj. Vel. kralj je poslal svojega prvega adjutanta generala Milana Ječmenića, cerkvene obrede je opravi-

Množice naroda so prihiteli na Mačkov kamen in se zgrinjale okrog spomenika kakor tudi po vsem bojišču

službo. Na vsaki krivulji ali kejri se cesta požene v strmec; sploh koder koli bi se utegnili spodtakniti nepoznani izletnik, je stala patrolja vrlih seljakov in tipičnih belih narodnih krojnih. Z znakom roke so te opozorili; pazil! Ostali so strumno pozdravljali; deca, ki se je gnetla nad cesto, je silpala cvetke gostom v pozdrav. Poudarim: na dolgi poti do Krupnja nisem opazil niti enega orožnika, vso prometno-nadzorovalno službo je prevzel narod sam. In ni bilo niti najmanjšega incidenta!

Vsako prvo nedeljo po Vidovem dnevu je na Mačkovem Kamnu narodni sestanek in spominška počastitev za osvobodjenje padlih herojev. Na tak dan je bil leta 1925. izbran odbor, ki naj zgradi v Krupnju spominško cerkev, na Mačkovem Kamnu pa spomenik. V ta namen sta delovala sporedno dva odbora: na čelu krupnjanskega je stal šolski nadzornik Kosta Nikolčić, beograjskemu pa je predsedoval Ljuba Jovanović, takratni predsednik Narodne skupščine. Ves narod je tekmoval v plemenitem namenu in zbiral novce. Saj je Mačkov Kamen zasekal junakemu narodu krvave rane. Uradna poročila o izgubah na Mačkovem Kamnu beležijo izgub preko 15.000 vojakov in do 300 oficirjev. Gotovo tako ogromna žrtev, kakor je ni zahtevalo v nekaj dnevih nobeno drugo bojišče. Tudi princ Gjorgije je bil tu hudo ranjen.

Komandant odredov na Mačkovem Kamnu, sedaj upokojeni general Milič, ki se je zdaj udeležil blagoslovitve spomenika svojih padlih tovarišev so je izkazal tudi kot junak v besedi: pred spomenikom stoječ, v obrazu s sledovi težkih dnevov, je raz-

vil sam patrijarh Varnava, ki mu je vrela beseda kakor iz studenca hvalečnosti, vojni minister general Stojanović je proslavljaj svoje vojne tovariše, manom velikih junakov pa so se poklonili tudi predsednik skupščine Kumanudi, zastopnik senata, takratni komandant general v p. Ljubomir Milič, zastopniki najrazličnejših organizacij, za URO glavni sekretar rez. podpolkovnik Bogomil Bogić, narodni poslanec rez. kapetan Tolič iz Hrvatske Slatine je prinesel z rez. poročnikom Jovakaričem grudo hrvaške zemlje. Zlasti pa je vzbujala pozornost beseda narodnega poslanca iz dravske banovine Rasta Pustoslemška, ki je govoril za svoje slovenske tovariše poslance in senatorje. Pustoslemška so reporterji beograjskih dnevnikov, Avale in Presbira, iztaknili že v Krupnju in jim je moral izdiktirati ves svoj govor, ki so ga listi prinesli tudi res dobesedno. Klene besede je govoril g. Pustoslemšek z drhtečim glasom, ko je izrekal zahvalo in zvestobo.

Prav iz vseh predelov naše države so dospeli udeleženci, ki so zasedli široko hrbišče nekdanjega bojišča. Nas oficirje in številne vojaške atašeje je povabila generaliteta ter so nam očrtali z razgledne točke potek boja in položaje obeh armad. Še danes so prav dobro vidni strelski jarki, ki so bili v poslednji fazi borbe le nekaj korakov vsak sebi. Ko je primanjkovalo srbski armadi municije, so se zvršile po večini le borbe na nož.

Kasneje sem se pomešal med narod in sledil zanimivim razgovorom. Pa je pridrsal po berglji ogorel možak v gruči svoj-

Odposlanec Nj. Vel. kralja general Ječmenić govori pred pravkar odkritim spomenikom

vijal pred tisočglavo množico potek dogodkov točno pred 18 leti. In je nam ledena kri ob iskrenih besedah sivolasega junaka, ko je končal: ti, Mačkov Kamen, zaslužiš ime — krvavi Kamen: saj si bil ves pokrit s telesi naših mož in fantov in ves prenašeni s srbsko krvjo, ki se je potočila za našo svobodo.

Tedaj smo začutili sence junakov med nami.

Tako freske v krupnjanski cerkvi kakor one v oltarju spomenika na Mačkovem Kamnu so umetnine Beograščana Zivorada Nastasijevića. Ikone so podarili po večini posamezni dobrotniki, ki so se s tem oddolžili padlim svojcem. Nekateri so veljale do 10.000 Din. Podoba v kapelici na vrhu kravih poljan prikazuje Mater božjo z Jezuškom.

»To je pa prava naša srbska pravoslavna Mati božja,« so menili vneta obiskovalci. Prava ikona: drži svoje dete na desni roki; one Matere božje, ki drže Jezuščka na levisi so — neprave.

Inženjer iz ministrstva za gradbe Momir Korunović je v naši javnosti znan. Saj je izdelal načrte za celjsko pravoslavno cerkev, on je tudi projektant ljubljanskega pravoslavnega hrama, je pa tudi stvaritelj krupnjanske cerkve in grobnice na Mačkovem Kamnu. Popeljal se je v našem avtu iz Krupnja do vrha Mačkovega Kamna in nam je ves razvnet tolmučil zanimivosti gradnje.

Pod talno kamenito ploščo je 8 kubičnih metrov prostorna jama. Vanjo so nanosili do vrha zemeljskih preostankov iz velike bitke. Pa jih je prav toliko še ostalo,

Poverjenikom in članom Vodnikove družbe

Osrednja pisarna Vodnikove družbe pošilja poverjenikom dopise, v katerih jih vljudno prosi, naj nabiranje članov še nadaljujejo do 15. oktobra, nato pa naj nabiranje zaključijo, vpošljejo nabiralne pole ostrednji pisarni in obenem nakažejo nabirno članarino in morebitno vezavo.

Gg. poverjeniki, pregledajte spisek svojih članov! Stopite k članom zamudnikom ter jih opozorite, da še niso poravnali svoje članarine za leto 1932. Poznažite vrste članov Vodnikove družbe kljub vladajoči krizi! Znesek 20 Din je malo, a zato dobi vsak član 4 lepe knjige v mesecu novembra. Nikomur ne bo žal za ta majhen izdatek! Noben lanski član ne sme odpašiti v letošnjem letu od Vodnikove družbe! Letošnje knjige so v tisku in bodo v kratkem dotiskane, nato pa se takoj prične razpošiljanje.

Prav vljudno prosimo vse lanske člane, ki še niso poravnali letošnje članarine, naj ta znesek takoj izročijo svojemu poverjeniku, odnosno ga nakažejo po položnici. Vabimo pa tudi vse druge prijatelje lenih knjig, naj pristopijo k Vodnikovi družbi. Ako nimaš položnice, stopi na poštni urad, kjer jo dobiš, nato pa napiši nanjo čekovni račun 14.520 in odpošli potrebni znesek Vodnikovi družbi v Ljubljani.

Potreba nove šole v Murški Soboti

Vprašanje zgraditve nove šole v Murški Soboti ni od danes in ni kaprica nekaterih kakor to trdijo posamezniki, ki vidijo šolo le od zunaj in nimajo otrok, da bi jih pošiljali v učilnice. Borba za zgradbo nove šole se bilje že od leta 1923, ko se je prvič uvidela nujna potreba po novi zgradbi, kjer bodo imeli učenci, katerih število se od leta do leta veča, dovolj prostora in da ne bodo natrpani v premalo zračnih in temnih prostorih, kar ovira napredu in pospešuje obolenje otrok. Več ko polovica stavb v Murški Soboti je dobila v zadnjih letih novo lice, le šola je ostala še vedno ista. Splošni razvoj Murške Sobotne v zadnjih letih je velik, zato je tem večja sramota stara šolska stavba, ki že dolgo ne odgovarja več svojemu namenu.

Sedanja stara šola v Murški Soboti

V prejšnjih letih je mogoče zadoščala vsem potrebam, saj so bile v Murški Soboti konfesionalne šole, ki so razbremenile državno šolo. Ko so se pa te opustile, je morala vzeti sedanja šola pod krov množico šoloobveznih otrok za katere ni bilo najti pravega mesta. In našla se je rešitev v delitvi pouka, a kako sedaj naprej, ko število otrok od leta do leta narašča? Raptiden narast naj predočijo naslednje številke: leta 1927 — 520 učencev, l. 1928 — 540 1929 — 575, 1930 — 580, 1931 — 584 in v letošnjem letu že okrog 650. Murška Soba šteje okrog 4000 prebivalcev, a razen tega pripadajo k šolskemu okolišu še tri okoliške občine.

Poglavje zase je stara zgradba iz zdravstvenega stališča. Dejstvo, da so kompetentne oblasti zaradi nehygieničnih prostorov v šolskem poslopju grozile z zatvoritvijo, ako se novo poslopje ne zgradi do leta 1932, že dovolj jasno slika položaj. Zrak v učilnicah je vse prej ko zdrav. Prenapolnjene so učilnice od jutra do večera, stene so vlažne do poldrugega metra višine, kar je posledica velike poplave v letu 1925. Posledice se poznajo na otrocih samih ki v šolskih mesecih bledijo ter povzročajo staršem kakor učiteljstvu žalost in skrb. Tedaj nova šola v Murški Soboti je res karavna potrebna.

Slovo Cirila Majcena z Zidanega mostu

Zidani most, sredi septembra. V srcu spodnjeevropskega železniškega prometa, v tej neprestano močno utripajoči železni arteriji, po kateri zdrsi vsakih 24 ur nad 120 ekspresnih, brzih, osebnih in tovornih vlakov v vse smeri, na Zidanem mostu, je postalo v začetku tekočega meseca čudno prazno in hladno: zapustil nas je splošno znani kolodvorski restavrat in duša vsega tukajšnjega javnega življenja g. Ciril Majcen s svojo, v vsem mu enako soproggo gospo Anico in se preselil v Ljubljano, kjer je prevzel tamkajšnje kolodvorsko restavracijo. Kdor je poznal njegovo delo v naši javnosti, bo razumel nezazeljivo vrzel, ki je nastala z njegovim odhodom.

Njegov delokrog ni bil samo na Zidanem mostu, temveč je objemal vso banovino na gospodarskem, kulturnem, nacionalnem in karitativnem področju. Polnih 5 let je bil Majcen načelnik Gostilničarske zadruge v Laškem, kjer je užival neomejeno zaupanje spriču svojega intenzivnega dela za gostilničarski stan. Ustanovil je tudi novo Gostilničarsko pivovarno v La-

Pevsko društvo v št. Rupertu v Savinjski dolini bo proslavilo v nedeljo 2. oktobra v Gaspiškem domu v Trnavi 20-letnico svojega delovanja z velikim koncertom ob sodelovanju pevškega društva »Savinjski zvon« iz št. Petra in cerkvenih pevskih zborov iz Braslova in št. Pavla. Nastopi 80 pevcev in pevki ter obeta bitja privedev prava sencažja za Savinjsko dolino.

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen ...dobi ga pa lahko vsak!

Kolikokrat je bil že zobni kamen kriv, da ste izgubili zob, ker ga niste pravočasno odpravili! Kdor si zobe redno čisti s Sargovim Kalodontom, odvrne to nevarnost. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu in ki zobni kamen polagoma in zanesljivo odpravi. — zobe pa ohrani močne in zdrave.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

škem, ki se že gradi in katere upravnemu svetu predseduje. Ni skoro bilo v zadnjih 7 ali 8 letih gostilničarskega zborovanja v tem ali onem kraju banovine, da bi ne bil navzoč Majcen in s svojo tehtno, premišljeno besedo ter bogatimi izkušnjami pomagal do zaželjenega uspeha. Na Zidanem mostu je ustanovil krajevni odbor Rdečega križa in kot njegov predsednik pomagal neštetim revežem; bil je blagajnik pavske podružnice SPD, ki si je v tem času ravno z njegovo pomočjo zgradila krasen planinski dom na Lisci in planinsko zavetišče na Kumu ter s tem pomnožila svoje premoženje skoro za 200.000 Din. Na njegovo pobudo je bil lani ustanovljen zidamščki Sokol; zopet je bil Majcen predsednik odbora za ustanovitev društva in se je takoj z vso vneto zavzel za postavitev telovadnice, ki že stoji in služi svojemu namenu od novega leta 1932. »Sokol brez lastne telovadnice in shajališča ne pomeni nič!« je vedno dejal. Svoje velike gospodarske zmožnosti je uveljavil v prid občanov tudi kot občinski odbornik in to z velikimi uspehi. Pri vseh družabnih prreditvah je bil vedno duša in srce on; če je bil Majcen navzoč, je bil uspeh zagotovljen. Isto velja tudi glede njegove so-

proge ge. Anice. S svojim zdravim optimizmom je premagoval vse ovire in vplival na vso okolico tako živahno, da se je razcveto in razraslo pravo temperamento društveno in družabno življenje, kakor še nikoli prej. V času političnih strank je bil vedno odločen pristaš SDS in je deloval za napredek in zmago demokracije iskreno in neumorno. Nikoli pa ni imel nobenih sovražnikov v nasprotnem taboru, ker se je boril le za načela in osebnega nasprotstva ni poznal. Vsak, ki ga je spoznal, ga je moral vzljubiti zaradi njegove stvarnosti, prijaznosti in pa iskrene smehe, ki ga je zmožen le odkrit clovek, ki ne pozna sovražstva.

Lep dokaz njegove priljubljenosti je bila odhodnica, h kateri je prihitelo nad 200 prijateljev in znancev od blizu in daleč. Številni govori so izzveneli v eni sami veliki želji, da bi še ostal tu. Je strokovnjak, znan naši javnosti še z Bleda, Bohinjske Bistrice in iz Celja, kjer je vodil obenem s kolodvorsko restavracijo na Zidanem mostu veliki »Celjski dom«. Tudi Celjan ga pogrešajo. Na celjski gostilničarski šoli je poučeval serviranje in kletarstvo in marsikak njegov učenec je danes že samostojen, vsi pa se ga spominjajo vedno z največjim spoštovanjem. Vsem je bil ne le dober predstojnik in službojalec, temveč tudi skrben drugi oče.

Majcen je znan tudi kot etalen pisec strokovnih člankov v gostilničarskem glasilu in raznih hotelskih in tujskoprometnih revijah. V javnem življenju zavzema

še lepo vrsto drugih funkcij, toda kdo bi vedel za vse! Na njegovem novem mestu mu želimo vsi Zidanščki in ter okoličani vso srečo in uspeh, ki ju obenem s svojo soproggo v čim večji meri zasluži!

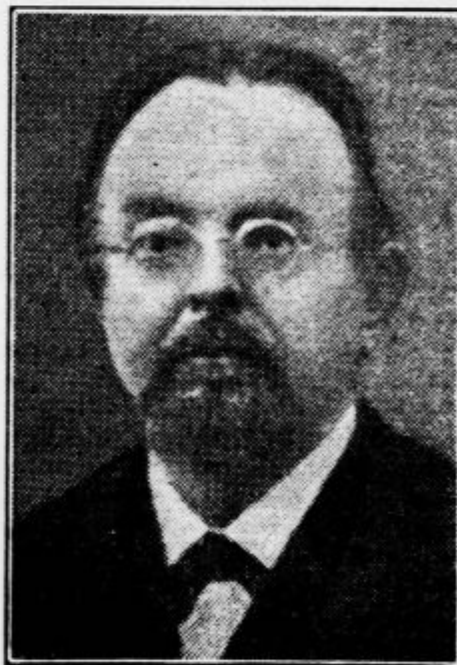
Vzor ljudskega vzgojitelja

Iz delovnih let starost v Ljubljani živeča učiteljstva Martina Breznika

Ljubljana, 23. septembra. Najstarejši med vsemi v Ljubljani živimi učitelji je upokojeni nadučitelj g. Martin Breznik, ki se je rodil 11. septembra 1850 v Vojniku pri Celju in je aktivno služboval polnih 40 let. V priznanje te službe je dobil v Mariboru zlato kolajno. Po upokojitvi pa je še privatno poučeval polnih 8 let na obrtnih, trgovskih in gozdarskih šolah do 1918. Vse osnovne šole, na katerih je služboval, so se pod njegovim vodstvom razširile v 3, 4 in 5 razrednice. Prva njegova služba je bila v št. Jakobu ob Savi, potem v Ljubnem v Savinjski dolini, v Zetalah, v Trofajah, pri Sv. Marjeti ob Pecnici in v Jarenini. Enako vzorno in uspešno kakor v šolah pa je deloval vsa dolga leta tudi na vseh področjih splošne prosvete in narodnega gospodarstva.

Zlasti v gospodarskem pogledu je bilo važno in uspešno njegovo delovanje, kar dokazujejo že naslednja njegova priznanja: Nekdanja štajerska kmetijska družba ga je odklikovala s srebrno kolajno za njegov sušilni aparat. Od vodstva razstave na Dunaju, kjer je razstavil po svoji metodi posušeno sadje, pa je prejel nagrado 50 goldinarjev v zlatu. Pohvalno priznanje mu je izročil tudi v imenu Kmetijske družbe v Ljubljani dr. Bleiweis leta 1872. za njegova navodila o semenstvu, zlasti pa o izreji krompirja iz semena in presajanja sadik kakor pri zelju in čebuli. Zastopal je načelo, da se mora vršiti vse naravno, kajti z rezanjem gomoljev krompir naposled celo propade. Po 60 letih se je izkazalo, kako pravilno je bilo njegovo naziranje. Leta 1872. so obišli pisale »Novice« tudi o vzornem herbariju, ki ga je nadsučitelj Breznik poslal Kmetijski družbi za razstavo na Dunaju.

Pa tudi drugače je inicijativno in požrtvovalno pomagal kmetičem prebivalstvu. V št. Jakobu ob Savi se je leta 1872. boril za zgradbo mostu preko Save. Sam je iz-

delal načrt in ga predložil deželnemu zboru, o čemur so takrat tudi obišmo poročale »Novice«. Načrt je bil sprejet in pozneje realiziran. Nekdanja štajerska Kmetijska družba je priporočala že pred 30 leti, naj se pred mrazom in pozebo v maju varujejo nasadi s kajenjem. Te predloge je Breznik po vsej svoji okolici praktično uveljavil ter dosegel velike uspehe. Tam, kjer so po njegovem vzgledu sredi noči smodili in žgali grmovje, so imeli najboljšo sadno letino, drugod, kjer niso kurili, ali pa so to storili prepozno šele proti jutru, je mraz vse uničil. Takisto je dalj inicijativno in zgled tudi v raznih drugih primerih gospodarske zaščite in napredka.

Ko je po dolgih letih stopil v pokoj, je svoje sposobnosti in svojo vneto posvetilo družtvu upokojenega učiteljstva in vedo o tem največ povedati vdove in sirote učiteljskih upokojevcov. Pravicljuben in neosebčen do skrajnosti se že od nekdanjega po geslu pedagoga Pestalozija: Vse, prav vse za druge, nič za sebe.

Zglednemu ljudskemu vzgojitelju g. Martinu Brezniku želimo, da bi še dolgo zdrav in krepak užival zasluženi pokoj ter se veselil priznanj, ki jih razvoj gospodarskega in splošnega življenja izkazuje njegovim idealom.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Usodna odločitev

Vsako more odločiti v svoj prid, le ne sme zamuditi časa, ki je še dovoljen za odločitev. Odlasati ne kaže več, ker se zna zgoditi, da bo potem usoda sama odločila v Vašo škodo. Ko bodo srečke državne razredne loterije razprodane, kar bo gotovo že v prihodnjih dneh, boste izločeni iz vrst onih, ki se bodo s kupljeno srečko približali ogromnemu iznosu 64.000.000 Din, ki jih bo državna razredna loterija v prihodnjem kolu razdelila na srečne igralce. Če si pa boste v prihodnjih dneh kupili srečko, se zna kaj lahko zgoditi, da boste v prihodnjih mesecih deležni enega velikih dobitkov, ki Vas bo gospodarsko osamosvojil in vzpostavil blagostanje v teh hudih časih. Zato je prav, da se vsako posluži srečk državne razredne loterije. Prvo žrebanje bo že dne 11. in 12. prihodnjega meseca.

Naše srečke dobite v vseh podružnicah »Jutra« v Mariboru, Celju, Novem mestu, Trbovljah in na Jesenicah. Na pismena naročila pa jih razpošilja Zadruga hranilnica r. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 19. V Ljubljani pa si jih lahko nabavite v obeh oglašnih oddelkih »Jutra« in v podpisani hranilnici.

Zadruga hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Domače vesti

Kralj boter trojčkom. V Blatu na otoku Korčuli je kmetica Ivka Bačičeva povila trojček moškega spola. Trojčki so zdravi in dobro razviti. O tem rečkom primeru je bil obveščen tudi Nj. Vel. kralj Aleksander, ki se je blagohotno ponudil za botra trojčkom.

Zveza jugoslovenskih mest. Redna letna skupščina Zveze jugoslovenskih mest se bo pričela 2. oktobra v Skoplju. Ker so na dnevnem redu važne zadeve, vlada za skupščino veliko zanimanje. Glavna točka zasedanja bo vprašanje novega zakona o mestnih občinah, v katerem bo narodna skupščina razpravljala najbrže že v letošnjem jesenskem zasedanju. Važni točki sta tudi vprašanje trošarin za bencin, ki ga rabijo mestne občine za higijenske svrhe kakor za pogon avtomobilov, za skropljenje ulic, reševanje avtomobilov, gasilska vozila in sileno. Razpravljalo se bo vprašanje ureditve najemnin za posojila, ki jih ima v zakupu vojaška uprava. Dalje je na dnevnem redu vprašanje enotnega gradbenega pravilnika in gradbenih taks. Izvožen bo nov predsednik Zveze, ker je dosedanji predsednik dr. Srkulj bil imenovan za ministra.

16. oktobra. V Ljubljani bivaajoči pevec bodo imeli pevsko vajo v Mestnem domu v društvenih prostorih pevskega društva »Ljubljanskega Zvonca« pod vodstvom skladatelja g. Emila Adamiča, ki bo na slavnosti dirigiral zbor pevcev starinov.

Nov notar v Kranjski gori. Kakor objavlja predsedstvo višjega deželnega sodišča, bo g. Karel Gajšek pričel 1. oktobra poslovanje kot javni notar v Kranjski gori.

Odlikovanje zaslužnega učitelja. Zaslužni učitelj Ladislav Valdec v Mačincu je prejel zahvalo Nj. Vel. kralja Aleksandra za svoje dolgoletno nacionalno in kulturno delovanje med tamkajšnjim kmečkim ljudstvom. Pohvalo mu je izročil na svečan način sreski načelnik dr. Kraljič iz Čakovca.

Sedemdesetletnica Jugoslovenske čitaonice v Splitu. Bivša Hrvatska čitaonica v Splitu, ki je Dalmacij v predvojni dobi dala lepo število rodoljubov, se je po svetovni vojni prekrstila v Jugoslovensko čitaonico. Ta čitaonica je bila ustanovljena leta 1862. in do letos proslavila sedemdesetletnico svojega obstoja. Na povabilo mestne občine splitske se bo sedemdesetletnica obhajala obenem s petdesetletnico ustoličenja hrvatske občine, ki pada na dan 9. novembra 1932.

Himen. V terek se je poročil na Brezjah g. Srečko Vodopivec, računski inšpektor kr. banske uprave v Ljubljani z gđ. Anko Lavrentičevo, učiteljico na Humu pri Ormožu. Obilo sreče!

Prodaja inozemskih časopisov in revij. Ministrstvo trgovine in industrije je po zakonu za razpečevanje inozemskih časopisov in revij, ki je veljavno že od 8. decembra 1931., dalo izključno pravico za uvoz in razpečevanje inozemskih časopisov in revij v naši državi agenciji Avala v Beogradu, ki bo preko »Putnik« v Ljubljani kot svojega glavnega zastopnika vršila prodajo časopisov v dravski banovini. Avala, odnosno »Putnik«, prične delo 1. novembra letos. Vsakdo, ki se bavi s prodajo tujih časopisov in revij, mora to takoj javiti »Putniku« v Ljubljani. Dunajska cesta 1.III., od katerega bo dobil vse potrebne podatke in navodila.

Službeni list dravske banovine objavlja v 76. številki: pravilnik za izvrševanje § 2. zakona o neposrednih davkih, iz premenbe in dopolnitve pravilnika za mednarodni zračni promet civilnih zrakoplovov nad ozemjem kraljevine Jugoslavije, naredbi o uporabi v občinskih proračunih za leto 1932. za občinski kmetijski sklad določenih zneskov in objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932.

Razpis zdravniške službe. Oblastna uprava bolniškega fonda pri direkciji državnih železnic v Ljubljani razpisuje službo honorarnega prometnega zdravnika s sedežem pri Devici Marji v Polju in službo pogodbenega zobnega zdravnika s sedežem v Čakovcu. Kompetentni za to morajo biti doktorji vsega zdravilstva z diplomom, ki velja v naši državi, eventualno imeti naslov zobnega zdravnika ter morajo biti popolnoma vešč slovenskega ali srbohrvatskega jezika in imeti splošno in lokalno pravico prakse. Dokumentirane prošnje naj se v enem tednu pošljejo na oblastno upravo bolniškega fonda pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Zvonimir Rogoz v filmu. Znani praški filmski režiser je pričel s snemanjem svojega novega filma »Ektaza«. Prve slike so bile posnete v Podkarpatski Rusiji. Ženska glavna vloga je poverjena Dunajčanki Hedji Kjeslerjevi, članici Berlinskega filma. Dodim igra junaka Zvonimir Rogoz, član Narodnega divada v Pragi. »Mein Film«, po katerem posnemamo to informacijo pristavlja, da je s tem prekrščenje za absolutno mednarodnost pričujočega filma, ki bo izgotovljen v nemški, češki, francoski in angleški verziji.

Fantom Durmitorja. V Pjevlje je te dni dospela filmska ekspedicija berlinskega filmskega podjetja »Eidophon«, ki že več dni snema divjeromantične in najlepše kraje Sandžaka in Črne gore. Filmanje se vrši za veliki zvočni film »Fantom Durmitorja«, v katerem razen znanih nemških filmskih igralcev sodelujeta tudi naša rojaka Ita Rina in Bogoslav Tanko. Večje vloge igra tudi Hinko Nučič.

Na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične šolsko leto enoletne šole 1. novembra. Poučujejo se v tej šoli vse panoge kmetijstva. Vsi učenci stanoujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se prihodnji, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji. Lastnorodno pisane prošnje, kakovane s 5 Din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu do 10. oktobra. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico, odnosno zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo o nravnosti iz omah prošilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev, odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezno izjavo staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na ba-

Dovršnike za gospode

edinstvene v kakovosti, izgotovljene po meri in po reklamnih cenah. Nasproti kavarni »Zvezda« v Selenburgovi ulici št. 1.

K. PUČNIK 11681

novinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovaneec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratak sprejemni izpit iz slovensčine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske ali kako nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno 400 Din in se plačuje mesečno v naprej. Pridnim stvornim manj premožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma, do polovice ak do tretje četrtine prosti mesta v zavodu. Prošilci za banovinsko prosto mesto morajo priložiti davčna ali občinska potrdila o velikosti posevte in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole.

V fotografsko razstavo, ki je še vedno odprta na velesajmu, oziroma v naše večerajšnje poročilo se je zaletel tiskarski škrat tako togotno, kakor tisti objektivni prijatelj Fotokluba, ki je zadnjič tako strokovnjsko raztrgal razstavo v nekem listu, da je dobil prav zaslužen odgovor. Iz »Novikovega« sivega v Tivolju je škrat napravil »Jožca«, znanega zagrebškega fotografa Greisbacha je izpremenil v »Greisbacha«, Neukomma pa prekrstil v »Neukomurja«. Cveto Švigelj naj ne napravi »najmanjše, temveč naj nam« napravi celo serijo, a tudi njegov brat Mitja je švigelj, ne pa »švigelj«, ki se mu kipar pozna na potrebit. Kornjevič »Muki« je postal »Muhica«, a odličnega Edja Ranscha je škrat zmrvaril tako, da mu je odrgal kar celo vrsto pohvale in bi se moralo čitati: Kakor hrošči gomaze avtomobilj pod lokom zmagovalj v Parizu... Še bolj je pa oškodoval mojstra Slavka Vengarja, ki ne stoji »ponovno, temveč prav na vrhu. Če ne verjamete, pa se v razstavi sami prepričajte, saj stane le 2 Din! — A. G.

Zvočni kino IDEAL

Danes premiera ob 3., 5., 7. in 9. uri

Maurice Chevalier
v prekrasnem francoskem filmu
V mali kavarni

Dopisna trgovska šola v Ljubljani začneja z rednim poukom v zadružnem tečaju v soboto 1. oktobra. Za vse druge tečaje in predmete prebudi zaradi velikega povpraševanja in na željo številnih učencev posebne redne tečaje z začetkom 12. oktobra. Vsi zainteresirani naj javijo svoj prijeto za te tečaje najkasneje do 10. oktobra. Pogoji listi kakor za tečaj, ki so začeli 15. septembra. Revizija na tozadevno vlogo dovolj popust.

Vpisovanje na Krekovj gospodjnski šoli Zg. Siska—Ljubljana bo 1. in 2. oktobra. Mesečnina z vso oskrbo in provorstvo hrano 800 Din; s pripisno hrano in vsi oskrbo 600 Din. Zunanje učence plačajo mesečno 450 Din. Prospekti za gospodjnsko šolo in za kuharske tečaje se dobe brezplačno pri upraviteljstvu šole.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

Darujte podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.

Večerne toalete — damski modni atelje J. JOSIPINA IGLIČ, Tavčarjeva 3

NACE NARobe, tapetnik, Ljubljana Gosposvetska cesta 16 (pri Levu) 225

BRIDGE-ROOM

KAVARNA EMONA
I. nadstropje
DNEVNO OD 16. URE
POUK ZA ZAČETNIKE 11688

NE POZABITE!

da ste najbolje postreženi z dalmatinskimi vini iz lastnih vinogradov, kakor tudi Maraskino vino iz suhega grozja, trpinovec, olivno olje in vinski kis, edino na Cankarjevem nabrežju 5 in Breg 2.

Se priporoča I. A. SUNARA.

Ziviljenjsko radost, delovno moč čutite samo tedaj, ako vaši notranji organi (želodec, jetra, ledvica) dobro funkcijonirajo, če sta vaše telo in kri prosta tujih snovi, kar se zgodi s Saylehnerjevo grenčico HUNY-ADI JANOS, izpitno jutraj na tešče pol kozarca, popolnoma naravnim potom. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem! Dobiva se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

Smučarski dom S. K. Ilirije

v Planici p. Rateče, Gor.
Z vsem komfortom opremljen alpski hotel, 1000 m nad morjem. Krasnega lega. Lastno kopalnice tik doma. Samo 10 minut oddaljen od železniške postaje Rateče—Planica. Krasi izleti v okolico in Triglavsko pogorje. Prvovrstna oskrba. Nizke cene. — Skupni planinski izleti. Od 15. septembra naprej znižana penzija. — Pojasnila daje Janez Bitenc, Smučarski dom SK Ilirije, Rateče—Planica.

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk, Idol, Chypre so najboljše za negovanje lica.

V zavodu šolskih sester v Mariboru se bo oktobra zopet pričel pouk na gospodjnsko-nadaljevalni šoli. Udeleženke pridejo enkrat na teden ter se učijo kuhanja, šivanja, gospodjnstva, bolniške potrebe in nege dojenčka. Vabimo v tečaj delavska in kmetjska dekleta, uradnice, zlasti pa neveste. Za vse stanove so posebni oddelki.

Esperanto v radiu. Lansko leto je otvorila radio — postaja JOBK v Osaki na Japonskem esperantski tečaj. Uspeh je bil presenetljiv, tečaj je poslušalo 20.000 japonskih poslušalcev. Ista postaja bo oddajala tečaj tudi letos. Tudi esperantski radiotečaj v postajah Langenberg — Köln je uspel, razprodane so bile vse učne knjige. Sledelje zvezdom drugih postaj, bo letos tudi ljubljanska postaja oddajala tečaj za esperanto, ki se bo vršil vsak ponedeljek od 18.30 do 19. Tečaj bo vodil g. Kozlevčar, tajnik ljubljanskega esperantskega kluba. Lepa prilika, da se naše občinstvo najceneje seznanji z mednarodnim jezikom.

Grudač. Izšla je septembrska številka mesečnika »Grudač«, glasila Zveze kmetjskih fantov in deklet v Ljubljani. V tej številki so objavljeni sledeči prispevki: Spominski sonet (Vinko Bitenc); Bajtarjeva hči (Vinko Bitenc); Razbijmo stroje (Jože Bradac); Popotnik (Ivan Albreht); Hlapec Jurca (Ernest Tiran); Vseslovenski kongres kmetjske mladine v Bratislavi (Franc Gerželj); Jutro (Krista Jazbinska); Spominj iz ujetništva (Jože Lavrič); Številko zaključuje pester in obilen trobič z društvenimi poročili, nekaterimi pesnjami, ugankami i. dr.

Naši v Ameriki. Ameriški Slovencev poroča o žalostni svatbi, ki se je nedavno vršila v naselbin La Salleju. Komaj 48 ur po poroki je postala rakojinja Elizabeta Blatinova, rojena Papeževa, tudi že vdova. Nenadno je namreč mladi zakonski mož Franc Blatin oboliel za vnetjem slepiča in moralj so ga prepeljati v bolnico. Za naslednjega dne je Blatin podlegel posledicam operacije. — V Clevelandu je po dolgotrajni boleznj preminul rojak Rudolf Mesojedec v starosti 39 let. Doma je bil iz Prečne pri Novem mestu. V Ameriko je prišel pred 22 leti. V Ameriki zapušča ženo, dva sina in hčerko, v starem kraju pa starše, štiri brate in sestro. — V New Yorku je umrl eden starejših naselencev, Franc Potočnik. Zapušča hčerko Franco, omoženo Merčunovo in dva sinova. — V naselbini Red Lodgeju se je 2. t. m. med vožnjo z avtomobilom smrtno ponesrečil rojak Janez Kastevec. Ko se je vozil po klanca s hriba Washoeja, mu je odpovedala zavora: avto je zdrvel navzdol ter se prevrnil. Kastevec pa je na mestu oblezel mrtev. — V Forest Cityju je po kratki boleznj umrl Janez Gliha, star 34 let in doma iz Čateza na Dolenjskem.

Sto let in šest mesecev stara Prekmurka je ščomonova Urša iz Nedelice, ki je kljub svoji vsoki starosti še čila in zdrava ter opravlja vsa domača dela. Dobro se spominja še raznih dogodkov svoje mladosti. Ovrsti ženi še ni videti, da je že dod enajstim krčmem.

Jesenska kopalnica sezona v Slatini-Radenih traja do 15. oktobra.

Starši pazite na svojo deo in to zlasti sedaj, ko izrablja pri šolskem obisku svoje moči. Ravnateljstvo evangeličanske šole je ob zaključku lanskega šolskega leta poslalo tvojnik dr. Wandera naslednje pismo, ki je važno za vse starše: Izražamo najtoplejšo zahvalo Vašj cenjeni tvojnik, ki nam je s svojo postrežljivostjo omogočila tudi letos storiti mnogo dobrega šolski mladini, ko smo mnogim sromaznim otrokom lahko dnevno nudili po eno skodelico redilne Ovomaltine. Otroci so zaradi to okrepilo z največjim veseljem, telesno so se okrepili in tudi duševno so bili osveženi. Vodstvo šole je ob vsaki priliki otrokom razlagalo prednost: Ovomaltine in se je posluževalo v to svrho predavanj, sestankov in tudi tiska. Pošljamo vam številko našega »Vestnika evangeliške občine«, v katerem priporočamo Ovomaltine. Upamo, da bo tudi v bodoče vsa cenjena tvrdka ostala naklonjena našemu zavodu ter nam pomagala pri delu v korist, zdravlje in v napredek dece. Dajte dec zjutraj in za južno skodelico Ovomaltine, da ji okrepite zdravlje in povečate njeno odpornost proti raznim boleznim. Ovomaltine bo nadomestila moči, ki jih porabijo otroci pri učenju in pri igri.

Trajne kodre izvršuje po znatno znižanih cenah damski salon ALEKSANDER GJUD, Ljubljana, Kongresni trg.

Svojim blagopokojnim boste postavili nagroben spomenik, ogledite si zato trajno razstavo nagrobnikov najnovejših oblik. dalje skice in album izvršenih spomenikov pri znani najcenejši in najsolidnejši dobaviteljici spomenikov karnske-kiparski tvrtki FRAN KUNOVAR, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana, telefon 27-87.

JUGO-LUTZ PEČI, Ljubljana, šiška.

Iz Ljubljane

Mestna elektrarna Ljubljanska mora na nove hiše Pokojnjskega zavoda v Gajevj. ulici polagati kabelje po Prešernovi ulici. Tozadevna komisija je odločila, naj poteka kabelj po severnem hodniku, zato bo treba tja prekopati. V cestništvu je položen že toliko drugih naprav, da ni prostora za nove kablje. Z delom bo pričela elektrarna prihodnji teden.

Novosti iz kina Matic. Kakor vsako soboto je predvajal Elital kino Matičica tudi večeraj nov zvočni tedič. To pot smo videli transport gondole profesorja Picarda preko Alp v Curih, kjer je drznega učeniaka pozdravil predsednik švicarske republike. Krasnje so nove slike z olimpijade, tudi damska jesenska in zimska mošnja je zastopana in pogled v Hagenbeckov zoološki vrt. — Ne pozabite na današnjo predstavo ZKD filma »Emil in detektivje«. Že večerajšnja predstava je pokazala, da je ta film pri nas zelo uspel in ugajal starim in mladim. Največ veselja so seveda imeli otroci in mladina. Film bo na sporedu še danes ob 11. v kinu Matič. To lepo filmsko delo naj si vsakdo ogleda, zlasti pa ga priporočamo mladini.

Moderna kavarna na Taboru. Vzhodni del mesta je dobil v zadnjem času nekaj novih lokalov, med njimi pa prednjači nova kavarna, ki jo je otvoril te dni bivši dolgoletni plačilni natakar in kavarni »Zvezdi« g. Ivan Flerin ter jo najlepše in

Starši! Dijaki!
Moderen korepetitorij za dijake.
Najcenejše in vendar najpopolnejše instrukcije v vseh predmetih vseh tudi strokovnih šol, od mesečnih Din 100.— dalje od predmeta. Instruirajo strokovni profesorji. Informacije daje iz prijaznosti v uradnih urah Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Prazakova 8, I. nad.
Za vsak predmet drug profesor, same najboljše moči. Jamčimo za uspeh! Zglasite se osebno ali dopisno! — Revni poseben popust! 11699

najmoderneje opremil. Nova kavarna je v Verličevi hiši, tam kjer je bila nekdanja znana Krapševa kavarna. Krasnje pohištvo je v najlepši harmoniji z okusno preproskanimi stenami in moderno razsvetljavo. Posobno mična so tapetnjska dela, ki jih je izvršila tvrdka Aman iz Trčica. Nova kavarna lahko tekmuje z najlepšimi lokali v mestnem središču. Najmoderneje je opremljena tudi kuhinja, kjer se vse kuha in segreva na plin. Za kuhanje pišaje in za segrevanje vode je moderna avtomatična naprava in za največjo čistoto je najbolje poskrbljeno. Za solidno vodstvo kavarn, ki nučj prvovrstna okrepčila ter daje gostom na razpolago tudi mnoge časopise, jamči že lastnik sam, ki je priznan strokovnjak v kavarniški stroki. Tudi postrežno osebje je najbolje kvalificirano. Kavarna se bo gotovo gostom zelo prijubila in je vredno najtoplejšega priporočila.

Godba 40. p. p. Triglavskega, prireditelja promenačni koncert v »Zvezdi« danes od 11. do 12.30. Dirigent višji kapelnik III. kl. Franjo Vimer. Program: Blankenburg: »Odhod Gladiatorev« (koračnica); Flotow: »Aleksandro Stradella« (uvertura); Jaki: Naši mladinci (valček); Čajkovski: »Evgen Onegin« (fantazija); Dvojak: »Slovenski tanec 8«; Jaki: »Potovanje po kranjski deželi« (poupir); Herzer: »Heldensburge« (koračnica).

Mladinska podružnica »Soček« javlja, da se bodo vršili odslej sestanki redno vsak torek. Opozarjamo vse člane, da se sestankov redno udeležujejo.

EPIDEMIJA pri otrocih!
Proti vžajanju naleziivih klic potom ustne dupline
Dobivajo se v vseh lekarnah. — Cena malemu zavočku Din 8, velikemu zavočku Din 15

Esperanto, Mednarodni jezik esperanto se širi vedno bolj in zavzema že prav važno mesto v vseh panogah mednarodnega udeleštovanja. V kratkem času se ga lahko vsak nauči. Tudi letos bo Klub esperantistov v Ljubljani poskrbel za javni tečaj, ki se bo otvoril v začetku oktobra.

Kuharski tečaj ob nedeljah dopoldne in ob delavnih popoldne na Krekovj gospodjnski šoli v Zg. Siski se prične prvi teden v oktobru. Vpisovanje 1. in 2. oktobra. Pojasnila daje upraviteljstvo šole.

Plesne vaje na Taboru. Otvoritev 2. oktobra. Vstop samo proti vabilu.

Plesnj zavod Jenko v Kazni-Zvezda prične s svojimi tečaji in posebnimi urami v prvi polovici oktobra. Natančnejše ba objavljenj tako, ko se g. Jenko vrne z inozemskega študijskega potovanja.

Urbas Marija nasl., najfinejše kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

Bogat ali reven, čvrst ali betežen, inteligent, preprost, star ali mlad, pri Siamici z vsem je izvrstno postrežen, zato pa tja vsakdo zahaja prav rad. 11635

R. PAJK vam očisti, pobarva in preoblikuje za mal denar **KLOBUČAR** KLOBUČAR vseh vrst Sv. Petra c. 51 v najmodernejšo obliko.

Avstrija: Lutzofen über alles! Jugolutz, Ljubljana — Šiška

MOTOH — kava dnevno sveže prazena — **MOCCA** — kavine kocke — à Din 1.—, za turiste. — Ljubljana, Vodnikov trg št. 5. telefon 2577. 11169

Najidealnejša pot za razbremenitev posevte in za zidavo lastnega doma potom **STAVBNE HRANILNICE IN POSOJILNICE.** Ljubljana, Miklošičeva 15. 310

Cenjene dame

naj si pred nakupom brezobvezno ogledajo veliko zalogo, ntkze cene in najboljše delo damske konfekcije 11691

A. Paulin
Ljubljana, Kongresni št. 5.

NOVOSTI

za jesen — angleško, češko in domače sukno ter modno blago za damska in moška oblačila priporoča in Vas vabi na ogled specialna trgovina sukna

NOVAK — LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 15 (nasproti nunski cerkvi)

Zadruga šola v Ljubljani. V tem šolskem letu se bo na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani zopet otvoril za družni tečaj, ki ima namen, podati kmetiskim posestnikom in njih sinovom pa tudi drugim mladenčjem temeljito izobrazbo v zadrugaštvu, da bodo mogli pozneje ustanovljati in voditi pridobitne in kreditne zadruge. Vpisovanje se bo vršalo 17. oktobra od 9. do 12. na Kongresnem trgu 2. K vpisovanje je treba prinesiti s seboj rojstni list ali izpisek, zadnje šolsko izpričevalo, vpsnino 20 Din in 200 Din za knjige. Sprejemna pogoja sta dopolnjeno 16. leto starosti in dovršena osnovna šola. Zadržni tečaj bo trajal od 17. oktobra do 12. aprila prihodnjega leta. Pouk se bo vršil vsak delavnik od 14. do pol 19. ure. Kdor želi biti sprejet, naj napravi prošnjo ali naravnost ali s posredovanjem kakšne druge ali na Zadrugo zvezo v Ljubljani. Informacije zaradi popor dajeta obe imenovani zvezi.

Prvo slovensko pevsko društvo »Lira« v Kamniku vabi vse svoje bivše člane pevce, da se blagovoljno protovoljno javijo za skupen nastop na zlatem jubileju »Lirice Svica: Lutzofen über alles!

Jugolutz, Ljubljana — Šiška

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani: Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.
dne 24. septembra.
Ljubljana 7, 758.8, 16.0, 90, NE1, 10, 95.9, dež; Ljubljana 13, 755.2, 19.0, 90, S1, 16, Maribor 7, 758.8, 16.0, 90, NE1, 10, —; Zagreb 7, 758.7, 19.0, 80, NW1, 10, —; Beograd 7, 761.4, 18.0, 60, SE2, 6, —; Sarajevo 7, 762.3, 20.0, 60, S1, 6, —; Skoplje 7, 766.1, 17.0, 70, mirno, 6, —; Split 7, 761.5, 23.0, 90, SE10, 6, —; Kumbor 7, 761.9, 24.0, 80, ENE2, 8, —; Rab 7, 760.6, 21.0, 60, NS, 10, —
Temperatura je bila v Ljubljani najvišja 14.0, najnižja 13.0; Zagreb 24.0, 17.0; Beograd 16.0; Sarajevo 17.0; Skoplje 13.0. Sonce vzhaja ob 5.48, zahaja ob 17.59. Luna vzhaja ou 23.24, zahaja ob 15.29.

Ni vse eno, komu zaupate svojo glavo, trajno in vodno ondulacijo, barvanje las, individualno frizuro
Vam izvrši strokovno, vestno in okusno **Salon E. & H. Feticch Frankheim** (nasproti »Zvezdi«) 11651
POSEJIZJSKE ZNIZANE CENE!

Jesenski in zimski plašči

elegantni, poceni in v solidni izdelavi le pri
DRAGO GORUP & CO., konfekcija
Miklošičeva cesta šte. 16, I. nadstr. 11692

u. Avtomobilsko progo na Sušak preko Italije je uredilo avtopodjetništvo „Jugopromet“, Ljubljana VII. Vožnja na Sušak bo trajala malo čez 4 ure, stane pa 110 Din. — Zaradi tega je svoj vozni red spremenilo in stopi naslednji vozni red v Ljubljano že jutri 26. t. m. Odhod iz Ljubljane izpred kavarnice „Zvezde“ ob 5.30. Zveza na Reko in Sušak: ob 9., do Vrhnike, ob 12. do Rakeka z zvezo v Postojno, ob 16.15 zveza na Sušak, ob 18. do Vrhnike, ob 23.30 vozi samo ob nedeljah in praznikih do Vrhnike. Prihaljal pa bo v Ljubljano ob 8., ob 8.40, 11.35, 14.10, 18.30 in 20.40.

Greenica Hunyadi Janos je najzanesljivejši in najidealnejši odvajalni sredstvo.

u. Aretacija zasebnega uradnika. Včeraj je bil aretiran Miha Bričelj, uradnik OUZD v Ljubljani, zaradi poverbe denarja v približni vsoti 42.000 Din. Ta znesek je bil nabral med uradništvom za premož, vendar denarja ni izročil tvrdki, temveč ga je pridržal zase. Neporavnani račun je hotel kriti s fingiranim računom na ime Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Pri pregledovanju sumljivega računa se je stvar takoj razkrila in je bil Bričelj izročeni policiji.

u. Izguba velike vsote denarja. Včeraj dopoldne se je peljal baron g. Codeš in tramvajem v priklopnem vozu od Zaloške ceste do „Figovca“, kamor je prispel nekaj minut pred trččetrt na 10. Od tam je šel k sodišču. Med potjo od Zaloške ceste je neznan kje, najbrže v tramvaju, izgubil že rabljeno listnico temnozeleno barve iz krokodlovskega usnja. V listnici je imel razne listine in 18 ali 20 tisočakov, dva bankovca po 100 ljr, dva po 50 ljr in dva ali tri bankovce po 100 Din. Najditelj dobi nagrado 2000 Din.

Od danes naprej

se nahaja Društvena čebelarna (Čebelarsko društvo za Slovenijo) v novih prostorih, Pražakova ulica šte. 13 (vogalna hiša Miklošičeve ceste). 11676
Prodaja kontroliranega medu in vseh čebelarskih potrebščin.

Iz Maribora

a. Novo vodstvo Mestne hranilnice mariborske. Pred dnevi je imel upravni odbor Mestne hranilnice mariborske sejo, na kateri je izvolil predsedstvo in ravnateljstvo zavoda. Novi predsednik upravnega sveta je g. Franc Bureš, njegov namestnik inž. Josip Dračar, v ostalo vodstvo pa so bili izvoljeni: dr. Jure Jan, Ferdo Pinter, France Pagon, Viktor Grčar, Anton Emeršič, dr. Alojzij Juvan, dr. Antan Jerovšek in dr. Lothar Mühleisen. Za predsednika ravnateljstva je bil izvoljen dr. Antan Jerovšek, za njegovega namestnika pa Viktor Grčar.

a. 70-letnica Slomškove smrti. Ob priliki 70-letnice Slomškove smrti je priredila študijska knjižnica v svoji čitalnici razstavo njegovih rokopisov in pisem, njegovih knjig in literaturo o njem. Razstava je odprta od 26. t. m. do 1. oktobra vsako dopoldne od 9. do 12., popoldne pa od 15. do 17. Vstop bo prost.

a. Na današnjem velikem javnem shodu, ki bo ob pol 10. na verandji Trafenikove restavracije v pivovarni „Unjonec“, bodo govorili 4 govorniki, in sicer g. Rudolf Juvan in Franjo Rupnik iz Ljubljane ter

g. Rudolf Tumpej in Anton Baht iz Maribora. Obravnaval se bo splošni položaj delavcev in nameščencev v državi ter njihove pravice in zahteve.

a. Z ljudske univerze. Tečaj za igranje na kitaro se bo pričel 1. oktobra. Prijavit se je pri profesorju Družovcu, Krekov trg 14-II.

a. Obrtna nadaljevalna šola v Mariboru razglašala, naj pridejo vajenci in vajenke po dodelitve listke na mestno načelstvo od srede 28. t. m. dalje, in sicer vsak dan popoldne od 3. naprej, ter v nedeljo 2. oktobra od 9.—11. Redni pouk se bo začel 5. oz. 6. oktobra, kakor bo to razvidno na dodeljnih listkih. Pouk se bo vršil dva popoldneva v tednu, ob nedeljah pa bo le telovadni pouk.

a. Krojni tečaj za krojače in šivilje, ki ga je priredila banska uprava, je bil zaključen 20. t. m. Tečaja, ki ga je vodil strokovni učitelj g. Alojzij Knafelj, se je udeležilo 54 krojačev in šivilj. Tečaj je dobro uspel po zaslugi obrtnega inšpektorja g. Založnika, načelnika krojaške zadruge g. Kosarja, strokovnega učitelja in tečajnikov. Učni prostor je dala na razpolago gospa Klavžarjeva, ravnateljica dekliške meščanske šole.

Svežo, čisto polt

in bele, mehke roke dobiš z redno uporabo

NIVEA-CREME

Obraz in roke dobe svežo, nečgovano polt, če jih nadržete in na lahko masirate redno zvečer in predno se podate na prosto z Nivea-creme. Nivea-creme nadomešča polom eucerita maščobo kože, ki se je izgubila in hrani ter jača na ta način tkivo, aktivira delovanje celic, tako da postane koža zopet čista, mehka, gladka in mladostno sveža.

Nivea-creme: Din 5.00 — 22.00
Jugos. P. BEIERSDORF & CO. d.s.o.j., MARIBOR
Gregoričeva ul. 24

a. Iz kroga mariborskih lovcev. Dnevni red zadnje seje tukajšnje podružnice SPD je bil zelo pester in zanimiv. Med drugim se je obširno sklepalo o letošnjem odstrelu fazank. Stvar je popolnoma prepustena uvidenosti lastnikov lovišč, ki pač najbolje poznajo svoje revirje. V nekaterih loviščih je fazank mnogo preveč, v drugih pa bi bil zopet vsak odstrel naravnost zločin. Še letošnje jesen, bo podružnica priredila v posebnem, zato prikladnem revirju na Pohorju veliko tekmo in preizkušnjo jazbečarjev z namenom, da čim bolj popularizira gojenje te pasje pasme, ki prihaja v naših gorskih loviščih najbolj v poštev.

a. Dobrodelno invalidsko tombolo v korist najrevnejših vojnih žrtev bo priredil krajevni odbor Zdrženja vojnih invalidov v Mariboru v nedeljo 2. oktobra. Tombola bo imela poleg 8 velikih glavnih še mnogo drugih lepih dobitkov, ki so vsi dosegljivi s tombolskimi kartami, ki se dobe po 2.50 Din v vseh trafikah.

a. Koncert v mestnem parku bo danes ob 11. Izvajala ga bo „Drava“.

a. Na rešilnem oddelku tukajšnjega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva imajo že polnih 36 ur blažen mir, kar se že zdavnaj ni primerilo.

a. Nesrečen padec. V petek popoldne je padel z neke brvi precej globoko 9-letni posestnikove sinček Vlado Veselič iz Hoč in si pri padcu občutno poškodoval levo ključnico. Dečka so pripeljali na zdraviljenje v mariborsko javno bolnico.

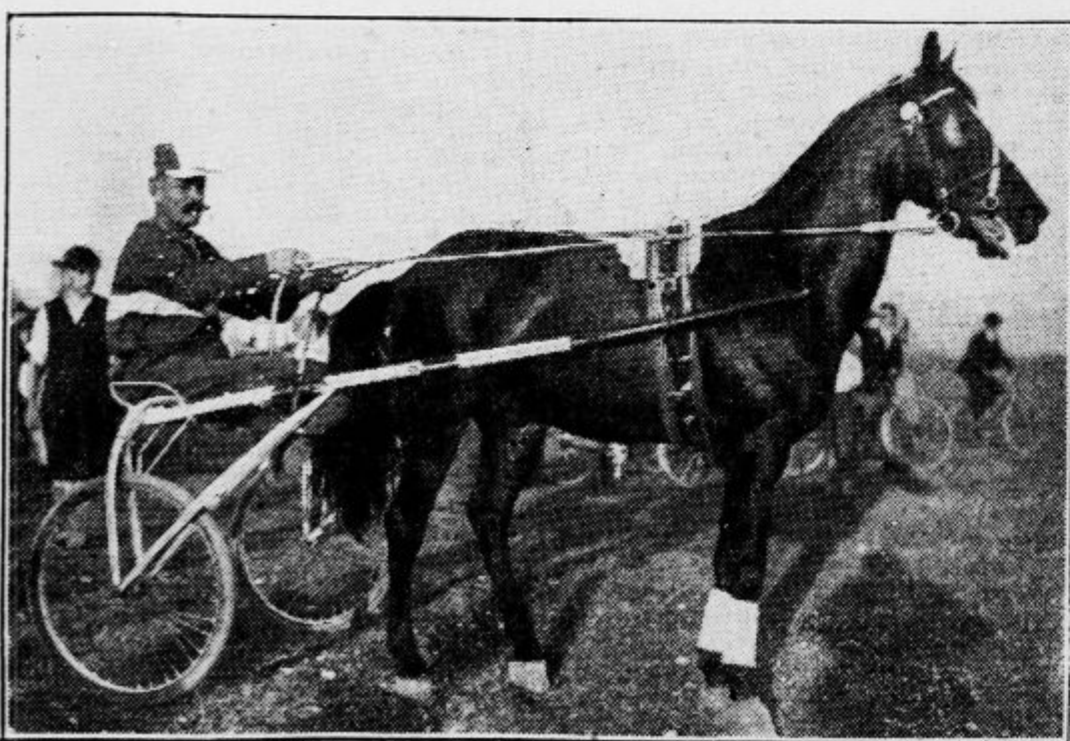
Na konjskih dirkah v Polju

Za konjski sport je pri nas veliko zanimanja, kar lahko sklepamo po redkih konjskih dirkah, ki so vedno dobro obiskane. Ko bi se pri nas uvedle vsakoletne dirke s stalnimi termini, pa bi bilo zanje zanimanja, ko za malokateri sport. Seveda bi morali prireditelji skrbeti za pester spored in za brezhibno izvedbo, tako da se gledalci ne bi dolgočasili in bi videli tudi vse točke kakor jih obtajo, v katerem

pogledu dosedaj ni bilo vse v najlepšem redu. O dirkah, ki so se vršile preteklo nedeljo, smo že obširneje poročali.

Na prvi sliki je vozač Marinkšek iz Ljubljane, ko vozi v veliki dirki mesta Ljubljane z 8-letnim Lovčnom prvi skozi cilj, na drugi pa je Ivan Krušič iz Most s svojim 14-letnim konjem »Positnime«, ki je zmagal v dirki Monte Christo.

a. Tatvine koles na dnevnem redu. Skoro ne mine dan, da mariborska policija ne bi prejela kakave ovadbe zaradi tatvine kolesa. Predčerašnjim popoldne je pustil mesarski pomočnik Jože Prunk iz Košakov svoje skoro novo, 2000 Din vredno dvokolo pred neko gostilno v Krčevini in odšel v lokal po opravku. Ko se je čez nekaj trenutkov vrnil na cesto, že ni bilo kolesa nikjer.

a. Rok za prijavo novih gledaliških abonentov za sezono 1932-33 je podaljšan do sobote 1. oktobra. Vendar je v interesu vsakogar, ki se želi abonirati na boljši sedež, da to stori čimprej, ker je priglasevanje abonentov precejšnje.

Iz Celja

e. Celjsko uredništvo »Jutra« in »Slovenskega Naroda« je v uredništvu »Nove Dobe« v Zvezni tiskarni, Strossmayerjeva ulica 1, pritličje, desno, telefon št. 65, celjska podružnica uprave »Jutra« in »Slovenskega Naroda« pa je v Kocenovi ulici 2, telefon št. 190.

e. Celje in okolica za brezposelne. V sejni dvorani na mestnem načelstvu v Celju se je vršila v petek zvečer anketa o pomožni akciji za zaposlitev in podpiranje brezposelnih in revežev v mestu Celju in v okoliški občini. Te važne ankete so se udeležili narodni poslanec g. Ivan Prekoršek, predstavniki mestne in okoliške občine, sreskega načelstva, cerkve, Delavske zbornice, brzdne dela, javne kuhinje, industrije, trgovstva, delavskih strokovnih organizacij, privatnih nameščencev ter za-

RICHARD TAUBER

SENZACIJA!
nastopi kot Cavaradossi v „TOSCI“

Isto se je zgodilo domačemu psu volčjaku. Gospo so k sreči kmalu spravili k zavesti. Tudi pes se je hitro opomogel. Gospa je po čudnem naključju ušla smrti. Pri cikloniziranju je treba pač največje previdnosti, da se ne zgodi smrtna nesreča.

e. Brezvesten slepar. Nadzorniku policijskih agentov g. Kukovcu v Celju se je včeraj posrečilo v neki restavraciji na Glavnem trgu aretirati okrog 30 let staroga brezposelnega delavca iz goriške okolice, ki je nedavno objavil oglaš, da išče blagajničarko, zmožno 3000 do 5000 Din kavcije. Delavec se je v restavraciji predstavil neki kortoristi ki s Teharja kot trgovca z deželnimi pridelki in z lesom iz Konjic ter ji objubil službo v svoji trgovini. Kortoristka je bila pripravljena izročiti trgovcu kavcijo v znesku 3000 Din, v tem pa je stopil g. Kukovec k mizi in napovedal separatu aretacijo. Delavec se je nekaterim dekletom, ki so mu na oglaš ponudile kavcijo, izdal za trgovca Franca Stepiška iz Šoštanja, drugim svojim žrtvam pa je pravil, da ima trgovino na Dobri ali pa v Konjicah. Pri njem so našli dokumente na ime Antona Kralja. Dekleta, ki so bila morda od tega sleparja oškodovana, naj to sporoče predstojništvu mestne policije, ali pa okrožnemu sodišču v Celju.

e. Poslušite se cenjenih pristnih vin Vinarske zadruge v Celju!

e. Mestni kino bo predvajal danes ob pol 17., pol 19. in pol 21. izvrstno zvočno opereto »En dan brez laži«; v ponedeljek ob 20.30 pa razkošno zvočno opereto »Ena nč na rivijerki« s prvovrstnimi igralci.

Iz Kamnika

ka. Stari proti mladim. Nogometna tekma med starimi in mladimi kamniškimi nogometaši; bo v nedeljo popoldne. Vršla se bo v znamenju revanše za tekmo, ki se je odigrala pomladi in v kateri so zmagali mladi s precejšnjo razliko golov. To pot pa je razmerje med obema postavama izravnano in je popolnoma negotovo, kdo bo igro dobil.

ka. Kamniški ekspres zažiga. Ob vsej kamniški progi se je zaradi suše trava posušila. Iskre, ki lete iz novega kamniškega ekspresa, so travo v zadnjem času na več krajih užgale. Kar po sto in še več kvadratnih metrov je ponekod osmojenega travniškega prostora, zlasti okrog Homca Črnuč in Ježice.

ka. Teniški turnir za prvenstvo Kamnika se je pričel v četrtek. Udeležuje se ga 8 gospodov in 9 dam.

Lepa pridobitev Ljubljane in Jesenic

Ljubljana, 24. septembra. Stara ljubljanska carinarnica pri glavnem kolodvoru je davno ni več ustrezala potrebam v tehničnem in prometnem pogledu. Vprašanje nove carinarnice se je ventiliralo v Ljubljani že več let in slednje je bil med merodajnimi činitelji, to je med

Iz Tržiča

e. Hladno vreme je nastopilo in prepodilo planšarje v dolino. Vse pastirske kočice so že prazne in njihova vrata bodo ostala preko zime zaprta za planince. Odprt pa ostane še nadalje Planinski dom na Kofcah, ki ga oskrbuje priljubljena ga. Kvedrova. Kakor poročajo časopisi, bo v kratkem urejen promet na tržiški progji; potem bo zveza za nedeljske izlete tem ugodnejša. Prav tako bo vsako nedeljo oskrbovana tudi smučarska kočica na Zelenici. V najkrajšem času pa bo opremljeno planinsko zatočišče pri Sv. Ani, kar se zgodi takoj, ko bo rešeno vprašanje koncesije. V tem zatočišču bo 10 postelj poleg skupnega ležišča za gospode, kar bo ugodno posebno za zimске sportnike.

e. Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo bo v ponedeljek 26. t. m. od 16. do 20. v ravnateljstvu pisarni meščanske šole. Pri vpisu plačajo vajenci vpisnino v znesku 70 Din. Novi naj prinese s seboj delavske knjižice in učne pogodbe. Redni pouk se prične v nedeljo 2. oktobra ob 9. uri v običajnih šolskih prostorih.

e. Sestanek igralcev sokolskega odra bo v ponedeljek 26. t. m. v sobi IV. razreda meščanske šole. Namen sestanka je razdelitev vlog in nalag za novo sezono. Stari igralci naj pripeljejo v sokolske vrste nove. Sezona se prične 9. oktobra s Cankarjevim »Kraljem na Betajnovi«.

Iz Hrastnika

h. Shod JRDK napovedan za nedeljo 2. oktobra, se je moral preložiti na eno od poznejših nedelj v oktobru, ker je minister g. dr. Kramer tokrat zadržan.

h. Komisionelni ogled stavbišča za novo šolo se bo vršil v četrtek 29. t. m. dopoldne. V pošte prideta stavbišča na Ravnem lazu ali Dacarjevem hribu in pri Logerju na hribu.

h. Kino Narodni dom predvaja danes ob 15. in 20. film »Kozaki«.

Iz Prekmurja

pm. Naročnike za Vodniško družbo zbira g. Fridrich. Prijavite se v čim večjem številu.

pm. Koncert »Drave« iz Maribora. Narodno železniško glasbeno društvo »Drava« iz Maribora priredi v soboto 1. oktobra koncert v Sokolskem domu z začetkom ob 20. Nastopila bosta celotni moški zbor in pa koncertni pevec g. Zivko Avgust, ki bo izvajal tenorske samospeve spremljan s harfo, kar bo novost za Mursko Soboto. Zbor prispe v Mursko Soboto v soboto popoldne in pojde po prihodu vlaka k spomeniku borcev padlih za osvoboditev Prekmurja, kjer zapoje žalostinke.

Vhod v carinarno z Vilharjeve ceste. Na levi hiša vratarja, na desni upravno poslopje

zastopniki carinarnice, železniške direkcije in drugimi dosežen sporazum glede gradnje nove carinarnice z vsemi priključnimi objekti.

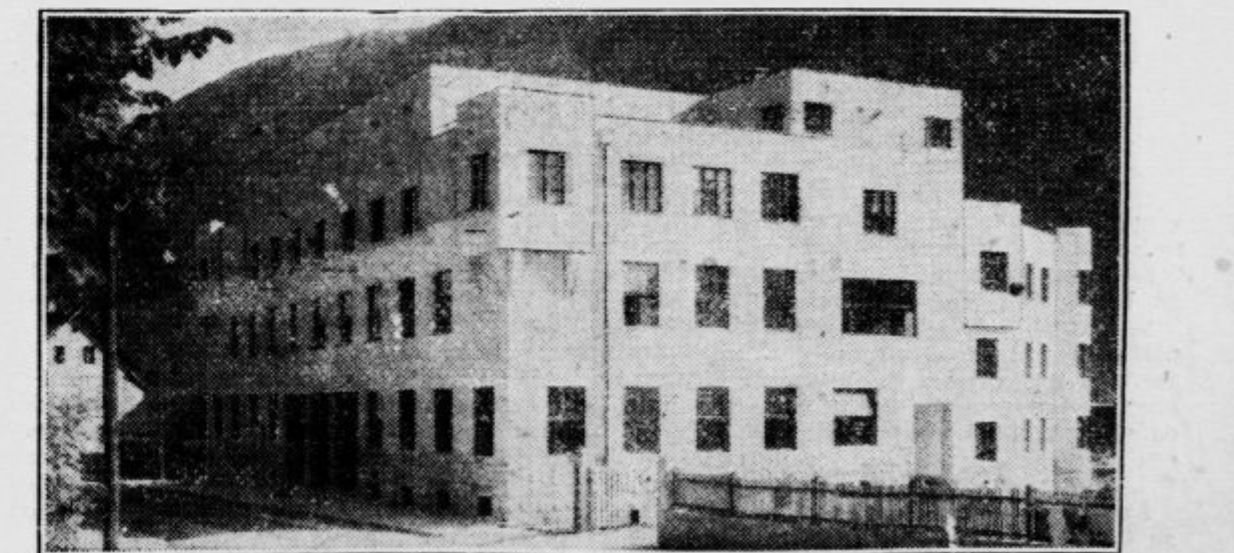
Lani je začela Stavbna družba po odobrenih načrtih kopati temelje za novo carinarno in stanovanjsko kolonijo ob novi Vilharjevi cesti, 13. junija je bilo slavnostno polaganje temeljnega kamna, delo so pridno nadaljevali in te dni je bila carinarnica z vsemi priključnimi objekti dograjena, o čemur pričajo naše slike. Carinarnica kot rečeno obsega več objektov, od katerih je glavno upravno poslopje. V njem bodo uradi za mestno kontrolo, laboratorij,

po za nakladanje, stanovanjska kolonija se pa nahaja na drugi strani Vilharjeve ceste. Poleg upravnega poslopja stoji tudi stražnica finančne kontrole in hišica mestnega dohodarstvenega urada. Vse stavbe so v surovem stanju že dograjene in ometane, zdaj se vrše še interna dela. Stanovanja bodo lahko izročena svojemu namenu že menda oktobra, carinarnica pa bo popolnoma gotova še pred zimo. Vsekakor bo nova carinarnica, ki je bila zelo naglo zgrajena, za kar gre stavbni tvrdki vsa čast, znatno razbremenila vse poslovanje carinskega urada.

Pogled v veliko carinsko skladišče

grajene in ometane, zdaj se vrše še interna dela. Stanovanja bodo lahko izročena svojemu namenu že menda oktobra, carinarnica pa bo popolnoma gotova še pred zimo. Vsekakor bo nova carinarnica, ki je bila zelo naglo zgrajena, za kar gre stavbni tvrdki vsa čast, znatno razbremenila vse poslovanje carinskega urada.

Tudi na Jesenicah so dogradili novo carinarnico, o kateri pričajo slike, da je impozantna, prostorna, Jesenicam res v ponos. Projektanta sta bila inž. Pavlin in arh. Costaperaria, zgradila jo je tvrdka Tönies, delo je vodil inž. Bohinc

BABICA

AMALIJA ROZMAN, z večletno prakso se je preselila iz Laškega v Celje, Samostanska ulica št. 8-II. in se toplo priporoča vsem materam! 11670

e. Celjski občinski svet bo imel v petek 30. t. m. ob 18. prvo redno sejo po počitnicah. Na dnevnem redu bodo poročila odelcev in volitev v upravni odbor Mestne hranilnice.

e. Otvoritev strelišča nove strelske družine v Vojniku bo danes ob 14. v Runto-lah pri Vojniku. V primeru slabega vremena bo otvoritev strelišča preložena.

e. Za domačo tovarno za izdelovanje pnevmatik, ki jo nameravajo ustanoviti v Celju, vlada, kakor nam pišejo, ne samo v Celju, marveč tudi v drugih krajih precejšnje zanimanje. V zadnjih dneh ponuja celo tuzemski kapital svojo udeležbo pri tem novem podjetju.

e. Kupite takoj srečje državne razredne koterje! Dobite jih v celjski podružnici »Jutra« v Kocenovi ulici.

e. V celjski bolnici je umrla včeraj 76-letna občinska reva Katarina Kunškova s Huma ob Sotli.

e. Gasilci s plinčnimi maskami. V petek 23. t. m. dopoldne je prelagal vajenec pri trgovcu g. Fazarincu na Kralja Petra cesti blago v klet. Pri tem je odletel za-mašek iz bakna, v katerem je bila večja množina salmijaka. V prostoru se je takoj razvil oster plin, ki se je širil tudi na cesto. Na pomoč so pozvali tri gasilce, ki so si nadeli plinске maske in izpraznili klet, da se ne bi blago pokvarilo.

e. Mestni živinozdravnik Josip Kožel stanuje v palači Mestne hranilnice, Krekov trg 7. Stranke sprejema v uradnih urah v klavnici, izven uradnih ur pa ne stanovanju.

e. Nezgoda pri cikloniziranju. V petek 23. t. m. so v neki hiši na Glavnem trgu ciklonizirali sobo. Zvečer je gospa, ki stanuje v tem stanovanju, odklenila sobo. Čim je vdihnila strupeni plin, ji je postalo slabo in se je zgrudila nezavestna na tla.

Sanatorij „Šlajmerjev dom“ otvorjen

Ljubljana, 24. septembra

Za veliko družino privatnih nameščenecv, zbrano okrog svoje matice Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, je bil današnji dan prav pomemben. Privatni nameščenec so dobili svoj zdravstveni zavod, moderno opremljen sanatorij »Šlajmerjev dom«, ki je bil danes dopolnjen slovesno otvorjen in blagoslovljen.

K tej intimni slovesnosti so se že pred 10. uro zbrali v pritličnih prostorih novega sanatorija odlični predstavniki oblasti, gospodarskih korporacij in socialnih ustanov, ki jih je pozdravil predsednik Trgovskega bolniškega in podpornega društva g. Peter Klinar. Bana dravske banovine je zastopal sanitetni šef dr. Mayer, komandant dravske divizije pa brigadni general g. Pekić, knežskofofa dr. Rožmana pa stolni vikar dr. Nadrah. Nadalje so svečanosti prisostvovali ljubljanski župan dr. Dinko Puc, predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelacina, predsednik Zveze trgovskih gremijev Josip Kavčič, predsednik Zdravniške zbornice dr. Mavrič Rus, univ. profesor dr. Edo Šlajmer, predsednik notarske zbornice dr. Kuhar, predsednik OUZD Ivan Tavčar z ravnateljem dr. Bohinjcem, predsednik Pokojniškega zavoda Vekoslav Vrtovec z ravnateljem dr. Sagadinom, predsednik Zveze industrijev Dragotin Hribar, predsednik Obrtniškega društva Josip Rebek, gen. tajnik Delavske zbornice Filip Uraščnik, načelnik Gremija trgovcev v Ljubljani Iv. Gregorc, načelnik Gremija trgovcev v Kranju Fr. Sirc ter številni občinski svetniki. Svečanosti so nadalje prisostvovali predsednik bolniške blagajne društva dr. Ivo Pless z odbornikom Smrkoljem in Weixlom, ravnatelj bolniške blagajne Podgoršek, šefzdravnik dr. Kramarič, stavbni vodja arh. V. Šubic in stavbenik Miroslav Zupan.

Po pozdravu odličnih gostov je predsednik društva g. Peter Klinar podal kratko sliko dolgoletnega delovanja društva na socialnem polju. Društvo bo v 3 letih povzelo 100-letnico svojega obstoja. Po uveljavljenju zakona o zavarovanju delavcev 1. 1922. je bilo društvu onemogočeno delovanje in šele po dolgotrajnih borbah si je pridobilo pravico poslovanja kot krajevni organ Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Zakon o zavarovanju delavcev je privatnim nameščencem in članom društva prinesel poslabšanje glede dajatve. Člani, vajeni zdravljenja v II. razredu bolnice ali celo v »Leonšču« in dru-

gih sanatorijih, so bili primorani posluževati se III. razreda javnih bolnic. Zato je bilo po privatni inicijativi ustavljeno tako zvano dodatno ali višje zavarovanje, ki je z mesečnim prispevkom 20 Din posameznega društvenega člana izpolnilo zakonito zavarovanje v prvi vrsti glede zdravljenja v bolnicah na ta način, da je društvem članom in njih svojem omoženo zdravljenje v II. razredu javnih bolnic. Zaradi stalne prenapetosti pa je bila ta določba težko izvedljiva in v nujnih primerih je bilo društvo zopet primorano člane nakazovati ali v III. razred bolnic ali pa v razne privatne zdravstvene domove, kar je bilo nezadovoljivo za člane in predrago za društvo. To so bili glavni razlogi, da se je društvena uprava začela baviti z mislijo, postaviti si svoj lastni sanatorij. Po vestnem preudarku in po dolgotrajnih pogajanjih je dozorel sklep in od sklepa do izvršitve je bilo le nekaj korakov. Vse zapreke in težave je društvo premagalo z velikodušno naklonjenostjo in s pomočjo uprave Pokojniškega zavoda za nameščence v Ljubljani in načelstva mestne občine ljubljanske.

V svojih nadaljnjih izvajanjih se je predsednik spomnil imenoma vseh, ki so sodelovali pri uresničenju te velike socialne akcije. Društvena uprava je soglasno sklenila, da naj se sanatorij imenuje »Šlajmerjev dom«. To pa kot trajen spomin na enega najuglednejših zdravnikov med Slovenci, ki je svojčas v tej hiši prebival in deloval; obenem pa kot dokaz, da ve naša mlada generacija ceniti izredne zasluge, ki si jih je pridobil g. prof. dr. Šlajmer za slovenski narod z mnogobrojnimi dobrotami, ki jih je izkazoval trepetnim in bolnim kot zdravnik, vsečak in človekoljub. Po prisrčnih ovacijah, ki so jih navzoči spontano priredili prof. dr. Šlajmerju, je predsednik zaključil svoj govor z ugotovitvijo, da je plačilo vsem, ki so pomagali ustvariti sanatorij, zavest, da je zgrajen v tolažbo trepetnim in za zavetje bolnikom, v korist vsem društvenim članom in javnosti ter v ponos bele Ljubljane.

Obred blagoslovitve je v imenu knezoškofa dr. Rožmana izvršil stolni vikar g. Nadrah, ki je v lepih besedah poudaril vzvišeni pomen nove zdravstvene ustanove. Blagoslovil je vse prostore, nakar so si navzoči gostje pod vodstvom šefzdravnika dr. Kramariča in hišnega zdravnika dr. Cebohina ogledali vse naprave in slijano urejene bolniške sobe sanatorija.

Iz Zagorja

— **Vodnikova družba.** Knjige Vodnikove družbe vsak čas izidejo, zato se opozarjajo lanski člani, ki niso še vplačali naročnine za letos, in oni, ki bi se radi naročili, da vplačajo naročnino 20 Din pri poverjeniku učitelju Šulinu do 1. oktobra. Poznejše prijave se ne bodo moge upoštevati.

— **Seja občinske uprave,** ki se je vršila pod vodstvom župana g. Grčarja 21. t. m., je imela poleg drugega na dnevnem redu važne gradbene zadeve, o katerih je poročal načelnik stavbnega odseka g. Kolenc. Regulacija Kotredesce bo kmalu končana. G. inž. Hočevar od banske uprave, ki nadzira delo, je priporočil nakup vrbovih sadik, s katerimi naj bi se gosto zasadilo obzrebe struge. Sedaj se izvršuje prostor za napajanje živine in pranje perila. Struge bodo še zasipavali, tako da bodo poplave onemogočene. Poglablji bodo še nekaj prostora, da bi se pozneje lahko uredilo kopališče. Zaposlenih je sedaj nad 60 delavcev, večinoma domačinov, ki so bili brez posla. Prebivalci v višje ležečega dela kraja so se pritožili zaradi lomčenja vode, ugotovilo pa se je, da bi vodovod vsem zadostoval, če se ne bi po nepotrebnem trtilo vode. Nad uporabo vode iz vodovoda se bo poostrišla kontrola. Če bo treba, se bo uvedla tudi vodarina. Pregrupačija Toplice bo izvedena tako, da pripadajo kraji od Resnika navzgor s kolonijo pod Toplice, ostali pa pod Dolenjo vas. Preuredile se bodo zaradi tega tudi hišne številke. Poročilo ubožnega odseka je dalo prav žalostno sliko socialnih razmer v občini. Protituberkulozemu dispanzerju v Trbovljah bo prispevala občina 1000 Din. Občanom iz Bevškega in Sv. Urha pa bo občina uredila par vodnjakov.

Iz Trbovelj

— **Predavanje.** V ponedeljek ob 16. bo predavanje v Delavskem domu o pomenu in namenu protituberkuloznega dela.

— **Rudarska nadaljevalna šola** prične 3. oktobra zopet pouk. Rudarji in delavci, ki želijo stopiti v šolo, se lahko vpišejo od 26. t. m. dalje dnevno od 14. do 17. ure na osnovni šoli v Trbovljah. Naglašamo, da bo pouk brezplačen. Istotako bodo brezplačni tudi vsa učila, Rudarji, tudi brezposelni, naj ne zamude te priložnosti.

— **Obrtniški konzum.** Iz vrst obrtnikov nam pišejo: »Slovenec« je prinesel vest o ustanovitvi obrtniškega konzuma, ki pa ni točna. Res je, da se snuje tak konzum in da je sestavljen že tudi pripravljali odbor, v katerem pa ni niti g. Korvena, niti g. Suntaja kakor trdi »Slovenec«. V pripravljani odboru je 16 tukajšnjih obrtnikov, katerih osebnosti jamčijo, da bo započeta akcija uspešna.

— **Pokončani ribji zarod.** Večkrat smo se že v »Jutru« pritoževali, da se v naš potok meče vsa nesnaga. Pred dnevi se je zgodilo nekaj podobnega in dnies lahko vidimo, kako škoda je to napravilo. V potoku leže množice mrtvih rib vseh velikosti. Pred leti je bil uničen v našem potoku ves ribji zarod, ker se je v njem menda gasilo asno. Lastnik ribolova je z velikimi stroški nabavil nov zarod, ki je za zdaj zopet uničen. Če je nesnaga v taki meri škodljiva ribam, mora škodovati tudi ljudskemu zdravju, ker del prebivalstva pere perilo v potoku. Za čistočo našega potoka bo potrebno nekaj ukreniti.

— **Kino Sokol** predvaja danes ob 16. in 20. 100 odst. Fritschev šlager 3 in 1. 2x.

— **Srečke državne razrede** loterije se dobijo v podružnici »Jutra«. Ker bo zbiranje v najkrajšem času, opozarjamo vse cne, ki nameravajo igrati v novem kolu, da si srečke čim prej prestrbe.

Iz Krškega

— **Jugoslovensko učiteljsko združenje za krški srez** bo imelo redno sreško skupščino ob priliki sreške kmetijske razstave v ponedeljek 3. oktobra ob pol. 10. v sokolski dvorani v Krškem. Članice in člani, udeležite se v polnem številu skupščine in razstave!

Iz Ptujja

— **Izlet Sokola k Sv. Vidu.** Danes priredi ptujski Sokol pohod k Sv. Vidu, kjer bo ustanovitev sokolske čete. Pri tej priložnosti bodo tudi razdelile diplome zmagovalcem pri zadnjih tekmah naraščaja in dece. Odhod točno ob 13. izpred deške osnovne šole. Člani in prijatelji Sokola dobro došli!

— **Velike tatvine sadij.** Čim je začelo dozorevati sadije, že so se začeli oglašati prijatelji, ki izkušajo čim ceneje priti do piščice za dolge zimске večere. Učitelj v pokoji g. Brumen Anton iz Ptujja, ki ima svoje posestvo v Vel. Paradižu, je že dalje časa opazal, da mu nekdo kraje jabolka iz sadonosioka. Opozoril je na to svojega vinčarja Vidoviča Stefana, ki se je postavil na prežo, da izslediti tuj. V eni zadnjih noči je res zapazil v sadovnjaku nekega moškega z velikim košem, ki je obiral jabolka. Seveda ga je pri tem postu presenetil ter mu koš z jabolki odvzel. V tatu je spoznal Kelca Blaža, posestnika iz Pristave. Prav v tistem trenutku je pa pribelžala z nasprotni strani tudi Kelčeva žena Ivana, ki jo je pregnal posestnik Bratušek Anton s svojega vrta. Oba zakonca sta tatvino sadij priznala. Orožniki so našli pri Kelcu v kleti tudi okoli 1000 litrov jabolčnika, za katerega ni mogel povedati, kje ga je dobil, ker nima lastnega sadija. Zadeva se bo obravnavala pred sodiščem.

— **Tragedija Janeza Perneka.** O Janezu Perneku, ki se je sam javil orožnikom, smo že poročali. O zadevi na m poročajo še naslednje: Janez Pernek se je pred dobrimi sedmimi leti poročil z ženo Rozalijo. Njun zakon je bil od začetka srečen, a po nekaj letih je nastala med zakoncem disharmonija. Pred kratkim je Perneku utonil v gnojnici komaj 15 mesecv star sinček, katerega je neizmerno ljubil. Zalosten dohodek je moža zelo potrl. Družinske razmere so ga gnale v popoln obup, tako da se je spozabil tudi nad ženo, ki jo je tako pretepel, da je morala v bolnico. Pred sodiščem je priznal, da je v kleti spustil živino in zaprl hlevska vrata. Nikakor pa ne prizna, da bi bil sam zažgal gospodarsko poslopje. Sicer pa pravi, da sploh ne ve, kaj se je z njim od tistega trenutka dalje zgodilo. Pernek je najbrže vse to storil v hipni duševni zmedenosti.

— **Tepež pri svatovanju.** V neki gostilni na Vurbergu so se zbrali svatje in se pridno zalivali z vinom. Ko je bilo razpoloženje med svati na vrhuncu, je prišlo tudi do prepira, v katerem je z nožem zabodel posestniški sin Polanec Alojz iz Jiršove posestnika Mikliča Alojza v hrbet ter mu prizadel hudo poškodbo. V ptujski bolnici, kamor je bil prepeljan, so ugotovili, da ima tudi pljuča ranjena.

Iz življenja na deželi

BLED. Zvočni kino na Bledu bo predvajal danes zadnji veseloigro »Ljubavni valček«, poleg tega pa še nov Foxov tehnik.

BOHINJSKA BISTRICA. Ustanovni občni zbor strelske družine bo danes 25. t. m. ob 11. v občinski dvorani. Člani polnoštevilni! Prijatelji strelskega sporta vjudno vabljeni! — Redni letni občni zbor Smučarskega kluba »Bohinja« bo 9. oktobra ob 11. v občinski dvorani v Bohinjski Bistrici. Samostojne predloge za občni zbor je vpslati do 2. oktobra na uravro kluba.

BREZNO PRI RIMSKIH TOPLICAH. Naša javna knjižnica ki vrši veliko prsotveno nalogo, je priredila v nedeljo 18. t. m. trgatve na vrtu gozdarje g. Kozoleta. Prireditve je dobro uspela po zaslugi gostov iz Laškega, Hude jame, Dola pri Hrastrniku in od drugod. Posebna zahvala pa velja požrtvovalnemu pevskemu zboru iz Šmarje, ki je nastopil pod vodstvom g. Ulage. Najlepše so pokazali tudi člani knjižnice, da se zavedajo pomena svojega društva.

DOL PRI HRASTRNIKU. Obeta se dobra sadna letina in to posebno pri vrstah zimskih jabolk. Da se dvigne zanimanje za kmečke pridelke in da ima kmet vsaj nekaj zadoščanja za svoje delo, bo priredil

razstavljalni odbor v nedeljo 16. oktobra veliko razstavo, ki bo obsegala poleg svežega in konzerviranega sadija tudi vse vrste žita, okopanane, cvetlice in vrtno pridelke ter razstavo sadjevca in brezalkoholnih pijač, perutnine itd. Na razstavi tudi ne bo manjkalo strokovnih knjig, učil in orodja. — Dasi se tudi pri nas pozna pomanjkanje denarja, je vendar spet zrastle čez poletje nekaj ličnih stavb. Tako je končalo stavbeno podjetje K. Jezernik svoje delo na stavbi župana g. Jakoba Draklerja, ki bo predstavljal prav ličen hotelček. Slikarska dela je izvršilo podjetje Mekinda iz Ljubljane. Bratje Šopar so si postavili ob potu na Dol lepo hišico, kjer mislijo otvoriti trgovino, nad Dolom pa si zidajo drugo, ki bo tudi primerna za trgovino. Istotam si gradi lepo vilo gdč. Dekleva iz Maribora. Zor-nji Dol bo sploh v dolednem času postal prav lična naselbina.

KOPRIVNIK V BOHINJU. Visoko pod Triglavom žive Koprivniki svoje skromno življenje v prelepi vasi. Leta 1930. so Koprivniki, ki so znani kot narodno zavedni ustanovili Sokola, v katerem sta včlanjeni dve tretjini vsega prebivalstva. Nujna potreba jih je dovedla, da so začeli člani Sokola misliti na svoj dom. Z majhnimi sredstvi, dobro voljo in požrtvovalnostjo so letos v avgustu začeli graditi sokolski hram. Načrte je blagohotno preskrbel sreski načelnik g. dr. Vidmar. Stavbeni odbor pod neumornim vodstvom bratov Ivana Korošca in Avgusta Dijaka s Koprivnika jih je uresničil. Prvo nedeljo v oktobru, to je 9., bo dom otvorjen. Že danes vabimo vse prijatelje, da posetijo to redko prireditve in podpro društvo.

LJUTOMER. V članku »Ljutomerske občinske zadeve« v »Jutru« 21. t. m. je navedeno: ... ker mu država kot upokojencu odteguje velik del draginske doklade. Popraviti je to treba ... ker mu država kot upokojencu odteguje eno tretjino vseh osebnih penzijskih prejemkov.

SEMIČ. Kakor drugod, so tudi pri nas lovci komaj čakali na začetek lova na zajce in so bili že prvi dan na vse zgodaj vsi na nogah. Na semičkem polju se je razvil tolik pogon na zajce, da je bil celo promet na cesti v nevarnosti. Ko se je med gromom pušk na cesti pojavil neki kolesar, je zasledovani zajec s toliko silo zagnal v njegovo kolo, da ga je podrl. Kolesar je bil ves preplašen, ker je mislil, da podijo lovci volkove. Večje nesreče pa ni bilo. Pri drugem takim živahnem lovskem pohodu bi bilo potrebno, da bi lovci ob cesti postavili svoje straže.

SMLJENIK. Prostovoljno gasilno društvo obvešča, da se bo loterija vršila neprekinjeno v nedeljo 2. oktobra. Po loteriji bo velika ljudska veselica. Prireditve se bo vršila ob vsakem vremenu in vabi odbor k množični udeležbi.

STARI TRG PRI LOŽU. Dramski odsek Sokola zopet prične prirediti igre. Otvoritvena predstava, Golarjevi »Dve nevesti«, bo zaradi obolelosti nekega igralca 2.

Jesenski nalivi

Ljubljana, 24. septembra.

Zdaj ga imamo. Da ga je preveč ne bi bil! Od severozapada proti jugu so se v sredo popoldne privili črnosivi oblaki. Okoli 18.25 se je nad mestom in okolico vtila prva ploha in je v malih presledkih lilo tja do 4.30 zjutraj. Nato je nastopilo hladno vreme. V četrtek popoldne je znova lilo od 13.35 do 19.40, toda hujski nalivi so se pojavili od 22.45 do davi 5.10. Najhujši pa je bilo davi od 2.40 do 3.40. V uni uri je po beležkah meteorološkega zavoda padlo 18.6 mm. To znači ogromno množino vode. Nad Ljubljano in bližnjo okolico se je v 7.45.000 kv. kilometrov zlilo v tem času 1.420.000 hl dežja. Skupno je od srede do davi padlo 95.9 mm dežja. Silni nalivi so se pojavljali tudi danes dopoldne. Ulice so bile mahoma poplavljene, ker kanalski požiralniki niso mogli vsega sprejemati. Zato je nastalo tudi na trgu znatno mrtvilo, čeprav so kmetice pripeljale velike množine sadij in drugih pridelkov na prodaj. Promet je bil slab.

Dobrih 18 ur trajajoči nalivi so že imeli za posledico naglo naraščanje rek in potokov, katerih vodno stanje je bilo zaradi suše močno pod normalo. Reke s pritoki so izdatno narasle. Ljubljana je od svojega izvira pri Vrhniki naprej že močno naras-

Vremenski pregled

Končno se je vendarle zaključila doba poletne vročine, ki je trajala pri nas skoro dobesedno dva meseca. Pričela je prav za prav že v zadnjem delu julija, se še preknila nekoliko v prvih dneh avgusta, ko je padel zadnji izdatnejši dež, nato pa so se vrstili dnevi in tedni hude sončne pripeke, ki so kmalu pričeli kazati tudi škodljivi učinek v obliki suše. V teku avgusta in t. t. septembra se je prav malokrat pokazal dež, a vselej ga je bilo le neznamna množina, tako da se je zemlja komaj orosila. Vremenska situacija se je v septembru, ki velja v vremenskem pogledu v celoti kot prvi jesenski mesec, sicer v toliko spremeni-la, da so se pojavljale nad severnim Atlantskim morjem velike depresije že povsem jesenskega tipa, toda potovale so vse čez severno Evropo, njihov vpliv se je raztezal včevjemu še čez srednjo Evropo severno od Alp ter Karpatov, na južno alpsko stran pa ni segel. Nas je čuvala pred njimi dolga in široka proga visokega zračnega tlaka, segajočega od Azorov pa tja v osrednjo Rusijo, kakor krepka trdnjava, ki nam je naklanjala suho in vroče dneve, dočim je severna polovica Evrope že bila jesensko hladna, deževna ali vsaj oblačna ter vetrovna.

Ta toden nam je šele prinesel temeljito spremembo. Uvod vanjo je povzročila velika depresija, ki se je pozvala ob zaključku prejšnjega tedna nad Atlantskim oceanom in drvela k svojim središčem prejšnjo nedeljo severno mimo Skotske, v ponedeljek čez srednjo Norveško, v torek čez severno Švedsko in v sredo nad Bore morje. Tudi ta depresija se je tedaj uveljavila povolativno nad severno polovico Evrope. Vendar pa je njen vpliv vsaj do neke mere segel tudi na jug; ko je namreč odhajala čez Skandinavijo, se je polarni tok, ki ga proži, kakor običajno, v svojem zapadnem sektorju, z veliko silo zagnal proti jugu ter povzročil tudi še Francijo in vso srednjo Evropo. Ta polarni tok je v teku srede prekoračil tudi Alpe in se razlil v noči od srede na četrtek tudi čez naše kraje, polarizirani nam nekoliko znatnejši naliv in pa prav izdatno ohladitev. Kakor pri nas, se je tudi po ostali srednji Evropi ozračje hitro shladilo za 10 do 15 stopenj Celzija; hlad se je v naslednjih dneh razširil tudi čez vzhodno Evropo; skratka, vse kontinentni razen sredozemskega juga je slednjič

RICHARD TAUBER
poje najlepše šlagerje v „SIMFONIJI LJUBEZNI“

PRIDE! PRIDE!

oktobra in ne kakor je bilo javljeno 25. t. m. Za to igro se tudi pripravljajo nova scenerija. Vstopnice, kupljene za to nedeljo, bodo veljale za 2. oktobra. V letošnji igralski sezoni bodo na sporedu samo izbrana dela, s katerimi bo naša sokolska igralska družina skušala po možnosti tudi gostovati po drugih krajih. Telovadni odsek bo začel v prihodnjem tednu redno telovadbo vseh oddelkov.

VISNJA GORA. Dosedanji upravitelj tukajšnje davčne uprave g. Woschnigg Fran je bil te dni razrešen svoje funkcije v Visnji gori, ker odide po službeni potrebi na novo službeno mesto v Kamnik. Do prihoda novega upravitelja je poverjen z vodstvom urada davčni uradnik g. Šnabel. — V sredo 21. t. m. so se zbrali v oni tukajšnji gostilni prijatelji našega veterinarja g. Jožeta Drolica, ki zapušča naš kraj in odhaja kot sreski veterinar v Kočevje. V prijatni družbi so se poslovili od priljubljene družabnika in dobrega sokolskega delavca z iskreno željo, da ohrani Višnjo goru v lepem spominu. — Huda nesreča se je pripetila v torek Martinu Novljanu, po domače Martinovcu, posestniku v Mali Loki pri Višnji gori. Popoldne, ko je peljal iz svojega gozda proti domu dokaj močno naložen vozič, se je ta na strmem gozdnem potu prevrnil in pokopal pod seboj gospodarja, ki je dobil zaradi tega zelo hude poškodbe. Le hitri pomoči ljudi se je zahvaliti, da ni Novljan končal pod veliko težo bremena. Odpeljali so ga močno poškodovanega v ljubljansko bolnico. — Po dolgotrajni suši je vendar v petek proti večeru začelo deževati. Se bodo vsaj zdaj, čeprav pozno, nekoliko okrepile nekatere jesenske kulture, ki bi bile sicer zapisane gotovi pogubi.

VRČICE PRI SEMIČU. Po inicijativi sokolske upraviteljice Mare Judničeve je bila v nedeljo 18. t. m. ustanovljena Sokolska četa. Zaledna šolska upraviteljica je že več let zbirala mladino ter pripravljala ustanovitev Sokolske čete. Ustanovitev so se na njeno povabilo udeležili tudi člani uprave semičkega Sokola. Zbrane fante in dekleta je sestra Judničeva pozdravila ter jim razložila cilje in pomen Sokolstva. Ker so bili navzoči tudi starši, ki ne obvladajo dovolj slovensčine, je razložila vse tudi v nemškem jeziku. Starši so izražali veliko veselje nad tem, da se mladina poprima telovadbe in prosvetnega dela. Starosta br. Razpotnik se je zahvalil sestri Judničevi za njeno požrtvovalno delovanje za mladino in Sokolstvo. Nato je bil sestavljen upravni odbor, kateremu je na čelu kot starosta Josip Vidic. Novo ustanovljena četa šteje 8 članic in 12 članov.

K 70-letnici smrti škofa A. M. Slomška

Dvoje Slomškovih pisem Andreju Praprotniku

Kar je bil za slovensko šolstvo in mladinsko književnost na Štajerskem pred 70 leti umrl lavantinski škof Anton Martin Slomšek, to je bil za kranjsko slovensko šolstvo in učiteljstvo pokojni solski ravnatelj Andrej Praprotnik (umrl 1975). Tovariš Ante Beg, zet pokojnega Praprotnika, nam je prepustil dvoje pisem, ki jih je škof Slomšek pisal Praprotniku. Pisava je z gosjim peresom. Prvo pismo se nanaša na »Pesmi cerkvene in druge. Založil Andrej Praprotnik, učenik v Ljubljani 1856.« — in se glasi:

Verli gospod Praprotnik!
Dragi prijatelj!
Zveselili ste me opet z Vašimi ličnimi Pesmi, kojih ste mi 30. Rožnika poslali, in mi dokazali, kako čedno se neprenehoma trudite za omiko in krasoto našo. Hvala Vam in pa prav lepe pozdrave s prilogo nekoliko slovenskega dela naših rok, katero darilce prijazno sprejmite, pa še v ljubezni pomnite

Vašega prijatla
Slomšek Antona.

V Št. Andražu, 5. Julia 1856.

Drugo pismo pa je zahvala za »Darilo pridni mladosti, podelil Andrej Praprotnik, učenik (I. zvezek 1861, II. zvezek 1863, III. zvezek 1864)« in se glasi:

Predragi, častiti Gospod Praprotnik!
Prav lepo in pa priserčno se Vam zahvalim za lepo Darilce, kteriga ste prav po otroški spisal, in tudi meni poslali blagovolili. Bog daj, da bi čedno delce tudi lenega sadija pri naši dragi mladini obrodilo! Dokler nima drugega Povrnila, prejmite lanske Drobince, kojih veli podpornik Ste bili tudi Vi, Bog Vam daj dobro! Pomnite še tudi vprahodno

Prijatla Vašega
Slomšek Antona.

V Marburgi, 7. sep. 1861.

Repertoarji

DRAMA
Začelek ob 20. uri.

Nedelja 25.: Zločin in kaznen. Izven.
Ponedeljek, 26.: Lopez. B.

★

Danes ob 20. se ponavlja prvič Dostojevskoga dramatičan roman »Zločin in kazne«. Predstava, ki je dosegla pri premijeri velik uspeh, bo zanimala sicernege zaradi svoje pester realistične. Režijo vodi g. Kreft; naslovno vlogo pa igra g. Kralj. V ostalem so v velikih vlogah zaposleni gg. Lipah, Cesar, Sancin, Bratina, Plut, Skrbinec, Zelcnik, Jerman, Jan Potokar in dame: Medvedova, Jula Judanova, Boltarjeva, Rakarjeva. Predstava se vrši izven abonmaja in se dobe vstopnice v predprojuj; pri dneva: blagajni v operi.

Za soboto, dne 1. oktobra pripravlja drama uspelo igro Marcel Pagnola »Marius«, ki je dosegla lansko leto pri premijeri izredno lep in nedeljen uspeh. Istočasno se pripravlja O' Neillova drama »Strast pod brest« v režiji g. Krefta. Premijera bo prve dni oktobra. Režiser Ciril Debevec, ki se je povrnil z vojskih virov, pripravlja Cankarjevo »Hlapec« in Merežkovskega »Cajčeviča Alekseja«. Dr. Gavella bo režiral kot gost Molierjevo »Tartuffa« v prevodu Otona Zupančiča.

Otvoritev operne sezone. Ljubljanska opera bo otvorila letošnjo sezono v četrtek 29. t. m. Prvič se bo ta večer izvajala na slovenskem odru opera mladega, a žal prekmalu umrlega skladatelja Mahovskega iz Brna. Skladatelj je napisal na znani Cankarjev tekst opero »Hlapec Jernej«. Delo je v vsakem oziru izredno zanimivo ter se pripravlja z vso vestnostjo in natančnostjo za ljubljansko premijero. Muzikalno vodstvo ima dr. Svara, režijo pa g. Ferdo Delak. Premijera bo izven abonmaja.

Smrtno nevarno poškodovan kolesar

Ptuj, 24. septembra.

Včeraj je prišel v mesto po opravkih 22-letni Alojz Kolarič, posestniški sin iz Jiršovcev. Ko se je okoli polnočve vračal na svojem kolesu proti domu, mu je v Rivoznici v bližini Stegerjeve trgovine privozil nasproti voz, v katerega se je Kolarič z vso silo zaletel. Oje so ponesrečenca strle nekaj reber, ranjena pa ima tudi jetra. Smrtno nevarno poškodovanega mladeniča so takoj odpeljali z ptujskimi reševalnim avtom v bolnico, kjer imajo le malo upanja, da ga ohranijo pri življenju.

Voh pri čmrlihih

Nemški učenjak dr. Kugler je natančneje proučeval čut voha pri čmrlihih in je ugotovil, da jih vodi voh kakor čebele pri izbiri cvetlic. Če so si pridobili izkušnjo, da cvetlice z dolčnim vonjem zanje ne prihajajo v postev kot hranilke, se končno ne spuščajo več nanje, temveč se odvrnejo od njih. Poskuse je vršil raziskovalec s papirnati cvetlicami, ki jih je prepopil s sladkorom raztopino ali navadno vodo in jih parfumljal z različni dišavami.

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

152

»Kaj je to?« je zatulil. »Kaj je to?«
 A saj ni utegnil premišljevat. Pardaillan je zdaj naskakoval in mu z bliskovito hitrico zadajal sunek za sunkom. Saetta je moral napeti vso svojo spretnost in vse svoje znanje, da se je branil. Njegovo življenje je viselo na nitki. A to ga ni vznemirjalo. Sam mojster meča, je kar užival v tem jeklenem viharju. Pozabljal je Pardaillana, pozabljal celo to, da je ta človek vedel skrivnosti, zaradi katere ga je pravkar še hotel ubiti. Videl je samo brezprimerne borilca, ki mu je stal nasproti; rad bi bil dal bokal svoje krvi za čast, da bi ga smel raniti.
 Kakor pravkar še njegovo borjenje, je bilo zdaj tudi Pardaillanovo samo vrsta fint, ki so uvajale pravi sunek. Razlika je bila samo ta, da se je Saettov sunek izjalovil, Pardaillanov se pa ni.
 Saetta je mahoma začutil, kako mu je nepremagljiva moč iztrgala meč iz roke; orožje je odletelo v polkrogu in padlo za Pardaillanovim hrbtom na tla. Stari razbojnik je spet odskočil in resnica se mu je zableščala v oči.
 »Zdaj vem, kdo ste!« je zarjovel. »Gospod de Pardaillan!«
 »Da!« je preprosto odvrnil vitez.
 Saetta se je sklonil naprej in izbulil oči. Strašna, brezumna to-gota ga je obšla. Torej ni bilo dovolj, da je bil izgubil maščevanje, ki ga je bil s tolikim trudom pripravil? Komaj je bila žrtev mrtva, je moral srečati še njenega očeta in doživeti neznošno ponižanje, da mu je prav ta človek izbil meč, njegov mojstrski meč, na čigar slavo je bil tako ponosen!
 »Prekletstvo je nad menoj!« je zaškrtal sam pri sebi.
 Obšla ga je želja, da bi pri tej priči končal svoje osramočeno, osmešno življenje, ki ni imelo poslej nikakega smisla več. Kljubovalno je vzdignil glavo, prekrižal roke na prsih, pogledal vitezu v obraz in kriknil:
 »Nu, prav! Kar ubijte me!«
 Pardaillan je pa mirno spravil meč v nožnico in skomignil z rameni:

»Če bi vas hotel ubiti, bi bil to storil, dokler ste se mogli braniti... Vse druge skrbi imam. Pomeniti se hočem z vami.«
 Saetta se je rezko zagrohotal:
 »Saj res, bogme! Pozabil sem... Novic o sinu se vam hoče, kaj? Postrežem vam s čisto svežimi... Zdaj lahko govorim!«
 Pardaillan je osupnil. Bivšega učitelja borjenja je bil presudil že na prvi mah; skrbelo ga je, kako naj ga pripravi do tega, da bo govoril, zakaj strah ni imel očitno nikake moči do njega. In glaj, zdaj mu je Saetta sam prihajal naproti. Takoj je spoznal, da je imela starega razbojnika nekakšna blaznost. Ugamil je, da more vsaka najmanjša neprevidna besedica pogostiti ta ogenj — in potem ne bi zvedel ničesar! Zato je utihnil in mirno čakal, kaj mu pove.
 Saetta je govoril z nezasišeno strastjo, kakor da bi hotel pripraviti Pardaillana ob pamet in ga s tem prisiliti, da mu zada smrt-ni udarec, ki si ga je tako goreče želel.
 »Do sina vam je? Jaz sem tisti, ki ga je vzgajal malone osem-najst let... Stori sem ga razbojnika — takega razbojnika, da mu ni primere! Jehana Hrabrega ga imenujejo... Hotel sem, da bi poginil na morišču, od krvnikove roke, tako, kakor je morala nekoč po volji njegove matere umreti moja hči Paolina... Razumete?... In zdaj: ako hočete videti svojega sina, pojdite na montmartrsko morišče... Brskajte med kadečimi se razvalinami... iščite med ožganimi kostmi... morda boste našli ostanke svojega...«
 Dokončati ni utegnil. Pardaillanova železna roka ga je že držala za grlo.
 »To si storil, podla duša?« je s strašnim glasom zakričal vitez.
 »Govori!... Ponovi!... Praviš, da je moj sin...«
 »Pokopan pod razvalinami montmartrskega morišča!« se je s poslednjim kljubovalnim naporom zarežal Saetta.
 Pardaillan ga je mahoma vzdignil v zrak in ga zaviltil. Saetta je čutil, da je prišla njegova zadnja ura. »Bolje je takoj poginiti!« je pomislil. »Kaj mi pa še pomeni življenje?« A vendar je iz nago-na zatisnil oči.
 Toda že ga je Pardaillan trdo postavil na tla in kriknil z glasom, tresočim se od neutolažljivega gneva:
 »Idi! Niti toliko nisi vreden, da bi ti strl glavo... Spravi se!«
 Pardaillanu je gorel tak plamen v očeh, da se je zdel Saetti kakor vtelešenje nebeške kazni. In dasi se ni bal, ko je visel v mo-gočnih rokah svojega strašnega nasprotnika, in si je celo sam že-

l cel smrti, je vendar začutil, kako ga obhaja praznoverna groza. Z brezumnim tuljenjem se je spustil v beg, kriveč se v dve gube in mrmraje molitvice, kolikor jih je še pomnil.
 Pardaillan ga ni več pogledal. Obrnil se je in naglo krenil po poti, ki je vodila proti morišču, misleč si:
 »Morda se je pa vendarle zlagal — kdo ve?...«
 15.
 Izmed štiridesetorice najetih razbojnikov, ki jih je bil Concini pripeljal na Montmartre, ni bilo nobenega več na mestu. Kakih pet-najst jih je bilo ubitih, pet ali šest jih je bilo po čudežni naključju ušlo razstrelbi in v grozi pobegnilo, ostali so bili pa zaradi težjih in lažjih ran nesposobni za boj.
 Florentinec je imel zdaj samo še svoje tri plemiče, ki so bili samo neznatno odrti in obtolčeni. Čeprav je bilo očitno, da mora biti Jehan Hrabri pokopan pod razvalinami, se je Concini vendar šele zvečer odločil, da zapusti pozorišče. Ubral je pot, ki je vodila na desno. To je bilo baš v trenutku, ko je z leve prihajal Pardaillan.
 Mračen in zamišljen je stopal Concini na čelu svojih plemičev. Ko so se bližali križu, so srečali človeka z obvezano glavo. Bil je prav tisti, ki smo ga videli skritega za živo mejo, v trenutku, ko je Pardaillan privedel Bertillo in Perretto domov.
 »Oho, Saint-Julien,« je rekel eden izmed trojice, »malce po mo prihajaš!«
 Saint-Julien, zakaj bil je on, je čudno vznemirjeno vzkliknil:
 »Ali razbojnik ni prijtel?«
 »Mrtev je!« je rekel Concini bolj žalostno nego veselo.
 »Preklete!« se je zapenil Saint-Julien. »Več ko štirideset vas je bilo... Ali ga niste mogli prijti živega?«
 »Tebi je lahko govoriti,« je suho odvrnil Longval. »Štirideset nas je bilo, praviš? Preštej nas, koliko nas je zdaj.«
 »Če je sploh še kaj čudnega na svetu,« je priegnul Roquetteille, »tedaj se čudim temu, da smo mi trije živi. Ali ne, vaša svetlost?«
 Concini je pokimal.
 »Oh,« se je zavzel Saint-Julien, »ali je bilo tako hudo? Ta člo-vek je moral imeti res vraga v sebi!«
 Concini in njegovi trije opričniki so molče zaškrtali z zobmi.
 »In jaz sem se bil zaklel, da pogoltnem njegovo srce!« je divje vzkliknil Saint-Julien.

LATINSKE TABLETE ZA HUŠSANJE

so sestavljene iz zdravnih mineralnih soli in neškodljivih, toda zelo učinkovitih praškov in ekstraktov zdravilnega rastlinstva. Vse te izbrane sestavine delujejo jako pozitivno na človeški organizem, ne vsebujejo nikakih škodljivih snovi in so tako za nemoteno delovanje srca, ledvic in ostalih organov popolnoma neškodljive.

Slatinske tablete za hušnanje odstranjujejo na najprimernejši in edino priporočljiv način vse, posebno pa neprijetne in nelepe zunanje znake čezmerne debelosti, razkrajajo in raztope preobilno mast na telesu, podbradku, vratu, trebuhu, stegnih, bokih, trebušni mreni, čre-vah, ledvicah itd.

Abnormalna težina telesa prične postopoma padati, telo postane prožno, ves organizem pridobi na svežosti, elastičnosti in mladostnem občutku. 11657

Težina Vašega telesa se zmanjša tekom 1 leta za 8 do 14 kg.

Slatinske tablete za hušnanje dobite v vseh lekarnah, in sicer doza s 100 table-tami za Din 46.—, z 200 tabletami za Din 74.—, kjer jih pa ne bi dobili, se obrnite direktno na proizvajalca:

LEKARNA MR. L. BAHOVEC
 Ljubljana, Kongresni trg
 Kjer vsa druga sredstva odpovedo, dosežejo Sla-tinske tablete za hušnanje presenetljiv uspeh.

1. brušenje valjev (zylinderschleifen)
2. glajenje valjev (honen)
3. „Simdural“ bati
4. Tip Simdural v današnjih zlitinah iz lahkih kovin iz sive litine (lito železo)
5. „Simdural“ batni obročki

posnemalni obročki za olje ventil svorniki ojničke puše školjke za ležaje obloge za zavore

Zdelavanje brazd v valjih, obnova ventil-nih sedežev. Brušenje ročnih gredi (kurbelwellenschlei-fen). glajenje ročnih gredi (Lappen). garniziranje ležajnih školjk z vtilvanjem — vbrizganjem vdevanje teči v valje popravila raznih lokomobil ter dieselmo-tor-jev in razno strgarsko delo.

Ivan Kapelj

precizno strojno-mehanična delavnica
LJUBLJANA
 Miklošičeva cesta 11375

Vsled izselitve

ugodno prodam v večjem mestu staro, vpe-ljano trgovino drv in premoga z vso zalogo in inventarjem. Istotako prodam novo hišo, davka prosto, s trgovskim lokalom, in posest za upokojenja.

Ugodni plačilni pogoji. Naslov v oglas-nem oddelku »Jutra«.

V vinski kleti

T. MENCINGER

Sv Petra cesta št. 43 (na dvorišču) se toči vino dalmatinsko belo opolo, štajersko belo, bil-zelsko rdeče po 8 Din.

Pri odjemu 10 litrov zadnji popusti. 11722

Spolno bolni!

Zahtevajte takoj pojasnjujočo literaturo o sifilisu, boleznih sečne cevi in moški slabosti o jemalitem in trajnem ostravljenju brez živga srebra in salvarzana, brez nevarnih naknadnih bolezni in brez ovire v poklon, novoga slajno proizkušenega, strupa prostega zdravila. Mnogo navdušenih pri-znanj o korenitih uspehih, kjer so druge vrste zdraviljenja po dolgih letih odpovedale. Brošura s sodnim in priznanj št. zdrav. avtoritet. 116 stran. Cena 10 Din. Samo proti vnaprej poslanemu denarju. Prosimo, da pišete v nemškem jeziku.

»Chemische Fabrik Lutégia
 G. m. b. H. Kassel 232«
 Nemčija 8817

Rouge Cheramy PARIS

V GLEDALISČU ALI KINU, PO KO-PANJU ALI SPANJU, OB ČASU SPREHODA ALI SPORTA RABI MU-DERNA DAMA SAMO

ROUGE CHERAMY
 V BARVI ORANŽE.

PETER ŽITNIK

SPLOŠNO KLEPARSTVO

specijalna instalacija strelovođov

11587 »Coneco« izolacije za dravsko banovino

LJUBLJANA, Ambrožev trg št. 9. Telefon št. 31-46
 Cene zmerne. — Delo najsolidnejše.

NAZNANILO!

iz Privoza št. 10 na 11626

Stari trg št. 11a

Cenjenemu občinstvu vljudno preselil ter se cenjenemu občinstvu priporo-čam za nadaljnjo naklonjenost.

svoje realitetno pisarno Franc Videnič.

Kaj takega pa še ne

in v sedanjih težkih časih tudi več ne bo. — Zaradi opustitve moške konfekcije

POPOLNA RAZPRODAJA

na Dunajski cesti št. 7. 324

Obleke iz trpežnega štofa že od Din 180.— naprej itd. — Oglejte si zalogo pra-vočasno, kajti te smešno nizke cene ostanejo le, dokler traja zaloga.

JOSIP IVANČIČ

NE razmetavaj denarja!

Ploščice za stensko oblogo in štedilnike so sedaj najcenejše pri:

GRADBENI IN KERAMIČNI MATERIAL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 15. Telefon št. 2037.

SMUČARJI!

Pripravili smo 200 PAROV SMUČI, katere prodaja-mo v predsezoni s a m o po Din 90.— par. — Opo-zarjamo, da je sedaj tudi čas za vsa popravila, ka-tera izvršimo v najkrajšem času, solidno, hitro!

„ALPINA“

d. z. o. z.
 Masarykova cesta št. 14.
 Predstavnik:
STANE ŠPORN.

Največje zalogo nagrobnih spomenikov

od marmorja in gra-nita po globoko zni-žanih cenah priporoča

FELIKS TOMAN

kamnoseška industrija
 LJUBLJANA
 Resljeva cesta št. 30. 275/a

Otkup predratnog srebrnog novca

Narodna banka u Beogradu i sve njene filijale vrši OTKUP predratnog srebrnog novca i PLATA

2.50 dinara za 1 predratni srebrni Dinar

Narodna banka takođe otkupljuje poręd dinara: perpere, krune, talire, nemačke marke, ruske rublje i ostale predratne sre-brne novce iskovane po propisima latinske konvencije.

Iz Odeljenja državnog računovodstva Mi-nistarstva Financija Br. 103942 od 31. av-gusta 1932 godine. 337-I

Soko peči

Čudovito poceni in dobre 291

Za kurjenje z vsakovrstnim kurilnim materijalom. Dobiva se v vsaki trgovini z železino.

Izdeluje:
 Vojvodinska livnica d. d. Novi Sad.

Znižujemo cene!

Prvovrstna štajerska vina:
 Rdeče namizno v točilnici v Aškerčevi ulici liter po Din 6.—; bejo namizno liter po Din 8.—, Sortirana vina Mozler, liter po Din 10.—; Ritzling, liter po Din 12.—, Burgunde, liter po Din 14.—.

Engros v zadrugi s popustom in zmernih cenah.
 Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Klavirji Pianini

STALNA ZA LOGA PRVOVRSTNIH SVETOVNIH TVRDK.

M. ROPAS CELJE

Znižane cene! Ugodna odplačila na mesečne obroke! Vsa po-pravila in uglaševanja strokovnjaško. Izposojevanje in prodaja preigranih klavirjev. — Telefon št. 107. 11679

NA PRODAJ sanatorij

zaradi preselitve popolnoma vpeljani, za operacije najmodernejše urejeni

v Mariboru, Gosposka ulica št. 49. — Informacije: Primarij 11723 dr. Čerňič, Maribor.

Predno

si nabavite obleko, piši-te trg. domu Stermecki po nove vzorce in prihra-nili si bodete mnogo de-narja ter bodete dobro in moderno oblečeni. Sukno, kamgarn, ševjot in dubli meter po 40, 48, 60 Din in finejše.

Trgovski dom

Stermecki, Celje 20

Vzorec in bogato ilustrirani cenik zastoj!

KRUŠNO MOKO
 in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
 Ljubljana
 Stari trg št. 32. 180

Kurja očesa
 Najboljše sredstvo proti kurjam obsoom »Clayven« je mast

Dobite v lekarnah, drogo-rišah ali naravnost iz tvor-nice in glavneja skladišča. Ovežite se ponaredbi! 16

M. Hrnjak
 lekarnar — Sisak

POZOR!

Zaročenci in zaročenke!

Preden stopite v zakon, naročite takoj novodoločeno knjigo, v kateri so navodila o zakonskem življenju, navodila za časa nosečnosti, dojenja, menstiacije, o spolnih boleznih in o zablodah spolnega življenja. Za mladino izpod 16 let ni ta knjiga. Kdor pošlje v pismu 20 Din, se mu pošlje franco na njegov naslov. Po povzetju 4 Din več — Pošilja se diskretno po pošti. AMBROŽIČ, Ljubljana, poštni predal 74. 11701

POZOR!

Dražba hotela

Dne 10. oktobra 1932 ob 1/2 10. uri dopoldne

se bo vršila v Rogaški Slatini eksekutivna dražba kompletno opremljenega hotela z dependancami in stranskimi poslopji, ki leži sredi zdravilišča ob glavni cesti, v najožji bližini postaje. Cenilna vrednost 1.230.288 Din. Najnižja ponudba 615.144 Din. Vadij 123.029 Din.

Poleg tega se bodo dražili na prisilni dražbi zemljišni kompleksi, ki leže povečini v zdraviliškem rajonu in prihajajo v poštev kot stavbišča.

Pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Georg Skoberne v Celju. 11675

Zastopnika

sposobnega, resnega in marljivega, ISČE za takoj „CITO“ avtomatske tehtnice ZAGREB, Hotel Esplanade. 11674

„National“ registrirne blagajne

Oddamo zastopstvo za Dravsko banovino za svetovno znane »National - kontrolne blagajne«. Gospodje, ki se zanimajo za to zastopstvo in ki so pripravljene ves čas posvečati edino le prodaji za vse stroke potrebnemu predmetu, naj pošljejo ponudbe, po možnosti s sliko, na »National Cash Register, Zagreb, Ilica, 11. 11673

NAZNANILO.

Vljudo sporočam cenjenemu občinstvu, da sem OTVORIL v MARIBORU, Glavni trg šte. 23

v novi palači blizu avtobusne postaje, sadni vozni trg, trgovino z elektrotehničnimi potrebščinami. V zalogi: vsakovrstne žarnice, svetilne naprave, motorji, likalniki, kuhinjski aparati, razni elektromaterijal, žice, radioaparati in pritlikline.

Z nizkimi cenami, dobrim materijalom in solidno postrežbo si bom pridobil Vaše zaupanje.

Karol Florjančič, elektrotehnična trgovina

MARIBOR, Glavni trg šte. 23.

SODE

vseh velikosti za vino, žganje, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo. — Solidna in trpežna izdelava. — Sprejem vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah. — Postrežba točna! Delo solidno!

Sodarsko podjetje:

FRANJO REPIČ, LJUBLJANA TRNOVO, Kolesarska ulica 18. 305

Albin Šiferer, puškar

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 12 poleg restavracije »Novi Svet«

Orožje, strelivo, lovski in ribarski pribor. Lastna delavnica za vsa v to stroko spadajoča popravila.

MONTIRANJE DALJNOGLEDOV. Telefon 33-49. 6234

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlova c. 4. Ceniki franco.

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških in gračnih vozičkov, tričiklji, razna naj-novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franco.

Prosimo, oglejte si našo zalogo!

Potrudili smo se, da Vam nudimo letos še večjo izbiro v gotovih

damskih plaščih

od najcenejše do najboljše vrste, v najnovejših vzorcih in fazonah.

Se priporoča trdka

11669

J. Preac, Maribor, Glavni trg šte. 13

Zahvala

Ob priliki tragične smrti našega srčno ljubljenega sina in brata, gospoda

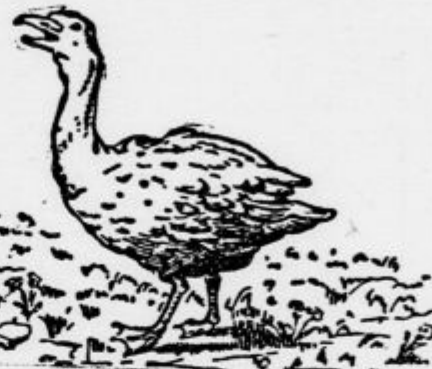
LOJZETA ZAKOVŠKA

smo prejeli toliko izrazov iskrenega sožalja, da se nisimo mogli vsem takoj zahvaliti. Zato se tem potom najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam ob teh težkih dneh stali ob strani. Zlasti se zahvaljujemo vodstvu in delavstvu cementarne v Trbovljah in vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja ter vsem onim, ki so pokojnika v tako velikem številu sprmili na njegovi zadnji poti. 11698

Sv. Urh pri Zagorju, dne 24. septembra 1932.

Zalujoča rodbina ZAKOVŠEK

PERJE

kokošje, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59, 4, 3, 60

Spolne bolezn

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih vstrecavanj, brez živega srebra in salvarzana. Tisoči žen in mož ve enodušno hvalo za svoje ozdravljenje (trajno) na prirodni način s preparatom

„Vigi-Tabl“ brez motenj v izvrševanju poklica.

Sijajna priznanja. Tisoče zahval. »Vigi-Table« učinkuje z jamčeno, sigurno in prav hitro. Učinki so naravnost presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil, da »delajo prave čudeže«. Uporabljanje je za zdravlje povsem neškodljivo. Cena Din 120.—, posebno močne za stare slučaje Din 200.— Pošilja diskretno le

Odborná ord. laboratóř Aide-Havelka,

Praha—Vlnohrady, Slezská 116. Pošt. 28. ČSR. 127

Vaša bodočnost

se Vam zdi tako tajinstvena in neprodna kakor afriški pragozdovi ali neskončna puščava. Zakaj bi morali tavati v negotovosti in temi, ako Vam znameniti prof. astrolog Helen lahko odkrije ta zastor in Vam lahko pove, kaj Vas čaka in česa se imate čuvati? Vaše življenje se razvije popolnoma drugače, ako boste vedeli v naprej, da-li Vas čaka uspeh ali prevara. Ako boste pripravljene na vse, kar Vas čaka, se boste lahko v naprej pripravili in se boste čuvali negotovih korakov v bodočnosti. Prosite prof. Helena, naj Vam razodene Vaš horoskop, in lahko boste vstopili v enak boj s svojo prihodnostjo ter si jo boste uredili bolje nego je Vaša sedanost.

Gospod profesor Vam razodene čisto resnico. Ni nikak čarovnik, marveč učenjak, ki je vse življenje proučeval to vedo in ki vsak primer podrobno prouči ter Vam odkrije Vašo bodočnost, naj je že dobra ali slaba. Doselej je pri svoji visoki starosti pomagal že tisočim svojih prijateljev in jih privedel na pot do uspeha. Tudi Vi morate vedeti, kaj Vas čaka. Prof. Helen Vam bo svetoval, kako morate živeti, da se boste ognili svoji morebitni zli usodi, v nasprotnem primeru pa Vam bo zopet svetoval, kako se imate vesti in kaj morate podvzeti, da bo šlo boljše Vam, Vaši ženi, otrokom itd.

Da se lahko poslužite napovedi gospoda profesorja, je ta pripravljen, da izdela

podrobni horoskop popolnoma brezplačno

vsakomur, kdor se pismeno obrne nanj. Samo za stroške naj pošlje 10 Din. To je gotovo majhen izdatek za tako učenjaško delo. Ne odlašajte, pišite takoj, kajti gospod profesor bo to ugodnost nudil le še malo časa, nakar se bo zopet posvetil svojemu študiju.

Dopise naslavljajte na njegovega tajnika: Astrolog. strok. laboratorij K. Havelka, Praga — Vinogradi, Slezská 116/P. Pošt. predal 28. ČSR. Ako ne verujete, da bi gosp. profesor lahko vedel to, mu pišite in on Vam bo sam sporočil podatke o Vaši preteklosti in sedanosti ter Vas bo s tem prepričal, da zna čitati v zvezdah.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

Naznanjamo žalostno vest, da je naš srčno ljubljeni in dobri soprog, ozir. oče, stari oče, stric, tast in svak, gospod

Andrej Finc

strojevodja drž. žel. v pok.

v petek, dne 23. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Gubčeva ulica 17, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 24. septembra 1932. 11693

MARIJA, soproga — ING. FRANJO, sin — ŠTEFKA LONČAR, IVA IVANČIČ, hčeri — in ostalo sorodstvo.

Usnje

čevljarске potrebnicne, najboljše in najcenejše pri

Viktor Legan trgovina in tovarniška zaloga usnja, Ljubljana, Palača »Dunava. 327

Celuloidne ščitnike za vrata

dobavlja v vseh barvah in fazonah

Franjo Zrnc, steklarstvo LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 5

Seno in slamo

dobavlja po konkurenčnih cenah 308

Gospodarska zveza v Ljubljani.

Vata

v tablah in za odeje najboljša in najcenejša, vedno na zalogi.

Zahtevajte vzorce in ceniki!

TOVARNA VATE Maribor Dravska 15. 11343

Ležalne stole

180. po povzetju 180 Din

Spalne fotelje

patent. divane, otomane, garniture, modrobo, posejse se mreže, solene stolišve postelje in tapetirane ležalke tudi na jezere

Rudolf Radovan tapetnik Mestni trg šte. 13

Delo

dob v teh težkih časih vsak se naj-lajše, ako si sam doma sreči pleš-nico. Dama vsako-mur tekoče delo, s tem da mu odjem-ljemo izgotovljene pesnitve, da mu dobavljamo preje in izplečujemo merdo za pletenje — kar dokazujejo mnoga zahvalna pisma. — Ako hočete šlati in zaslužiti, obrnite se prosim zap-sno za gratisprospekte na trdke J. Katiš, Maribor, Trubarjeva ul. 2. oddetek VI. 319

Najnoveša služinska patetna železna zelo praktična složiiva postelja s tapetiranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za putujoče osebe in nočne službe. Stane Din 390.—, Raspolo-žiam poltom in železnicom po povzetju.

Engleski složiivi patent stolci. Stoji Din 140.— spaljni. fotelj stane Din 1300

po tem imam čist dohano perje kg Din 48.—, čist belo gosje kg Din 130.—, čist puh kg Din 250.—, modroci punjeni z volnom Din 750.—, žice mreže za postelje Din 150.—, otomani Din 650.—, L. BROZOVIČ, ZAGREB Ilica 82.

Zdravo železoindustrijsko podjetje

ležeče v Dravski dolini se vsled smrtnega slučaja ugodno proda. Pojasnila v odvetniških pisarnah dr. Fr. Lipolda ali dr. E. Kupnika v Mariboru. 11662

Glazbila F. SCHNEIDER. Katera Vas bodoje popolno zadovoljila v najboljši kakovosti po jako zmesni ceni dobite pri največji domači odpretni torrdki. KRAJEVSKI DVORNI DOBAVITELJ ZAGREB, Nikoliceva ul. 12. Vialine... od Din 71.- daje Harmonike... od Din 168.- Mandoline... 108.- Harmonike... 75.-. Havajske gitare, Epomatične harmonike, klavir, solisofoni in t.d. po najnižjih cenah. ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POUČNI CENIK.

Podvig kljub krizi!

SCHWARZ GRAZ-HERRENGASSE-1

Za svoj izreden uspeh se imamo zahvaliti ne samo rastočemu spoznanju o ekonomiji nakupa pri modno orjentirani trgovini tem-več predvsem naši posebni zmogljivosti, kar se tiče mnogostranosti in modnega okusa, zanesljivi-vm kakovostim, brezhibno delujo-čim delavnicam za mere in pred-čim času primernim cenam.

Tudi novi modeli v

plaščih, kostumih, klobukih in pleteninah vam bodo dokazali, da je istina, kar smo zgoraj po-vedali.

Raspošljamo naše ilustrirano modno poroč-lo građe tudi v inozemstvo! 11538

Zahvala.

Povodom požara po udarcu strele sem imel na svojem imetju občutno škodo, ka-terno mi je Jugoslovanska zavarovalna ban-ka »SLAVIJA« takoj in na zadovoljiv na-čin izplačala. Vsled tega se tej družbi tem potom zahvaljujem in jo vsakomur pri-poročam.

Sp. Hudinja, 22. septembra 1932.

Celjska milarna d. z o. z. CELJE

11652

Ivo Čater l. r.

Slabokrvni, živčno izčrpani, od boleznii oslabei! Za Vas je aromatična železnata tinktura EUFERRIN

vsebujoča poleg železa učinkovite smovi kal-cija, fosfora, kola orehov in kondurangove-ga ekstrakta. — Izdeluje lekarna »Pri-kriz«, Mr. Fedor Gradišnik, Celje, Kralja Petra cesta, palača Ljudske posojilnice. — Cena 1 originalni steklenici Din 20. 11639

Ščurke - Grile Ruse

uničite takoj in za vedno, ako uporabljate že preizkušeno in za danes najboljše sred-stvo

ki vsebuje spectjelne glivice (fermente) in učinkuje samo v vodi raztopljen. Dobil se povsod Plombiran paket z navodilom stane Din 10.— Depo: Trifolium — droge-rnja — Beograd (Slavija).

Za Slovenijo: Drogerija Gregorič, Ljub-ljana, Prešernova ulica št. 5. 235